

Katolički list

Zvonik

GOD. XXIII. BR. 8 (262) Subotica, kolovoz (august) 2016. 150,00 din

Božu hvala!

zkh.org.rs

Proslava 800. obljetnice dominikanskog reda u župi sv. Jurja u Subotici

Slavlje bl. Marije Petković u župi sv. Roka u Subotici

Blagoslov trudnica prigodom proštenja u župi sv. Roka

Festival marijanskog pučkog pivanja u Monoštoru

Propovijed mons. Stjepana Beretića na Večernjoj molitvi
u katedrali-bazilici, 13. kolovoza 2016.

Ima u ovom narodu vjere

Dok sunce zalazi i dok započinjemo radosno slavlje dužijance, čut ćemo kao Isus hvali jednu ženu: „Ženo velika je vjera tvoja. Neka ti bude kako želiš“. Srcem koje slavi Dužijancu možemo svoje uvjerenje sliti u riječ biskupa Heldera Camarea: *Čovjek bez religije je poput putnika bez cilja, ispitivača bez odgovora, borca bez pobjede i umirućega bez novoga života*. Oni koji su orali, sijali, i želi imali su cilj. Nisu sijali samo zato da se pokažu moćnima, već su sijali i zato da svojim rukama proslave Boga. Ima u ovom narodu vjere. Oko obiteljskoga se stola zajednički moli. Istu sam sliku vidio ovdje i u inozemstvu. Molitvom je prožet život ovih ljudi. Vjerom su vođeni. I nama bi Gospodin rekao velika je vaša vjera. Vjernik se raduje nedjeljnoj svetoj misi. Vjernik moli i radi za mir.

Žive Isusovi ljudi i ovdje između Dunava i Tise. U žetvi su ljudi uvijek upućeni jedni na druge, jer *Ne može se otvoriti srce Bogu, a da ga istodobno ne otvorimo i svom bližnjemu* (P. Tournier)! Srce otvoreno bližnjemu i danas molitvom ulazi u njivu, pjeva u žetvi, pjeva i raduje se poslije žetve. Dužijanca nam treba i zato što znamo da su ruke koje pomažu svete, kao usne koje zahvalnu molitvu sriču. Slabo je plaćen rad ratara. Ali ratar radi i moli sa svetim Augustinom: *Bože, ne tražim lakši teret, već snažnija ramena*.

Obiteljska je dužijanca zajedničko slavlje. Kako u žetvi svi zajedno rade, tako su svi zajedno oko obiteljskog stola, da Bogu i čovjeku hvalu iskažu. Tako je dužijanca pohvala čovjeku i zahvala Bogu. *Bol se može pobrinuti sama za sebe, ali da bi se dobila prava vrijednost radosti, moraš imati nekoga s kim ćeš je podijeliti* (Mark Twain). I mi smo večeras radosni što smo ovdje oko oltara zajedno sa žeteocima, zajedno s djecom i mladima, zajedno s Isusovim vjernicima. S nama su ljudi koji u organizaciji ovog blagdana izgaraju više od ljubavi nego od rada. Zahvalni smo biskupu Antunu što je došao u našu bilu Suboticu s nama podijeliti ovu radost.

Prvi somborski župnik iz redova svjetovnih svećenika je bio Stjepan Jagodić iz Kaptola. O. Bono Mihalović piše da je bio *vir pius, devotus, humilis et exemplaris* – bogobožazan, pobožan, ponizan i uzoran čovjek. Ima još jedna veza Požeštine i naše biskupije. Među prvim stanovnicima Sombora poslije Turaka bili su doseljenici iz Bosne, iz Hercegovine, Like, ali se spominju i Šijaci. Među prvim župnicima u Baču je Franjo Gašljević iz Požege. Isti su franjevci službovali od Požege do Budima. Ima još jedna poveznica!

Naš biskup Ivan u svom biskupskom grbu ima dvije rijeke, koje s tri strane čuvaju našu bačku ravnicu. A biskup Antun je u svoj grb dao unijeti dvanaest klasova, kao znak žitrodne slavonske zemlje. Ono podsjeća i na dvanaesticu Isusovih učenika. Sva je naša Crkva ono zrno Isusovo koje posijano u zemlju gubi svoj oblik, kao da će istrunuti, a iz njega se novi život rađa. Apostoli su takvo zrnje Isusovo. Oni su svojim svjedočenjem i svojom smrću rodili mnoštvo novog zrnja da preraste u veliku njivu Isusovu. Dobro kaže poslovice: *Gdje se sije ljubav, žanje se radost*. Blagoslovljene ruke seljačke koje su s pšenicom sijale ljubav prema zemlji, da i mi danas, poslije obavljene žetve zajedno s njima žanjemo radost.

Eto naše dvije biskupije ne vežu samo ljudi već i zlatno klasje. Dužijanca je i zahvalnost i veliko veselje. Tko da obuz-

da radost, tko da uguši pjesmu, tko da zaustavi kolo?! *Kad se pojavi veselje, trebamo mu otvoriti prozore i vrata, jer nikada ne dolazi u krivo vrijeme* (Schopenhauer). Otvorimo večeras i sutra srca veselju! Isusova riječ će nam ispuniti srce. Zajedno s pjesnikom priznajemo: *Bože, žeže tvoja riječ i tijesno joj je u grlu, i željna je da zavaži. Ta besjeda je lomača i dužan sam je viknuti ili ću glavnjom planuti. Pa nek sam krijes na brdima, pa nek sam dah u plamenu, kad nisam krik sa krovova* (Tin Ujević). I nama je grlo tijesno, srce još više. Zahvalnost i radost ga ispunja. A tako nam treba Božja riječ zbog mladih koji su ostavili Bačku tražeći bolji kruh, i zbog mladih i starih koji traže posao. I zbog đaka i studenata, koji se pitaju hoće li za njih biti posla. Treba i zbog ratara. Treba nam Božja riječ zbog naših bolesnika. Makar riječ utjehe, *jer meni treba moćna riječ, jer meni treba odgovor, i ljubav ili sveta smrt*. I večeras i sutra zahvaljujemo Bogu za kruh i za njegovu Riječ i molimo Boga za slogu.

Pročitao sam kako je u Francuskoj za 15 godina porušeno 30 crkava. Na oltaru je okrutno ubijen starac svećenik. Čitao sam o mladiću koga su belgijski kolonizatori prebijali na smrt iz mržnje prema vjeri. Dobro je rekao Dostojevski: *Zapad misli mudro voditi svijet, ali ukoliko odbacuju Isusa natopiti će ga krvlju*. Neka i po ovoj Dužijanci poraste u nama naša vjera. Neka poraste naša privrženost milosrdnome Gospodinu Isusu. Neka poraste naša ljubav prema ovoj zemlji koja je bunjevačku granu hrvatskoga naroda hranila više od tri stoljeća. Neka poraste naša ljubav prema ovoj zemlji crnoj i pjeskovitoj kako bismo je voljeli i sada kad je ovdje teško. *Jer Kakva mi je to velika stvar pokazati zanos u vrijeme obilja? Istinska je veličina u tome da se čovjek predaje radosti kad voda oko njega raste* (Isaac Bashevis Singer). Ovdje, na sjeveru naše biskupije štuju Gospu od suza. Imamo mi i tuga i nevolja. Na jugu biskupije štuju Gospu radosnu. Neka nam i Marija dade dobru nadu u ljepše dane. Neka nas nauči radovati se. Ako su američki starosjedioci usred progona i ratova znali pjevati *Koračaj za tragovima duge; kroči putovima pjesme, i sve će oko tebe i u tebi biti ljepota*, zašto ne bismo i mi srcem punim vjere krenuli tragovima duge, putovima pjesme, da oko nas i u nama zaživi ljepota? Amen.

Dubina našega postojanja utisnuta je u Dužijancu

Piše: Željka Zelić

Večernja u katedrali

Svečanom Večernjom koja je u subotu 13. kolovoza održana u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici, započela je središnja proslava Dužijance 2016. Subotički biskup **mons. Ivan Pénzés**, katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**, svećenici Subotičke biskupije, redovnici i redovnice te vjernici grada Subotice i okolice dočekali su gosta ovogodišnje Dužijance, požeškog biskupa **mons. dr. Antuna Škvorčevića**. U pratnji biskupa bio je i svećenik **Goran Lukić**. Riječi dobrodošlice biskupu gostu najprije je uputio domaći biskup Ivan. Pozdravljajući okupljene vjernike, biskup Škvorčević rekao je da Druga Petrova poslanica kaže kako postoje mrkla

mjesta na zemlji. *Nalazimo se na zemlji ranjenoj prolaznošću. Silno je pak utješno da nas sv. Petar podsjeća da postoji pro-ročka riječ koja svijetli kao svjetiljka na mrklom mjestu, a to je Isus Krist koji je ušao u našu tamu da bi u nju unio svjetlo. Gospodin je svjetlu utisnuo moć. Biti na svjetlu znači biti na mjestu gdje nema mrkline. To Isusovo svjetlo živi i u vašim srcima na ovim prostorima. Sutra ćete iz svojih srdaca očitovati koliko je dragocjeno Isusovo svjetlo koje hrani naša srca. To je radost sutrašnje svetkovine dužijance*, rekao je biskup Škvorčević.

Pjevanu Večernju predvodio je katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem **Miroslava Stantića**, a za orguljama je bio **Andro Čalo** iz Splita. Na kraju Večernje ovogodišnju krunu Dužijance pred oltar su donijeli bandašica **Nataša Vojnić Tunić** iz Žednika i **Ninoslav Radak** iz Subotice. Krunu od slame i ove je godine izradila **Jozefina Skenderović** a na njoj je predstavljen logo Godine milosrđa. Na svečanoj Večernjoj bili su i ovogodišnji mali bandaš **Andrija Mandić** i mala bandašica **Marija Stantić**.

Misa i zahvala – susret čovjeka s Bogom koji mu zahvaljuje

Nedjeljno slavlje 106. Dužijance započelo je 14. kolovoza u crkvi sv. Roka u Subotici. Bandaša Ninoslava i bandašicu Natašu te sve bandaše i bandašice iz subotičkih okolnih na-

selja te iz Sombora i Lemeša pozdravio je župnik i predsjednik UBH „Dužijanca“, **mons. dr. Andrija Anišić**. Pred crkvom prije formiranja kolone zaprega kojima su se odvezli do katedrale, bandaše i bandašice prigodnom pjesmom pozdravile su „Kerske kraljice“ koje je predvodila i pripremila **s. Silvana Milan**.

Župnik **mons. Stjepan Beretić** zajedno sa starateljima Dužijance **dr. Markom Senteom** i **Gabrijelom Kujundžićem** dočekao je pred katedralom bandaša i bandašicu i mlade u narodnim nošnjama. Uslijedila je sveta misa zahvalnica koju je predslavio požeški biskup **Antun Škvorčević** u zajedništvu s domaćim biskupom Ivanom i svećenicima Subotičke biskupije. Na početku slavlja biskupa i sve ugledne goste i okupljene vjernike pozdravio je biskup domaćin Ivan. Sveta misa je započela blagoslovom klasova pšenice koji su kasnije podijeljeni svim sudionicima slavlja Dužijance u katedrali. Božju riječ su čitali bandaš i bandašica.

** Nema života bez umiranja. Ljubav je umiranje.*

U prigodnoj propovijedi biskup Škvorčević istaknuo je, pozivajući se na ulomak iz Knjige Sirahove, kako je čudesno da postojimo te da smo zahvalni Bogu što postojimo, a tako uči i stari mudrac svoje sunarodnjake u ono doba: zahvaljujte Bogu i blagoslivljajte ga. *Ta dubina činenice našega postojanja utisnuta je i u vašu dužijancu u koju su vaši očevi i majke, djedovi i bake utisnuli svoju vjeru, nadu, svoju ljubav, marljivost, radost, pjesmu, pa se mi na svoj način*

kroz dužijancu združujemo s njihovom radošću, vjerom, nadom, zahvalnošću. To je ta dubina dužijance koju ne smijemo zaboraviti i koju trebamo oživjeti ovom prigodom, upozorio je biskup. Donijeli ste žito i krunu na oltar, a ne kruh, rekao je biskup Škvorčević dodavši da je žito čudesno Božje stvorenje koje treba baciti u zemlju, a malo topline i vode treba da iz tog sitnog neznatnog zrna počne klijati klica pa počne rasti stabljika koja donosi plod bogat da moraš stati, opet se iznenaditi i zahvaljivati. Otkuda to da zrno koje umire može donijeti toliki plod, upitao je propovjednik, kazavši da zrno najprije mora umrijeti da bi donijelo žito. Zatim moramo samljeti zrnje pšenice, na neki način mora umrijeti ono što je kao plod izraslo da bismo dobili brašno. A onda ono mora umrijeti na vatri da bismo dobili mirisni kruh koji prelazi u snagu našega života. Koje li duboke istine o nama u toj jednostavnoj svakodnevnoj stvarnosti žita i kruha. Nema života bez umiranja. Nekoliko puta mora progovoriti umiranje da bi bilo života, poručio je biskup Škvorčević. U nastavku svoje propovijedi, pozivajući se na Drugu poslanicu Hebrejima, rekao je da je naša ranjenost pokvarenošću, zloćom i grijehom takvo stanje da mi u njemu umiremo i nestajemo. Je li to smrt za život? To je umiranje za nestanak, dok poslanica Hebrejima poziva da upremo naš život u Isusa: „Doista pomno promotrite njega, koji podnese toliko protivljenje grešnika protiv sebe, da – premoreni – ne klonete duhom“. Po Isusu Kristu Bog je usadio u naše živote novu klicu: moć njegove ljubavi jača je od smrti, ona u nama postaje pobjeda, rekao je biskup Škvorčević, dodajući da smo danas suočeni s tolikim ljudskim nemoćima, zloćom i teškoćama te svi nosimo neke životne terete. Kada te teškoće pretočimo u ono da budemo jedni protiv drugih, onda se događa umiranje i gubitništvo naše ljudsko koje mi ne znamo i ne možemo zaustaviti. Postajemo nemoćni. Poslanica Hebrejima pak kaže: „Uprite pogled u početnika i dovršitelja vjere, Isusa, koji umjesto radosti što je stajala pred njim podnese križ, prezrevši sramotu te sjedi s desna prijestolja Božjega“. Od kruha i žita valja naučiti, kada naš život postane umiranje poput Isusova, onda se u nama i u našem umiranju događa pobjeda i vječnost. Kada u nas uđe ljubav, ona pobjeđuje. Ljubav je umiranje. Hoćemo li umirati za nestanak zbog sebičnosti svoje i zloće ili prihvaćamo umiranje da bi života bilo, upitao je propovjednik, rekavši da je umiranje za život umiranje zrna pšeničnog, umiranje Isusovo, to je ljubav.

*** Postoji i vaša bunjevačka i hrvatska tradicija koja je bogatstvo ovih prostora i koje se ne smijete i ne trebate sramiti već se njome ponositi. Ali sve dotle dok tu svoju posebnost ne živite kao nešto protiv drugoga nego iz te svoje posebnosti živite za druge i dijelite ljepotu svoje tradicije, svoga duha s drugima kao položen život za druge, kao umiranje.**

Jednako je tako i u braku. Ako se se okrenemo prema sebi samima, onda onaj pokraj nas umire. Tek kada se otkineš sam od sebe živiš ljepotu i snagu umiranja iz kojega se rađa život. Svaka strategija, politička, gospodarska, obiteljska, koja ide protiv nekoga je zasigurno gubitnička. Samo strategija koja ide za čovjeka je Božja strategija, koja pobjeđuje. Ljubav koja umire donosi mir u dušu i u šire društvo. Kojim putem doći do tog mira i u ovom gradu? Želio bih i molim da Isus Krist oživi u vama upravo tu dubinu i snagu istine Božje o nama pa da se vi žarče opredijelite za tu Božju istinu, od nje živote i postanete moćni ljudi – živeći jedni za druge. To je blagoslovljena poruka žita, kruha i ove euharistije koju slavimo. Nadahnimo se danas ovdje Isusovom snagom pa otiđimo u miru i radosti svoga srca u svim poteškoćama života i svjedočiti da smo se mi svrstali s pobjednikom nad smrću Isusom Kristom i da nas ništa ne može iznenaditi od težine života jer mi smo jači od svega ono što nam se može dogoditi. Neka moli za nas Isusova majka Marija i neka je u tome radosno slavje ove dužijance, zaključio je biskup Škvorčević.

Molitve vjernika predmolili su mladi u narodnim nošnjama a oni su i prinijeli na oltar i euharistijske darove. Bandaši i bandašice pokazali u prikaznoj procesiji „krunu“ ovogodišnjih Dužijanci u pojedinim mjestima, katedralni bandaš Ninoslav i bandašica Nataša prinijeli su ovogodišnju krunu Dužijance i kruh ispečen od brašna ovogodišnjeg roda pšenice. Na misi je pjevao katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem Miroslava Stantića a za orguljama je bio Andro Čalo. Osim brojnih vjernika na misi su sudjelovali i predstavnici republičkih, pokrajinskih i mjesnih vlasti, predstavnici hrvatske diplomacije, kao i predstavnici kulturnih, obrazovnih i drugih društvenih ustanova te folklornih skupina iz zemlje i inozemstva. Nakon svete mise, od katedrale do glavnog gradskog trga formirana je povorka u kojoj je bilo i mnoš-

tvo mladih i djece odjevenih u narodnu nošnju, predstavnika kulturno-umjetničkih društava ali i svečane konjske zaprege, konjanici te kao i svake godine veliki klas žita, kruna na karucama, barjak Dužijance i dr.

Predaja kruha – simbola života

Bandaš i bandašica u svečanoj povorci ponijeli su kruh iz katedrale do glavnog gradskog trga gdje su ih dočekali gradonačelnik Subotice **Bogdan Laban** i direktor UBH „Dužijanica“ i predsjednik Organizacijskoga odbora Dužijance **Mario Piuković** te domaćini salaša **Dajana** i **Davor Šimić**. Primivši kruh iz bandašičinih ruku, gradonačelnik ga je pokazao na sve četiri strane svijeta. Gradonačelnik Laban tom je prilikom rekao kako Dužijanica u nama pobuđuje najbolje osobine, a to su marljivost, ustrajnost i težnja ka zajedništvu. *Ona svojim značajem i veličinom odavno nadilazi lokalni karakter. Dužijanica simbolično sadrži najznačajnije osobine žitelja Subotice, ali i cijele Vojvodine, zato je današnji dan blagdan zajedništva, rada i smjernosti i on oslikava ljepotu i raznolikost ovog dijela naše zemlje. Nema mnogo manifestacija koje se mogu pohvaliti da traju jedno stoljeće, a Dužijanica traje, među ostalim, i zato što sadrži trajne vrijednosti. Dužijanica u sebi nosi simboliku sreće, jedinstva i ljubavi. Cijenimo i poštujemo svaku nacionalnu zajednicu koja drži do sebe, čuva i njeguje svoje običaje, svoju kulturu i ne gubi identitet. Obveza svih nas iz lokalne samouprave je da u tome pomazemo i da jedni drugima služimo za primjer i pokažemo snagu i vjeru u zajednički rad i trud, koji uvijek pridonose zajednici i donose rezultate,* zaključio je Laban. Program na Trgu završio je kolom.

Posjet grobu Blaška Rajića i Bandašičino kolo

Poslijepodne istoga dana bandaš i bandašica posjetili su grob Blaška Rajića, utemeljitelja crkvene Dužijance i ondje u znak zahvalnosti položili cvijeće i vijenac od pšeničnih kla-

sova. Cvijeće su položili i na grob velikog kulturnog djelatnika i radnika u dužijanci prof. Bele Gabrića, povodom 15. obljetnice njegove smrti. Središnja proslava Dužijance 2016. završila je tzv. „Bandašičinim kolom“ na glavnom gradskom trgu. Ondje se u prigodnom svečanom činu otvorenja kola osim bandaša i bandašice okupljenom mnoštvu obratio i dr. sc. **Andrija Anišić** u ime UBH „Dužijanica“ uz kojega je bio i direktor Dužijance.

Gosti Dužijance među ostalim bili su: iz Republike Hrvatske: **Milan Bošnjak**, načelnik Sektora za provedbu programa i projekata Hrvata izvan Republike Hrvatske, **Antun Žagar**, predsjednik skupštine Vukovarsko-srijemske županije, **Mirko Bačić**, ravnatelj Turističke zajednice Županije, **prof. dr. sc. Matija Domaćinović**, dopredsjednik „Šokačke grane“ Osijek; predstavnici R. Hrvatske u Srbiji: **Ivan Sabolić**, Veleposlanstvo R. Hrvatske u Beogradu, **Velimir Pleša**, generalni konzul R. Hrvatske u Subotici; predstavnici državne vlasti: **Imre Kern**, državni tajnik pri Ministarstvu građevinarstva, prometa i infrastrukture R. Srbije, predstavnici Osnovnog, Višeg i Privrednog suda; predstavnici pokrajinske vlasti: **Robert Otott**, zamjenik pokrajinskog tajnika za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Autonomne Pokrajine Vojvodine te pokrajinski zastupnici **Vesna Prčić** i **dr. Bojan Bađić**; predstavnici Grada Subotice: **Bogdan Laban**, gradonačelnik, **Timea Horváth**, zamjenica gradonačelnika, **Tivadar Bunford**, predsjednik Skupštine grada, **Veljko Vojnić**, zamjenik predsjednika Skupštine grada, članovi Gradskog vijeća; predstavnici hrvatske zajednice u R. Srbiji: **Tomislav Žigmanov**, zastupnik u Skupštini R. Srbije i predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, **Darko Sarić Lukendić**, predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća, **Katarina Čeliković**, menadžerica kulturnih aktivnosti Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata te predstavnici hrvatskih udruga kulture kao i predstavnici drugih političkih, kulturnih, obrazovnih i društvenih ustanova.

Bogat program Dužijance 2016.

Priredila: Katarina Čeliković

Svi zaljubljenici u tradicijsku kulturu Hrvata u Bačkoj Dužijancu doživljavaju najljepšom manifestacijom koja se rascvala u šaroliki cvijet s puno latica. Tako bismo slikovito mogli opisati Dužijancu koja tijekom godine, a ne samo ljetnih mjeseci, okuplja brojne sudionike i one koji uče ili uživaju u promatranju kulturnih zbivanja. Nije lako nabrojati sva događanja, ali *Zvonik*, kao i prethodnih godina, bilježi ono što nas je okupljalo u zahvali Bogu za završetak žetve, za kruh svagdašnji, u Dužijanci u subotičkom, odnosno Dužionici u somborskom kraju.

Dužijance su proslavljene...

... u Bajmaku

U nedjelju, 10. srpnja u crkvi sv. Petra i Pavla u Bajmaku svečano je proslavljena ovogodišnja Dužijanca.

Mladi, okupljeni oko župe sv. Petra i Pavla, vrijedno su radili kako bi se žito očistilo, vijenci se ispleli, te kako bi se na prigodan način zahvalili Bogu za darovani kruh. Osim djece i mladih koji su bili odjeveni u bunjevačku nošnju, važnu ulogu u ovogodišnjoj svetkovini završetka žetve imali su bandaš **Mario Vujević** i bandašica **Estera Ušumović**, sa svojim roditeljima. Misno slavlje služio je župnik **Zsolt Bende**. Nakon svete mise povorka je otišla u Dom Kulturno-umjetničkog društva „Jedinstvo-Egység“, gdje je odigrano kolo, a nakon toga je slijedio svečani ručak. Krunu, tj. simbol ovogodišnje bajmačke Dužijance uradila je slamarka **Klara Vujić** iz Bajmaka. Dužijanca je organizirana pod pokroviteljstvom Bunjevačkog kulturnog centa i Nacionalnog vijeća bunjevačke nacionalne manjine. Bandašicino kolo se u večernjim satima održalo u dvorištu Doma „Jedinstvo-Egység“ u Bajmaku. */I. D./*

... u Žedniku

U nedjelju, 10. srpnja, u crkvi sv. Marka evanđeliste u Žedniku svečanu sv. misu zahvale za žetvu predvodio je mons. Andrija Anišić, predsjedavajući Udruge bunjevačkih Hrvata Dužijanca.

Ovogodišnji bandaš je **Vladimir Gršić**, a bandašica **Danijela Siracki**. Pomladak Dužijance u Žedniku ove godine predstavljaju mali bandaš **Alen Zvekanov**, dok je mala bandašica **Teodora Dožai**. Vlač. **Željko Šipek** je dobio pohvalu za organiziranje Dužijance u Žedniku da je „sve na svome mjestu“.

... u Tavankutu

Dužijanca, kao zahvala Bogu za ovogodišnji kruh, u Tavankutu je ove godine obilježena svečanije. Naime

proslavljena je trideseta Dužijanca od kada se ona održava kontinuirano.

Prva tavankutska dužijanca organizirana je 1928. godine, slijedi dugački prekid od 1966. do 1987., te ponovno pokretanje proslave Dužijance. Kulturno-umjetnički program, Risarsko veče, kao uvod u proslavu Dužijance održan je 16. srpnja u sportskoj dvorani Osnovne škole Matija Gubec, gdje je predstavljen i predvoditeljski par ovogodišnje tavankutske Dužijance bandašica **Marina Crnković** i bandaš **Darko Prčić**, mala bandašica **Marija Saulić** i mali bandaš **Dejan Nimčević**.

Tavankutska slamarka **Jozefina Skenderović** je kao i prethodnih dvadeset godina izradila i darovala krunu od slame tavankutskoj župi, a naziv ovogodišnje je Simboli muke Kristove. Iako vrijeme nije išlo na ruku organizatorima ovogodišnje Dužijance, ideja za okupljanjem dosadašnjih bandaša i bandašica proteklih trideset godina ipak je realizirana. Dvadesetak okupljenih parova bandaša i bandašica, odjeveni u bunjevačku nošnju prisustvovali su ovogodišnjem misnom slavlju. Svetu misu je predvodio **mons. Marko Forgić** uz koncelebraciju **mons. Andrije Anišića** i tavankutskoga župnika **preč. Franje Ivankovića**. U večernjim satima održano je Bandašicino kolo u sportskoj dvorani osnovne škole. */I. D./*

... u Maloj Bosni

Dužijanca u Maloj Bosni proslavljena je 31. srpnja 2016. godine, misom zahvalnicom u mjesnoj crkvi Presvetog Trojstva.

Kruh od novoga žita na oltar donijeli su bandaš **Igor Bačković** i bandašica **Kristina Francišković**, mali bandaš **Nebojša Matković** i bandašice **Martina Stantić** i **Ana Marija Horvacki**, koji su pred župnu crkvu stigli na karucama, zajedno s drugim mladima u narodnim nošnjama. Misu zahvalnicu je predvodio bikovački župnik **preč. Julije Bašić**, uz koncelebraciju mjesnog župnika **vlač. Dragana Muharema** i **mons. Andrije Anišića**, predsjednika UBH Dužijanca. Uz novi kruh na oltar je prinesena i ovogodišnja kruna-slika, koja prikazuje ovu crkvu izgrađenu 1931. godine. Autorica rada je **Katarina Skenderović**, slamarka iz Male Bosne.

Župnik Dragan Muharem je ovom prigodom zahvalio **Sanji** i **Velimiru Pleši**, generalnom kunzulu, na darovanom vitražu sv. Leopolda B. Mandića, te **Tomislavu Žigmanovu**, narodnom zastupniku u Parlamentu Srbije, na svesrdnoj suradnji u obnovi sakralne baštine u toj župi.

U večernjim je satima održana akademija u čijem su programu nastupili Ženska klapa „Pannonia“ iz Đakova pod vodstvom **mo. Ivana Rakonce**, a nakon toga uslijedilo je druženje uz ples u Bandašicinom kolu. */N. Sudarević/*

... u Đurđinu

Svečanost svršetka žetvenih radova – Dužijanca, obilježena je u Đurđinu u nedjelju, 7. kolovoza.

Veliki broj mladih odjevenih u narodne nošnje skupa s vjernicima dočekali su ispred crkve sv. Josipa Radnika ban-

Dužijanica 2016.

daša **Josipa Dulića**, bandašicu **Ninu Vojnić Purčar**, malog bandaša **Ivana Šarčevića** te malu bandašicu **Ružicu Dulić**. Misno slavlje je predvodio **preč. Željko Šipek** a s njim su koncelebrirali đurđinski župnik vlč. **Miroslav Orčić** i **mons. Andrija Anišić**.

U večernjim satima je održana akademija koju su pripremila djeca i mladi đurđinske župe uz pomoć **Verice Dulić** i **Vojislava Temunovića**, nakon koje je priređeno *Bandašičino kolo.* /**J. Dulić Bako**/

... u Mirgešu

Misu zahvalnicu za kruh svagdanji na mirgeškoj Dužijanici predvodio je 7. kolovoza gost svećenik **Andrija Anišić**, predsjednik Udruge bunjevačkih Hrvata Dužijanica, u koncelebraciji s mjesnim župnikom **Franjom Ivankovićem**.

Misi zahvalnici Dužijance prethodio je dolazak bandaša i bandašice na karucama, a to su ove godine bili **Nikoleta Čupak** i **Leo Čupak**. Nakon završetka svete mise uslijedila je kratka akademija na kojoj su nastupala djeca iz Mirgeša, članovi folklorne sekcije HKPD-a „Matija Gubec“ i članovi tamburaškog odjela mjesnog HKUD-a „Ljutovo“. Nakon akademije održano je Bandašičino kolo. Mirgešku Dužijancu svake godine organiziraju župa Sveti križ i mjesno HKUD „Ljutovo“. /**I. D.**/

... u Lemešu

Radost završetka žetve i proslava Dužijance u Lemešu i ove sedamnaeste godine trajala je tri dana, a sve zahvaljujući organizatoru HBKUD-u „Lemeš“.

Završna svečanost, u nedjelju, 10. srpnja, počela je prijepodne ophodom sela karucama i fijakerima. Išlo se po stajalištima pokupiti bandaše i bandašice. Svečana sveta misa zahvalnica za Dužijancu služena je u mjesnoj crkvi Rođenja BDM koju je prikazao vlč. **Jozef Vogrinc** iz Subotice dok je suslušao lemeški župnik vlč. **Antal Egedi**.

Nakon svete mise i molitve kod križa uz crkvu uslijedio je prijem kod dopredsjednice Savjeta Mjesne zajednice **Marije Bagić**, koja je primila krunu i novi kruh u ime seoskog rukovodstva čime je završen službeni dio proslave. U nedjelju su u Lemešu gostovali ravnatelj ZKVH-a **Tomislav Žigmanov** i ravnatelj tjednika „Hrvatska riječ“ **Ivan Karan**, predstavnici HKC-a „Bunjevačko kolo“ iz Subotice kao i predstavnici HKUD-a „Vladimir Nazor“ sa somborskim bandašem **Davidom Antunićem** i bandašicom **Katarinom Budimčević**.

Literarni odjel je u petak, 8. srpnja, u Mjesnoj zajednici upriličio predstavljanje knjige *Garavi salaši* Somborke **Katarine Firanj**, o kojoj je u ime nakladnika ZKVH-a i kao urednica knjige govorila **Katarina Čeliković** a potom i autorica. Večer je završena mini koncertom lemeškog soprana **Aleksandre Pletikosić**, koju su na klaviru i klarinetu pratili **Stefan Jančić** i **Nebojša Đurić** iz Sombora.

Po tradiciji, u subotu navečer, 9. srpnja, održan je Folklorni program pod nazivom *U avliji kod baće i nane*. u kojem su nastupili mjesni MME „Németh László“ i VA „Musica Viva“, te GKUD „Sombor“ i HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora. Pred kraj programa obavljena je primopredaja bandaštva: ulogu *Nane* preuzela je **Tamara Kanjo – Brkić**, mala bandašica je **Magdalena Kopunović**, mali bandaš **Matija Barić**, velika bandašica **Ivka Brkić**, a veliki bandaš **Josip Knezi**. Jednopočasni program je završen Velikim bačkim kolom. /**Željko Zelić**/

Dužionica u Somboru

HKUD „Vladimir Nazor“ organiziralo je u nedjelju, 24. srpnja, 82. po redu Dužionicu. Osim svečane zahvale u crkvi, potom povorke i predaje kruha, program je uključio i predstavljanje knjige vlč. Dragana Muharema.

Ove su godine na čelu povorke sudionika Dužionice ponosito koračali **Katarina Budimčević** i **David Antunić**, bandaš i bandašica.

Kruh od novog žita blagoslovio je župnik **Josip Pekačević**, na svečanoj svetosti u crkvi Presvetog Trojstva.

Hvala za naš kruh, hvala za plod zemlje i hvala za plod našega rada. Budimo svjesni kako sve što imamo i sve što jesmo nije naša zasluga. Već dolazi od Boga, a mi to primamo poput slugu. Ponizno to valja i danas priznati, danas u danu Dužionice na svemu zahvaliti, kazao je na svetosti misii **mons. Slavko Večerin**.

Povorka sudionika Dužionice i ove godine prošla je centrom Sombora od crkve Presvetog Trojstva do Županije i Hrvatskog doma, gdje je nastavljena proslava uz tradicionalni risarski ručak.

Vrijedni ratari njegovali su sjeme, čuvali biljke, pažljivo branili plodove svoga truda. Danas u rukama mi držimo plod njihovog rada. Slijedeći tradiciju Hrvata s ovih prostora, koje naše Društvo njeguje pune 82 godine, čast mi je predati vam blagoslovljen kruh – simbol ovogodišnjih žetvenih svečanosti, da ga podijelite sa svim građanima Sombora, kazala je **Katarina** predajući blagoslovljen krug gradonačelnici Sombora **Dužanki Golubović**.

Proslavi Dužionice u Somboru prisustvovali su u ime hrvatskih institucija **Darko Sarić Lukendić**, predsjednik IO HNV-a i **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i predsjednik DSHV-a, a u ime grada Sombora gradonačelnica **Golubović** i zamjenik gradonačelnice **Antonio Ratković**.

I ove godine domaćini su se pobrinuli da dio žetelačkog slavlja budu i gosti iz Hrvatske, a ovoga puta oni su stigli iz Otoka, mjesta u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Književna večer

U sklopu obilježavanja ovogodišnje Dužionice u Hrvatskom domu u Somboru održana je književna večer koju su u petak, 22. srpnja, priredili HKUD Vladimir Nazor i KD „Ivan Antunović“ iz Subotice. Predstavljena je knjiga vlč. **Dragana Muharema** *Ispovijest crkvenog pauka*, a osim autora o knjizi su govorili urednica knjige **Katarina Čeliković** i **Tomislav**

Žigmanov, autor pogovora. Nakon književne večeri predstavljeni su ovogodišnji bandaš i bandašica. /**Zlata Vasiljević**/

/Prema: Hrv. riječ/

„Bunjevačko momačko kolo i Dužijanca“

Izložba „S Božjom pomoći“ u Subotici

„Bunjevačko momačko kolo i Dužijanca“ tema je ovogodišnje izložbe „S Božjom pomoći“ koja se tradicionalno priređuje u sklopu subotičke Dužijance. Izložba je otvorena u Suvenirnici Gradske kuće 6. srpnja 2016. godine.

„Bunjevačko momačko kolo“ bila je katolička prosvjetno-odgojna i zabavna organizacija subotičke mladeži između dvaju svjetskih ratova. Na izložbi su, osim fotografija i dokumenata, izloženi i predmeti te barjaci koji svjedoče o radu Društva.

U realizaciji izložbe „Bunjevačko momačko kolo i Dužijanca“ sudjelovali su **Branimir Kopilović, Ljudevit Vujković Lamić, Jelena Piuković, Klara Dulić, Marinko Piu-ković i Petar Skenderović**. Organizatori izložbe su Udruga bunjevačkih Hrvata „Dužijanca“ i Katoličko društvo „Ivan Antunović“ iz Subotice u suradnji s Gradskim muzejom Subotica.

Tribina „Bunjevačko momačko kolo i Dužijanca“

Tribina na temu „Bunjevačko momačko kolo i Dužijanca“ održana je 24. srpnja u Katoličkom krugu u organizaciji UBH Dužijanca i Katoličkog društva „Ivan Antunović“. Na tribini su govorili katedralni župnik mons. Stjepan Beretić, povjesničar i ravnatelj Povijesnog arhiva Subotica Stevan Mačković i povjesničar umjetnosti Branimir Kopilović.

„Bunjevačko momačko kolo“ bila je katolička prosvjetno-odgojna i zabavna organizacija mladeži. Osnovana je 1920. godine, a nastala je na tragu sličnih organizacija utemeljenih diljem svijeta. Prvo veliko katoličko momačko društvo osnovano je 1846. u Njemačkoj. „Bunjevačko momačko društvo je svoju prvu sjednicu održalo 24. listopada 1920. godine u velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Na čelo Kola izabrani su **Ive Prčić i Marko Peić Tukuljac**. Za osnutak *Bunjevačkog momačkog kola* najviše je zaslužan **Grgo Vukov** i svećenik **Ilija Kujundžić**. Pravila Društva ističu da je svrha *Bunjevačkog momačkog kola*: izobrazba muške mladeži u religioznom i domoljubnom duhu; nastojanje oko prosvjetnog i privrednog odgoja svojih članova; organiziranje pristojnih zabava, predavanja, osnivanje knjižnice u pojedinim podružnicama, naveo je u svojem izlaganju mons. Stjepan Beretić.

Osim gradske središnjice Društva, postojale su i podružnice: u župi sv. Jurja koja je vremenom postala nositelj svih aktivnosti Društva, te u župi sv. Roka i kratkotrajno u Žedniku.

Bunjevačko momačko kolo je organiziralo i različite zabave, obilježavane su poklade, održavana kola (igranke) i prela, izvođene amaterske kazališne predstave, a povremeno su organizirane i duhovne vježbe, kao i predavanja namijenjena članovima. Svoje prvo prelo organizirali su 1928. godine. *Bunjevačko momačko kolo* bilo je važan oslonac za širenje katoličkog pokreta u Bačkoj pod izravnim vodstvom crkvenih prvaka iz redova bunjevačkih Hrvata. „*Bunjevačko momačko kolo* imalo je duhovnika, zajedničke svete Pričesti, zato je svim srcem slavilo *dužijancu*. Momci su bili nošeni Mla-

dim suncem s visine. *Bez toga sunca*, kako je ono napisao **Lajčo Stipić**, ‘momak Bunjevac-Hrvat ne može biti’, zaključio je Beretić.

O povijesnom kontekstu u kojem je *Bunjevačko momačko kolo*, kao prije svega vjerska ali i hrvatska udruga, djelovalo, govorio je povjesničar i ravnatelj Povijesnog arhiva Subotica Stevan Mačković. *Bunjevačko momačko kolo* bilo je jedna od nekoliko hrvatskih udruga koje su djelovale u međuratnom razdoblju u Subotici, uz Pučku kasinu, Hrvatski prosvjetni dom, Katoličko divojačko društvo, Hrvatsko pjevačko društvo *Neven...* Nisu imali preveliko članstvo, taj je broj varirao od oko 100 do 200 članova u različitim razdobljima. Usporedbe radi, Katoličko divojačko društvo je po brojnosti bilo veće, imalo je između 500 i 600 članica. U to je vrijeme broj pripadnika bunjevačko-hrvatske zajednice u Subotici bio znatno veći, a i tada su postojali prijepori oko tzv. bunjevačkog pitanja.

Društvo je osnovano 1920., u godini kada je Trianonskim ugovorom određena buduća sudbina ovog područja, pa tako i Subotice. Bunjevci su time prešli iz mađarskog imperija u južnoslavenski, odnosno srpski. U to je vrijeme u Subotici živio rekordno zabilježeni broj Bunjevaca; na popisu iz 1919. bilo ih je 65.135. Također, u to su vrijeme salaši nosili polovicu ukupnog broja pučanstva, a ogromna većina, negdje oko 80 posto stanovništva bavilo se zemljoradnjom, kaže Stevan Mačković.

Politička događanja, djelovanje centralističkih i federalističkih struja, odrazila su se i u bunjevačkoj zajednici. *Jedan, veći dio njih, bio je okrenut prema Zagrebu, a drugi prema Beogradu. Pošto je Bunjevačko momačko kolo bilo jasno hrvatski opredijeljena udruga, na što ukazuje i službeni jezik u njihovom Statutu, ona nije imala potporu režima u međuratnom razdoblju Kraljevine. To nije bitno utjecalo na njihov rad, ali nije bilo ni zanemarivo*, kaže Mačković zaključujući kako je vjerski predznak bio je presudan za ukidanje BMK-a nakon Drugog svjetskog rata.

Izložba *S Božjom pomoći* i prateća tribina u svom prošlogodišnjem izdanju bili su posvećeni Katoličkom divojačkom društvu, a ove godine *Bunjevačkom momačkom kolu*. *Na ovaj način pokušali smo prikazati ova dva društva koja imaju najveće zasluge za održavanje i opstojanje Dužijance u razdoblju od 1911. do sredine 1940-ih*, kazao je povjesničar umjetnosti Branimir Kopilović. *Treba naglasiti kako su ove izložbe prije svega namijenjene široj javnosti i da one služe kao jedan vizualni ‘podsjetnik’ o tome kako je proslava Dužijance nekada izgledala, tko ju je organizirao i na koji način.*

/Prema: HR, D. B. P./

„Takmičenje risara“ u Đurđinu

U subotu, 9. srpnja, na njivi kod crkve sv. Josipa Radnika u Đurđinu održano je tradicionalno „Takmičenje risara“ u okviru manifestacije „Dužijanica 2016.“ u organizaciji Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanica“.

„Takmičenje risara“ je jedna od najvažnijih i najsadržajnijih manifestacija Dužijance. Ove godine održana je na njivi, koja će, kako se nadaju u Udruzi, postati stalna lokacija te manifestacije.

Na početku manifestacije sve je pozdravio predsjednik UBH „Dužijanica“, **mons. dr. Andrija Anišić**. On je ujedno posebno blagoslovio sve risare i zahvalio im što su i ove godine došli i tako očitovali da vole Dužijancu, taj prekrasan običaj bunjevačkih Hrvata. On je ujedno blagoslovio i „risarski ručak“ (doručak).

Nakon doručka uslijedilo je samo *takmičenje risara* čiji je početak „čobanskim zvonom“ označio **Tivadar Bunford**, predsjednik Skupštine grada Subotice.

Domaćini „Takmičenja risara“ ove godine bili su Đurđinčani **Ivan i Verica Dulić**, a među uglednim gostima bili su Tivadar Bunford, predsjednik Skupštine grada Subotice, **Miroslava Babić**, članica Gradskog vijeća zadužena za kulturu u, **Dubravka Severinski** i **Mirko Maglica** iz Državnog ureda za Hrvate izvan R. Hrvatske, **Andrija Matić**, pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu i šumarstvo Vukovarsko-srijemske županije, **Ivan Ušumović** u ime Hrvatskog nacionalnog vijeća, **Tomislav Žigmanov**, zastupnik u Skupštini R. Srbije i predsjednik DSHV-a, **Vesna Prčić**, zastupnica u skupštini AP Vojvodine, **Marinko Prčić**, predsjednik HKC „Bunjevačko kolo“ sa suprugom, **Ivan Karan**, direktor Novinsko-izdavačke kuće „Hrvatska riječ“ sa suprugom, **Saša Vučinić**, bivši gradonačelnik Subotice s obitelji, **Zlatko Marosiuk**, ombudsman grada Subotice.

U samom „Takmičenju risara“ ove godine sudjelovalo je 40 risara iz Đurđina, Žednika, Subotice, Kelebije, Mužlje, Crne Bare, Deronja, Novog Orahova i Lalića među kojima su bili i risari iz Hrvatske, Mađarske i Bosne i Hercegovine. Osim takmičara u revijalnom dijelu sudjelovalo je još 16 risara.

Ovogodišnji pobjednici Takmičenja risara su **Marinko Kujundžić** i **Ruža Juhas** (1. mjesto), **Stipan Kujundžić** i **Rozalija Baić** (2. mjesto) te mladi risarski par **Marijan Marcikić** i **Ana Dulić**.

U okviru Takmičenja risara organizirano je i takmičenje u „kuvanju tarane s divenicom“. Ove godine natjecalo se deset ekipa a pobjednici ovogodišnjeg natjecanja bili su: **Josip** i **Milica Vuković** (1. mjesto), **Goran** i **Ana Francišković** (2. mjesto) te **Pero Rapić** i **Anica Proročić** (3. mjesto).

Brojna publika imala je priliku i ove godine vidjeti košenje žita s dvije mašine „kosačice“ kao i vršidbu na staroj vršalici.

U kulturno-umjetničkom dijelu programa nastupili su mali i veliki zbor HKPD „Đurđin“ uz pratnju Tamburaškog ansambla „Đurđinske cure“.

I ove godine djeca su pokazala prastaru dječju igru „Kasalisica“.

Pred proglašenje pobjednika razvojni projekt UBH „Dužijanica“ – **RISARSKI SALAŠ** – predstavio je okupljenoj publici **mons. dr. Andrija Anišić**, predsjednik Udruge.

Svečani govor održao je Tivadar Bunford, predsjednik Skupštine grada Subotice.

Nagrade pobjednicima uručili su predstavnici sponzora iz „Europetrola“, IN oil d.o.o. i Credit Agricole banke. Svi su oni dobili prigodne pehare, dar Organizacijskoga odbora Dužijance 2016., zatim novčane nagrade i nagrade IN ulja kao i sto, odnosno, dvjesto i tristo kg pšenice koje su im darovali domaćini „Takmičenja risara“ Ivan i Verica Dulić. Prigodne darove domaćinima je uručio **Marinko Piuković**, direktor UBH „Dužijanica“ i predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2016. /**Prema: Facebook – profil Dužijance/**

Književna večer KD „Ivan Antunović“

U četvrtak, 11. kolovoza u okviru proslave **Dužijance 2016. godine u svečanoj dvorani HKC „Bunjevačko kolo“, Katoličko društvo „Ivan Antunović“ priredilo je tradicionalnu Književnu večer.**

Na početku večeri sve prisutne, koji su ispunili prostoranu svečanu dvoranu Centra, pozdravio je u ime organizatora **vlč. Josip Štefković**, pročelnik Izdavačkog odjela Društva.

Predavanje o **prof. Beli Gabriću** i njegovom iznimnom doprinosu Dužijanci, o 15. obilježnici njegove smrti, održao je **mons. dr. Andrija Anišić**, predsjednik UBH „Dužijanica“, a o maestru **Milanu Asiću** – o 30. obljetnici njegove smrti – govorio je **Miroslav Stantić**, zborovođa katedralne župe sv. Terezije.

Nagrade Društva „Ivan Antunović“ – 2016.

U okviru večeri **mons. Stjepan Beretić**, predsjednik Katoličkog društva „Ivan Antunović“ udijelio je ovogodišnje nagrade toga Društva.

Nagrađeni su: 1. nagrada: posthumno, **Tonka Šimić r. Pelajić** iz Plavne, pjesnikinja i kulturna djelatnica; 2. nagrada: Hrvatska redakcija Radio Marije Srbije i 3. nagrada: obitelj **Paje** i **Angele Dulić** iz župe „Sveti Josip radnik“ sa Đurđina, koji imaju šestero djece (**Marijana, Josip, Ružica, Petar, Martin i Tereza**).

I. NAGRADA – angažiranom pojedincu. Ove godine prvu nagradu Društvo dodjeljuje posthumno Tonki ŠIMIĆ, rođenoj PELAJIĆ iz Plavne. Tonka Šimić je rođena je 1983. godine u Plavni gdje je završila osnovnu školu i gdje je živjela do svoje smrti. Gimnaziju je pohađala u Bačkoj Palanci. Za svoje pjesme dobivala je pohvale i nagrade u školi i na razini općine. Pjesme su joj objavljene u zbirka *Lira naiva* s istoimenog susreta. Pjesme joj nalazimo i u godišnjaku *Subotička Danica*. Osim poezijom bavila se i glazbom. Bila je aktivna u udruzi žena Plavne, u Hrvatskom kulturno-prosvjetnom društvu „Matoš“ u Plavni obnašala je dužnost tajnice, bila je članica folklornog odjela i voditeljica literarno-dramskog odjela Društva. Pjevala je i u župnom zboru. Tonka je umrla od teške bolesti u dobi od 33 godine 10. lipnja 2016. godine praćena nježnom brigom svoje obitelji. Za sobom je ostavila muža **Sinišu** i sinove **Luku** i **Mateja**.

II. NAGRADU dodjeljuje Društvo jednoj hrvatskoj instituciji. Ove godine prima ju Hrvatska redakcija RADIO MARIJE. Rad ove važne ustanove za naviještanje Evanđelja počiva u prvom redu na entuzijazmu i velikoj ljubavi prema Veseloj vijesti Isusovoj. Velika većina djelatnika Hrvatske redakcije radi na slavu Božju. Oni ne očekuju nagradu. Teško je za oskudna sredstva osigurati sve što je potrebno, da Božja riječ stigne u svaku kuću do svakog srca. Hvala našem Radiju i njezinim djelatnicima. Neka ova skromna nagrada bude izraz dužne zahvalnosti svih onih koji čekaju Veselu vijesti Radio Marije. Neka ova nagrada bude poziv na sve nas, da više slušamo Radio Mariju, a siguran sam da će se i u ovom društvu naći i po koji darivatelj. U ime društva srdačne čestitke svim djelatnicima naše Radijo Marije.

III. NAGRADU Društvo dodjeljuje jednoj brojnoj obitelji. Dobro je što još ima obitelji s više djece. Uvjeren sam da ni jedna obitelj nema previše djece. Isus ono reče: Tko primi jedno ovako malo dijete u moje ime, mene prima. Ovu nagradu društvo ove godine dodjeljuje obitelji Paje i Angele DULIĆ iz župe „Sveti Josip radnik“ sa Đurđina. Pajo i Angela su se vjenčali 30. listopada 1999. godine u našoj katedrali. Obitelj živi od zemlje. Život su podarili Marijani, koja će sad u 2. razred srednje škole. Josip će u 7., Ružica će u 4., Petar u 2., Martin ima 5 godina, a Tereza 2 godine. Marijana je članica Hrvatskog kulturno-prosvjetnog Društva „Đurđin“. Voli folklor. Josip je ministrant, ali je aktivan i u folkloru. Ružica je ovogodišnja mala bandašica u svojoj župi, i ona je aktivna u folkloru, svira tamburicu, priprema se za nastup na festivalu bunjevačkih pisama, a pravi je majstor i na smotri recitatora. I Petar je aktivan u folkloru, počeo je i ministrirati. A Martin i Tereza će ih zacijelo sve preteći.

U ime nagrađenih, Društvu „Ivan Antunović“ zahvalio je **dr. sc. Dražen Marić**, predsjednik udruge „Marija“, preko koje djeluje hrvatska redakcija Radio Marije Srbije.

Collegium musicum catholicum, pod ravnanjem Miroslava Stantića, izveo je te večeri dvije skladbe Milana Asića, a dvije pjesme Tonke Šimić Pelajić pročitali su **Ana Piuković** i **Davorin Horvacki**.

Voditeljica večeri bila je **Klara Dulić**.

Nagrađeni izlozi

Jozefa Skenderović izvijestila je prisutne o odluci ocjenjivačkog žirija za proglašenje najljepše ukrašenih izloga u duhu Dužijance. Nagrađeni su sljedeći autori:

1. nagrada: **Marija Bošnjak** (izlog u butiku „Veruška“);
2. nagrada: **Tanja Dulić** (izlog u butiku „Mondo“) i
3. nagrada: **Ljubica Mandić** (izlog u „Simpu“).

/A. A./

XXXI. saziv Prve kolonije naive u tehničari slame

Na ljetnoj pozornici Etnosalaša Balážević 8. srpnja 2016. godine otvoren je XXXI. saziv Prve kolonije naive u tehničari slame.

Prisutni su već na samome otvorenju mogli pogledati 21 novu sliku priređene za ovaj saziv kolonije. Program otvorenja kolonije upriličili su članovi folklornog odjela HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta, te KUD-a „Kupjenovo“ iz Kupjenova kod Zaprešića. Ovogodišnji saziv kolonije prigodnim je riječima otvorio **Naco Zelić**, nekadašnji predsjednik Društva te dugogodišnji promoter slamarstva. U okviru desetodnevnog otvorenja kolonije održano je i nekoliko popratnih programa: projekcija filma, tamburaški koncert, folklorni koncert, te prvi puta i dvodnevna radionica u kojoj su sudjelovale osobe s invaliditetom.

Rad polaznika ovogodišnje kolonije održavao se u prostoru OŠ „Matija Gubec“ u Tavankutu do 16. srpnja, kada je kolonija svečano zatvorena u okviru programa *Risarske večeri*. Koloniju je zatvorio **Ivica Ivanković**, etnolog i urednik u odjelu glazbenih sadržaja Hrvatske radio-televizije. /I. D./

Izložba radova u Subotici

Subotička publika mogla je vidjeti 12. kolovoza ove slike na izložbi u okviru programa Dužijance, otvorenoj na Otvorenom sveučilištu.

Susret bivših bandaša i bandašica

Tridesetak bivših bandaša i bandašica odazvalo se sastanku na poziv Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanca“ koji je održan 15. srpnja, u vjeronaučnoj dvorani župe svetog Roka u Subotici.

Smisao tog susreta, kako je na početku rekao predsjednik Udruge **mons. dr. Andrija Anišić**, je da oni koji su imali čast biti katedralni bandaši i bandašice, sada pomognu da Dužijanca, koja je prvenstveno zahvala Bogu i pohvala čovjeku, svima bude na veću korist i radost. Anketu o tome u kojem dijelu Dužijance bi se mogli i željeli uključiti i na koji način, ispunili su svi prisutni, a direktor Udruge **Marinko Piuković** je pobliže pojasnio kakav angažman zahtijeva određena manifestacija te u kojim sferama je Udruzi potrebna pomoć. Jedna od najzahtjevnijih manifestacija je „Takmičenje risara“ koja traži puno rada i ljudi. S obzirom na to da je svake godine sve manje risara koji se natječu, Udruga planira od naredne godine organizirati učiti djecu kositi i raditi ris pod nadzorom **Stipana Kujundžića**. /HR, *Nela Skenderović*/

Pucanje bičevima – umijeće i atrakcija

Tridesetak sudionika natjecanja u pucanju bičevima oprobalo se u ovoj disciplini 19. srpnja, na salašu Vlatka Vojnića Purčara na Đurđinu.

Druga je godina kako je ova manifestacija uvrštena u kalendar Dužijance, iako ideja o tome postoji već čitavo desetljeće. Na ugodnom popodnevnom suncu, na ledini i na „strnici“ kod Vlatkovog salaša, u pucanju su se oprobali i mnogi koji su došli samo gledati. Natjecatelji su bili podijeljeni prema dobi i prema tehnici pucanja, jednostrukoj ili dvostrukoj. Najmlađi natjecatelj je bio **David Šarčević**, a pobjednik u mlađoj kategoriji je **Krunoslav Piuković**. U starijoj dobnoj skupini u jednostrukom pucanju najbolji je bio **Dragomir Peić Gavran**, a u duplom pucanju **Tomica Mesaroš**. Pobjedu za najglasnije pucanje odnio je **Grgo Tikvicki**. Pobjedili su oni koji su imali više pucnjeva u jedinici vremena.

Manifestacija „Pucanja bičevima“ uvrštena je u program Dužijance na inicijativu **Ivana Piukovića** s ciljem upotpunjavanja sadržaja ali i obnavljanja ove vještine. /HR, *Nela Skenderović*/

Izložba likovnih radova s kolonije „Bunarić“

Radovi nastali na XIX. Međunarodnoj likovnoj koloniji „Bunarić 2015.“ prikazani su na izložbi u svečanoj dvorani HKC „Bunjevačko kolo“ u Subotici 28. srpnja.

Izložbu je otvorio **Mile Tasić**, a svoju priču pročitala je **Ljiljana Crnić**, Splićanka iz Beograda, na svom autentičnom splitskom govoru. Izložbu su pripremili članovi Likovnog odjela HKC „Bunjevačko kolo“ na čelu s **Ivanom Vukov**.

Tamburaška večer i biranje najlipči pratioca bandaša i bandašice

Tradicionalna Tamburaška večer održana je 12. kolovoza u Subotici na centralnom gradskom trgu, kojom je započela je centralna proslava Dužijance 2016.

Na Tamburaškoj večeri nastupio je ansambl „Nesnica“, ansambl „Hajo“, ansambl „Uspomena“, ansambl „Ruže“ i tamburaški orkestar Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“. Katedralni župnik, **mons. Stjepan Beretić** predstavio je gradskog bandaša i bandašicu: **Ninoslava Radaka** iz Subotice i **Natašu Vojnić Tunić** iz Žednika.

Mladi u narodnim nošnjama prošetali su se binom i pokazali bogatstvo i ljepotu bunjevačke narodne nošnje. Stručni žiri izabrao je najljepše među njima, koji će u nedjelju na središnjoj proslavi Dužijance biti pratioci bandaša i bandada-

šice.

Za prvu pratilju bandašice izabrana je **Jasna Kujundžić** sa Klise, a prvi pratilac je **Marko Kujundžić** iz Subotice. Druga pratilja je **Marija Piuković** iz Subotice, a drugi pratilac je **Matiša Bonić** iz Subotice. Treći par pratilaca bandaša i bandašice su **Dajana Harangozo** iz Subotice i **Mario Vojnić Hajduk** iz Subotice. Izabrani pratioci bandaša i bandašice dobili su prigodne darove.

Mons. dr. Andrija Anišić uručio je darove i aranžerima izloga s temom risa, koji su po ocjeni stručnog žirija na najbolji način predstavili ovu temu.

Skupština risara i večer folklor

Skupština risara i smotra folklornih ansambala „Dužijanica“ održana je u subotu 13. kolovoza na centralnom gradskom trgu.

Prema ustaljenom programu, nakon Večernje molitve, položeni su vijenci od žita na spomenik *risaru* i na bistu Blaška Rajića u parku ispred Gradske kuće. Skupina *risara* i *risaruša*, koja je radila *ris* na manifestaciji „Takmičenje risara“, uputila se potom na centralnu pozornicu na glavnom trgu gdje je publici prikazana pogodba „gazde“ (vlasnika zemlje) i vođe *risara*.

Uslijedio je nastup folklornih skupina: HKC „Bunjevačko kolo“ – Subotica, HKPD „Matija Gubec“ – Tavankut, KUDŽ „Bratstvo“ – Subotica, MKC „Népkör“ – Subotica, KUD „Béla Bartók“ – Horgoš, KUD „Zlatko Baloković“ – Krapinske Toplice (R. Hrvatska), KUD „MAK“ – Trnovec, (R. Hrvatska), KUD „Ogranak seljačke sloge“ – Posavski Bregi

Dužijanica očima jednog Splićanina

U slavlju ovogodišnje Dužijance sudjelovao je i **Andro Čalo**, profesor iz Splita. Svirao je na orguljama subotičke katedrale svečanu prvu večernju u subotu, 13. kolovoza 2016. te svetu misu u nedjelju 14. kolovoza. Ovako opisuje svoje dojmove o Subotici i Dužijanci.

Subotica, proslava Dužijance, autohtoni običaj Hrvata u Bačkoj. Grad na koji su njegovi stanovnici ponosni, a i daju sve od sebe da to bude s realnim pokrićem. Pozdravljaju s „Fajljen Isus“. Taj je pozdrav popraćen osmijehom. Kulturni. Kulturnan svit... duhom i identitetom još uvijek u srednjeeuropskom mentalnom sklopu. Zajedništvo. Ljudi se drže zajedno, paze jedni na druge, čuvaju se... Možda zato jer su tako tribali radi okolnosti, ALI možda i zato jer je to ispravno, jer je tako dobro. Jer je tako ljepše! I po Božju, i po ljudsku... Ono, viribus unitis. Bogu hvala! Mnogo možemo naučiti od njih, samo bi trebalo otvoriti oči (duha). Zahvalan Bogu na novim prijateljstvima, na vrhunskom liturgijskom muziciranju, ponosan na moj narod! Hvala!

Sveti Ilija proslavljen u Bođanima

Crkveni god, spomendan sv. Ilije, proslavljen je 20. srpnja u Bođanima. Misno slavlje predslavio je fra Zdenko Gruber u koncelebraciji sa svećenicima Bačkoga dekanata, bogoslovom Draženom i đakonom Patrikom.

U homiliji, fra Zdenko je okupljene upoznao sa životom sv. Ilije. Kada je narod Bogu okrenuo leđa, Ilija se čvrstom vjerom i pouzdanjem u Boga zalaže za vraćanje slave Božje bez obzira na cijenu. Prema Svetom pismu, Ilija nije umro nego je uznesen na nebo. *Gdje mi danas da tražimo Isusa, odgovor je vrlo lak: u svakom danu, u prirodi u svakoj osobi koja nam ide u susret, u osobi s kojom ćemo provesti dan, u svakom čovjeku. Ako Isusa tako tražimo tako ćemo ga i naći. Moleći za druge najprije ćemo naći Isusa, a ako kucamo i tražimo s vjerom i naći ćemo*, rekao je fra Zdenko. Na misnom slavlju bio je o. **Mladen** iz Srpske pravoslavne Crkve. Svojim nježnim glasovima, pjevanje na misnom slavlju animirao je dječji zbor iz Vajske i Bođana uz pomoć brata i sestre iz Selenče na vio-

lini. Na kraju misnoga slavlja domaći župnik vlč. **Vinko Cvijin** zahvalio je fra Zdenku, svim svećenicima iz dekanata, zboru i svima koji su sudjelovali u pripremi misnoga slavlja i svima onima koji su uredili crkvu. /**Amalija Šimunović**/

Proštenje na Vodici kod Čonoplje

Katolička crkva proslavila je 2. srpnja blagdan Po-hođenja blažene Djevice Marije, a Vodica kod Čonoplje svoje proštenje, u narodu poznatije kao Srpnu Gospu.

Svetu misu na mađarskom i hrvatskom jeziku predslavio je vlč. **Endre Horváth**, čonopljski župnik uz kojega su suslavili o. **Zlatko Žuvela**, OCD iz som-borskog Karmela i vlč. **László Pósa**, župnik iz Bečeja, nekada službujući u Lemešu, dok je vlč. **Árpád Pásztor**, župnik iz Telečke ispovijedao.

Kao i godinama unatrag, dvadesetak Lemešana, ovoga puta mahom članova HBKUD „Lemeš“ i mlađih vjernika, krenulo je organizirano procesijom u pola devet put Vodice. Za slabo pokretne i starije lemeški župnik vlč. Antal Egedi prikazao je recitiranu svetu misu u 9 sati u lemeškoj crkvi. Grupu u svojoj namjeri ustrajnih hodočasnika predvodilo je okičeno raspelo koje je dostojanstveno nosio **Blaž Vilić**, najstariji od nazočnih dok su se mladi izmjenjivali noseći barjake. Jedna od najstarijih živućih Lemešanki, **Mária Ivanković** (93), strpljivo je suznih očiju dočekala putem napredujuću procesiju kako bi pozdravila drvo križa i poljubila korpus na njemu. Prizor je bio nesvakidašnje nabijen emocijama, srcem vođen i samo inspirativan za mlade. Putem, spustivši se u dolu i približavajući se svetištu, molila se Gospina krunica, radosna otajstva.

Na misi su čitali **Antonija Ileš** iz Lemeša i **Dávid Szakács** iz Čonoplje. Misi u hladovini višedesetljetnih topola, ugodni lahor vjetra, miris zemlje i šuštanje zrelog klasja nazočilo je dvjestotinjak vjernika susjednih mjesta i šire okolice, mnoštvo djece i trudnica, mladih i starih, bolesnih i potrebitih, udova i mladih bračnih parova pristiglih raznim prijevoznih sredstvima.

Željko Zelić

Dom župe Imena Marijina dobio novi krov

Tijekom srpnja, župni dom župe Novi Sad I pokriven je potpuno novim krovom. Time je značajni dio radova na obnovi ovog objekta, u kojemu žive i rade župnici i kapelani dviju novosadskih župa, te prateće osoblje, i u kojima se nalazi župni ured i arhiv župe Imena Marijina, konačno završen.

Radovi su, kako navodi novosadski župnik i dekan preč. **Róbert Erhárd**, djelomično financirani od strane Gradske uprave Grada Novog Sada. Time je ova zgrada, sagrađena 1808. godine, kulturno dobro od velikog značaja, dobila znatno trajniju zaštitu. Kako je najavio preč. Erhárd, uskoro kreće i obnova malog tornja župne crkve kao i odluka koji se nalaze na njenom krovu. /**M. T.**/

Đakonsko ređenje u Vajskoj

Na blagdan sv. Jurja misno slavlje u Vajskoj predslavio je subotički biskup Ivan Pénzes u koncelebraciji svećenika Bačkoga dekanata i tom prigodom za đakona zaredio Patrika Tvoreka.

Đakon je za svoje geslo uzeo *Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge!* (Ivan 13,34). Prostracijom pred biskupom Patrik je obećao vjernost i poslušnost samom biskupu, ali i svim njegovim nasljednicima. Na kraju misnoga slavlja vlč. **Vinko Cvijin** je zahvalio biskupu, braći svećenicima, zboru, gospođama na uređenju crkve. *Naša Crkva danas tako lijepo odiše nekakvom posebnom ljepotom, nekakvim posebnim mirisom, a osjetila se i moć i snaga Duha Svetoga, jer bez njega ovoga svega ne bi ni bilo...*, svje-

dočile su pojedine župljanke na kraju misnoga slavlja.

Amalija Šimunović

Prva mlada misa u Apatinu nakon 52 godine

U punoj župnoj crkvi Uznesenja BDM u Apatinu, Mladu misu proslavio je 28. lipnja ovogodišnji mladomisnik, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, fra **Dezső Péter**.

Ovo misno slavlje bilo je za župnu zajednicu u Apatinu, ali i župljane Kupusine (gdje je mladomisnik živio) i okolnih župa, ohrabrujući znak. Znakovito je i što je mladomisnik član Reda manje braće, koji je u životu i pastoralu katoličkih zajednica u Podunavlju imao veliku ulogu. Važnu ulogu u organiziranju ovog misnoga slavlja imao je apatinski župnik i podunavski naddekan **preč. Jakob Pfeifer**. Mladomisnik je euharistiju slavio s velikim brojem koncelebranata, a propovjednici su bili franjevci **p. Amat Lotspeich** (na hrvatskom) i **p. Piusz Berhidai** (na mađarskom jeziku). Za mladomisničko geslo fra Péter je izabrao redak iz psalma 119: „Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka i svjetlo mojoj stazi“. Iduće mjesto pastoralne službe fra Pétera bit će samostan u Našicama.

Prije toga, on je svoju sekundaciju proslavio u franjevačkim crkvama u Subotici (24. srpnja) i u Novom Sadu (7. kolovoza). Prethodni mladomisnik podrijetlom iz Apatina, koji je u ovoj crkvi slavio Mladu misu bio je p. Amat Lotspeich 1964. godine. /**Marko Tucakov**/

Humanitarni koncert za Noela Purdu

U karmelićanskoj crkvi u Somboru 4. kolovoza održan je humanitarni koncert za maloga Noela Purdu. Poglavar Karmelićanskog samostana o. Stjepan Vidak je na početku koncerta pozdravio sve nazočne, a poželio je dobrodošlicu svim ljubiteljima lijepe glazbe.

Koncert su priredile **Zorana Iduški** – dramski sopran, rođena 1993. u Somboru. Osnovnu muzičku školu „Petar Konjović“ u Somboru završava 2009. godine, a 2013. godine upisuje Srednju muzičku školu u Beogradu, odsjek solo pjevanje kod **prof. Maje Đokić**. Nositeljica je brojnih odličja, I. i II. nagrade na republičkoj razini. **Astina Bracher** – sopran, rođena 1994. godine u Somboru. Prvo glazbeno obrazovanje stječe u Muzičkoj školi „P. Konjović“ u Somboru, gdje sa sedam godina upisuje odsjek za klavir. Bila je članica zbora Iuventus cantat, da bi tada shvatila da je solo pjevanje njena najveća ljubav. Godine 2012. godine upisuje Srednju muzičku školu, odsjek solo pjevanja a 2015. godine u klasi kod **prof. Vesne Aćimović** upisuje solo pjevanje. Nositeljica je brojnih međunarodnih nagrada i priznanja. Na klaviru su ih pratili studenti **Kaja Mandić Plavšić** i **Stefan Jančić** iz Sombora. Na programu su bila djela Alesandra Scarlattia, S. D. Lucasa, J. S. Bacha, A. Vivaldia, W. A. Mozarta.

s. Marijana od Kraljice Karmela, OCDS

Proštenje na Lemeškoj kalvariji

Gospa na slavu i proštenje BDM Posrednice milosti, Lemešani su obilježili osmi puta za redom obnovljeno malo proštenje i naslovnika kapele na Lemeškoj kalvariji 6. kolovoza. Svetu misu predslavio je vlč. Jozef Vogrinc iz Subotice dok su uz propovjednika suslavili vlč. Endre Horváth, župnik iz Čonoplje, vlč. Árpád Pásztor, župnik iz Telečke i mjesni župnik vlč. Antal Egedi.

Planirani križni put na otvorenom izostao je zbog kiše, a za vjernike je prije mise bila prigoda za svetu ispovijed. Ove godine središnji trenutak misnoga slavlja bio je ponovni blagoslov Gospine slike, inače kopije jedne talijanske slike urađene u tehnici ulja na platnu, koju je biskup mons. Lajčo Budanović poklonio 1932. kada je organizirano jedno od najvećih hodočašća u povijesti kapele. Spomenuta slika je u protekom dužem vremenskom razdoblju izbivala iz kapele i stajala dugi niz godina u crkvi, najprije na bočnom oltaru sv. Ivana Krstitelja a zatim vrlo kratko bila obješena na trećem stupu da bi se sada vratila na izvorno joj pripadajuće mjesto.

Dar Lászla Gyürkija iz Šantića, gloria oko Gospine glave urađena je na temelju originalne fotografije oltara čime se za još jedan korak približilo njegovoj autentičnosti. Radove

i postavku novog oreola s dvanaest pozlaćenih zvjezdica uradili su Ákos Dunai i Bela Pavošev iz Sombora.

Za ovu prigodu napravljena su četiri novootvarajuća prozora. Radove je na slavu Božju bez ikakve nadoknade izveo István Kanjó donirajući ih sa suprugom Klarom. Dobrotom vlč. Siniše Tumbasa Loketića, župnika iz Selenče, na kraju mise poslije blagoslova podijeljene su za ovu prigodu sličice kao uspomena na misno zajedništvo lokalnih i vjernika susjednih Stanišića i Riđice.

Željko Zelić

Zavitni dan u Lemešu

Dvostruko veselje blage uspomene svetih Ivana i Pavla, mučenika, proslavljeno je 26. lipnja u Lemešu misnom žrtvom kao Zavitni dan. Na koncu mise molitvom i znamenom križa vlč. Antal Egedi blagoslovio je svijeće koje će vjernici u slučaju vremenske nepogode zapaliti doma i uz molitvu zazvati seoske patrone u pomoć.

Sveti Ivan i Pavao zaštitnici su povoljnih vremenskih prilika te brojnih naselja, učilišta, župa i crkava diljem svijeta.

U davna prošla vremena na glas zvona pravovjerna čeljad se znala uputiti u crkvu na molitvu prigodnih molitava, litanije Svih svetih i pokorničkih pjesama, koje bi predvodio župnik a danas se od svega zadržalo samo glasanje zvona i molitva u pojedinim malobrojnima obiteljima. Lemeški zvonar +Gaja Herman ostavio je tijekom intervjua traga kako se ispravno zvonilo na olujnu nepogodu. Malim zvonom se oglašavalo i tri puta se prekidalalo a zatim su se sva ostala zvona po veličini smjenjivala također s tri prekida. Kada je sišla jedna tzv. „kitica“, ako nije bilo dovoljno da se rastjeraju strahoviti oblaci, zvonar bi počeo drugu kiticu po istom rasporedu kao i prvu. Bez obzira na ishod, je li zvono rastjeralo nevrijeme ili nije, katica se uvijek dovršavala po redoslijedu zvona do kraja.

Željko Zelić

Zlatna obljetnica braka

Gabrijela Cvijin rođ. Dulić i Nikola Cvijin proslavili su 7. kolovoza zlatni jubilej – 50 godina braka.

U zajedništvu sa svojim sinom Lazarom i kćerkom Gorđanom, s četvero unučadi, te ostalom rodbinom i prijateljima, slavje su započeli u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije na Bikovu gdje su župljani cijeli svoj život. Misno slavje predvodio je vlč. Julije Bašić. Župnik je u propovijedi naglasio kako je ovaj bračni par zajedno proživio svoje godine u požrtvornosti, te da su oni jedan od onih rijetkih parova koji i dalje svakog prvog petka štuje Srce Isusovo dolaskom na svetu misu, ispovijedi se taj dan, te prima euharistiju.

Slavje su nastavili s rodbinom u HKC „Bunjevačko kolo“ u veselju što su imali prigodu okupiti se oko ovako lijepog slavlja. /Zv/

Svečanost u Sonti na dan sv. Lovre

U većini župa kirbaj se slavi na dan sveca zaštitnika, čije ime i nosi župna crkva, u Sonti se slavi dvostruko. Crkveno, misno slavlje organizira se na dan sv. Lovre, 10. kolovoza, a civilno u prvu nedjelju poslije ovoga blagdana. Na sam blagdan sv. Lovre sončanski vjernici su slavili dvostruko. U crkvi sv. Lovre održana je koncelebrirana sveta misa. Misno slavlje predslavio je nekadašnji sončanski župnik, a danas duhovnik subotičkog sjemeništa mons. Marko Forgić, a uz njega je suslavilo dvanaest svećenika i dvojica đakona. Tom prigodom mons. Forgić je sa svojim nekadašnjim župljanima proslavio veliku obljetnicu, četiri desetljeća svećeništva.

Za svećenika je zaređen u subotičkoj katedrali 1976. godine, a župnik u Sonti bio je od 1985. do 1998. godine. Svećenik je koji je u vjerskom životu Sončana ostavio trajni pečat, a u kriznim devedesetim godinama ostao je uz svoje vjernike i ohrabrio mnoge, kojima je ohrabrenje bilo potrebno. Njegovi bivši župljani nisu ga zaboravili. Crkvu sv. Lovre ispunili su kako već odavno nije bila ispunjena. S vidnim tragovima emocija na licu, mons. Marko obratio se okupljenim vjernicima uvodnim riječima: *Braćo i sestre u Kristu, dragi Sončani, u ovih 18 godina nisam imao toliko susreta s vama, ne zato što nisam pozvan i nisam želio, nego zato što nisam mogao doći. Bolest je uradila svoje, ali uvijek sam se molio za vas u Subotici. Davanje Bogu nije baš uvijek najradosnije. I mi smo ljudi, slabi smo, pa nekada i pogriješimo, ali se uvijek dajemo od srca. Bogu hvala za ovih 40 godina, Bogu hvala na mojim roditeljima, rodbini, prijateljima, a nadasve mu hvala na svim župljanima gdje sam ga vjerno služio. Neka je hvala Bogu za sve*

što mi je omogućio da mogu prenijeti vama, vjernom puku, a je li to baš sve onako kako je moglo biti, ili je moglo biti i bolje, neka sam procijeni. Ovim mislima želim vas sve pozdraviti, želim vam reći da vas volim, da ostajem s vama u molitvi i želim reći da je sveti Lovro, zaštitnik župe Sonta, također i moj zaštitnik, jer ne može čovjek otići iz jedne župe, a ne ponijeti sa sobom najbolje. Budite sigurni da svećenik voli svoje župljane, kao što Bog voli sve ljude, rekao je mons. Forgić. Dio vjernika na misi je sudjelovao odjeven u starinske narodne nošnje sončanskih Šokaca, slavljenu toliko drage. Molili su i pjevali za nijansu glasnije, a osim pjesmom i molitvom, svojem nekadašnjem župniku simbolički su se odužili i darovima koje su mu predali **Svetlana Zec** i **Zlatko Krstin**. Poslije mise u dvorištu župnoga doma za sve vjernike je priređen domjenak i druženje sa slavljenukom uz tamburaše. / **Ivan Andrašić** /

Krizma u Sonti

Novoj generaciji krizmanika, učenika VIII. razreda OŠ „Ivan Goran Kovačić“, u nedjelju 26. lipnja generalni vikar Subotičke biskupije mons. Slavko Večerin podijelio je sakrament Svete potvrde u crkvi sv. Lovre u Sonti. Krizmu je za vrijeme misnoga slavlja primilo četrnaestero polaznika vjeronauka. Svečanu svetu misu slavio je mons. Večerin, a suslavio je sončanski župnik vlč. Josip Kujundžić.

Dragi krizmanici, evo nas danas, u danu primanja Svete potvrde, na početku jednoga novoga puta, koji upravo vas očekuje. Naime, ako primanje sakramenta Svete potvrde označava kraj vjeronaučnih susreta, u isto vrijeme označava i vaš novi put, na kojem ćete od srca prihvatiti naučeno. Da bi sjeme, danas zasađeno u vašim srcima, raslo, potrebno ga je njegovati. Gospodin vam danas povjerava zadaću da budete gospodari svojega života, rekao je, među ostalim, u na-

dahnutoj propovijedi mons. Večerin. Crkva sv. Lovre toga je dana odisala svečarskim ozračjem, a krizmanici su bili odjeveni u starinske narodne nošnje sončanskih Šokaca. Ovu prekrasnu sliku uokvirila je puna crkva vjernika i skladno pjevanje crkvenoga zbora, uz pratnju mlade **Klaudije Lukić** na velikim orguljama. Na koncu, vlč. Josip Kujundžić je zahvalio svima koji su na bilo koji način dali svoj doprinos ljepoti ovoga dana. / **Ivan Andrašić** /

Prva pričest i krizma u Vajskoj

Desetero djece primilo je Vajskoj sakrament Prve pričesti, pod budnim okom vlč. Vinka Cvijina. Uslijedilo je i slavlje Svete potvrde na misi u Bođanima, gdje su svetu krizmu primila četiri krizmanika, a potom na misi u Vajskoj gdje je sakramentu Svete potvrde pristupilo dvadesetak krizmanika. Misna slavlja na obje mise predslavio je generalni vikar Subotičke biskupije mons. Slavko Večerin, u koncelebraciji s domaćim župnikom vlč. Vinkom Cvijinom i đakonom Patrikom Tvorekom.

U svojoj homiliji mons. Slavko istaknuo je važnost vjere, vjere svakoga pojedinca, a pogotovo krizmanika koji su primili sedam darova Duha Svetoga. *Danas kada ste primili Svetu potvrdu ne napuštajte Crkvu, ne napuštajte vjeru, već hrabro i odvažno uzmite darove Duha Svetoga i krenite naprijed, ali s vjerom i pouzdanjem u Isusa Krista*, rekao je mons. Slavko.

Za prošlogodišnju „Zlatnu harfu“, vlč. Vinko je okupio dječicu u dječji zbor, upornošću samoga župnika taj zbor pos-

toji i danas i dobio je ime „Zlatna Harfa“. Zbor je animirao misno slavlje u Somboru 21. lipnja ove godine. Župa se može pohvaliti i župnim listićem „Laudato“ koji se počeo tiskati u lipnju. Listić sadrži sve župne obavijesti za predstojeći tjedan, misna čitanja i prigodnu molitvu za taj tjedan. Osim đakon-skoga ređenja, župa se može pohvaliti i odlaskom jednog župljanina u Karmelićanski red. /*Amalija Šimunović*/

Četvrt stoljeća Ekonomije zajedništva

Prije 25 godina, u okviru Pokreta fokolara, rođena je inicijativa „Gospodarstvo (ekonomija) zajedništva“ kao odgovor na socijalne probleme i ekonomsku neravnotežu. U Oromu kod Kanjiže stotinjak se osoba okupilo 28. svibnja kako bi zajedno proslavili ovaj jubilej.

Želja je bila da se pozovu i svi oni koji su u Srbiji dali doprinos razvitku ove ideje u proteklih 25 godina. Na proslavu jubileja su bile pozvane cijele obitelji poduzetnika koji sudjeluju u inicijativi, a moto je bio da iza uspješnog poduzetnika stoji uspješna obitelj. Uz pravu obiteljsku atmosferu, u prostorijama poduzeća „St. Mark“ d.o.o iz Oroma održao se kratak program prisjećanja na početke EZ.

EZ, koji je osnovala Chiara Lubich 1991. godine u Sao Paulu, poziva poduzetnike, radnike, direktore, potrošače, građane, učenike, ekonomiste, sve koji se hoće uključiti i promovirati praksu i ekonomsku kulturu stvorenu na ideji zajedništva. Kroz osobni primjer, oni predlažu alternativni način života današnjem dominantnom kapitalističkom sustavu, širokom promidžbom i primjenom kulture darivanja i dijeljenja profita kao načina borbe za smanjenje siromaštva. Ideja EZ je u Srbiji naišla na plodno tlo. U vrijeme osnivanja kod nas je bila ogromna ekonomska kriza i rat, ali želja da se pomogne velikom broju siromaha bila je ogromna motivacija. Sam početak je bio skroman, prve dvije godine su imale karakter akcija zajedničke proizvodnje i pripreme hrane. U narednim godinama aktivnosti prerastaju u tvrtke i poljoprivredna dobra.

Osnivaju se nove tvrtke, vremenom se priključuju i već postojeće čiji vlasnici prepoznaju novost EZ i žele te principe živjeti i primjenjivati u svojem poduzetništvu. Danas u Srbiji, uglavnom u Bačkoj, postoje 23 tvrtke i aktivnosti koje daju aktivni doprinos ideji EZ.

M. T.

Proštenje sv. Ane na Kerskom groblju

Na subotičkom „Kerskom groblju“ u utorak, 26. srpnja održano je proštenje sv. Ane, zaštitnice toga groblja.

Svetu misu u 17 sati na mađarskom jeziku predvodio je župnik mons. dr. Andrija Anišić, a prigodnu propovijed je održao đakon Ferenc Sótányi. Pjevanjem na ovoj misi ravnao je Balász Léner, uz pratnju na gitari.

Sv. misu u 18 sati predvodio je vlč. dr. Marinko Stantić, novi župnik subotičke župe Marije Majke Crkve i upravitelj Marijanskog svetišta „Bunarić“. S njim je koncelebrirao župnik Andrija Anišić a kao đakon asistirao je Ferenc Sótányi. Na misi je pjevao župni zbor pod ravananjem s. Silvane Milan uz pratnju na orguljicama mr. sc. Ervina Čelikovića.

Svete mise su bile za sve sudionike proštenja kao i za sve pokojnike koji su sahranjeni u tom groblju.

Kišovito vrijeme nije uplašilo vjernike iz Subotice i okolice koji su i ove godine na ovom proštenju sudjelovali u velikom broju. /A. A./

40. obljetnica svećeničkog ređenja četvorice bačkih svećenika

Uoči proslave proštenja Porcijunkule, zaštitnice kapelice koja se nalazi u franjevačkom domu za duhovne vježbe Domus Pacis kod Horgoša, koncelebriranom svetom misom zahvalnicom, Bogu su na 40. obljetnici svećeničkog ređenja zahvalila četvorica bačkih svećenika – trojica dijecezanskih i jedan redovnik: mons. Marko Forgić, dr. Károly Harmath OFM, preč. mr. László Szungyi i preč. Jakob Pfeifer, zajedno s ostalim nazočnim svećenicima i hodočasnici iz okolice i iz zajednica u kojima ovi svećenici djeluju.

Preč. Pfeifer rođen je u Plavni 1952. godine. Studirao je teologiju u Đakovu, a 1976. je zaređen za svećenika u Subotici. Bio je kapelan je u Bajmaku. Privremeni je upravitelj, a kasnije i župnik župe u Odžacima, Karavukovu, Bačkom Brestovcu i Bačkom Gračacu od 1977. Bio je savjetnik subotičkog biskupa. Podunavski je arhiepiskop od 1997., a također i biskupijski povjerenik

za pastoral Roma. Upravitelj je, a kasnije i župnik župa u Apatinu od 1997. Vrlo je zauzet ekumenski djelatnik, a dobitnik je i Sretenjskog ordena, jednog od najvećih državnih priznanja Republike Srbije. Bio je i ravnatelj Radio Marije Srbije.

Preč. Szungyi rođen je u Vrbasu 1950. godine. Teologiju je studirao u Zagrebu i Rimu, a magistrirao u Rimu. Župni je vikar u Subotici u župama sv. Jurja i sv. Roka od 1978. do 1981. Privremeni je upravitelj župe u Bačkim Vinogradima od 1981. do 1984., a upravitelj župe i vikarije, te župnik u Temerinu od 1984. do danas. Od 2014. je bački arhiepiskop.

Mons. Forgić rođen je u Monoštoru 1950. Teologiju je studirao je u Zagrebu, a za svećenika je zaređen 1976. Bio je župni vikar u Subotici, u župi sv. Jurja do 1977., odakle je premješten u subotičku katedralu, da bi 1979. bio imenovan za administratora, a kasnije i župnika u Maloj Bosni. Od 1985. je bio župnik u Sonti. Počastvovan je titulom

kapelana Njegove Svetosti 1992. Obavlja je mnoge dužnosti u Subotičkoj biskupiji i u biskupskoj konferenciji. Od 1998. djeluje kao duhovnik sjemeništa „Paulinum“. Godine 2004. odlikovan je naslovom premeta Njegove Svetosti. Mons. Forgić je, osim što djeluje kao duhovni pomoćnik u subotičkoj župi sv. Roka, redoviti suradnik Radija Marije.

Dr. Harmath OFM, rođen je u Oromu 1950. Član je Hrvatske franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda. Teologiju je studirao u Zagrebu i Rimu, gdje je na Lateranskom sveučilištu doktorirao crkvenu povijest. Vječne zavjete je položio i za svećenika zaređen u Subotici 1976. godine. Od 1982. djeluje u Novom Sadu, trenutačno na mjestu gvardijana franjevačkoga samostana te predvoditelja zajednice koja se okuplja

oko novosadskih franjevaca, predavača latinskoga jezika u srednjim školama, suradnika mađarske redakcije RTV-a i drugih medija na mađarskom jeziku u Novom Sadu, direktora Franjevačke nakladničke kuće „Agape“, glavnog urednika katoličkog mjesečnika na mađarskom jeziku *Hitélet* i godišnjaka *Katolikus kincses kalendárium*. Bio je

generalni vizitator, kao i generalni delegat franjevačkih zajednica u Mađarskoj, Transilvaniji i Americi. Utemeljitelj je doma za duhovne vježbe „Domus Pacis“ kod Horgoša, kolegija „Bonaventurianum“ u Novom Sadu i Fondacije Poverello. Jedan je od utemeljitelja i dopredsjednika vojvođanskog Kršćanskog intelektualnog kruga. Utemeljitelj je i triju domova za mentalno zaostalu djecu „Lurko“. Suradnik je više vijeća Biskupske konferencije Mađarske i MBK Sv. Ćirila i Metoda, te dobitnik nekoliko nagrada. Trenutačni je prorektor i predavač nekoliko predmeta na oba jezika na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije, kao i promicatelj štovanja i procesa za beatifikaciju novosadskih franjevačkih mučenika. Dobitnik je mnogobrojnih nagrada i priznanja za djelovanje u Crkvi, Franjevačkom redu, novinarstvu i nakladništvu u Mađarskoj, Srbiji i praktično širom svijeta. Plodan je duhovni pisac. Slavljenicima i svim drugim našim svećenicima želimo daljnji neumorni i plodni rad u Gospodnjem vinarstvu. /Marko Tucakov/

Pozdrav novog župnika

Vjerska zajednica crkve Rođenje BDM iz Subotice u 18. nedjelju kroz godinu pozdravila je svog novog župnika vlč. Nándora Kara.

Novi župnik do sada je djelovao u biskupijskoj klasičnoj gimnaziji i sjemeništu „Paulinum“ kao prefekt i profesor latinskoga jezika, a zatim je kao župnik obavljao službu među vjernicima u Adorjanu, kasnije u Tornjošu i u Novom Orahovu. Pozdravljajući vjernike rekao je kako je s radošću i ljubavlju došao pomoći ovdašnjim vjernicima napredovati na putu spasenja na slavu Božju i na korist duša svih nas. Želimo da mu Bog da tjelesnu i duhovnu snagu i zdravlje za svoju službu, i da u našoj crkvenoj općini nađe ljude koji će mu rado pomoći i surađivati s njim.

s. M. Hermina Kovács

Oproštajna misa dr. Marinka Stantića u župi Uzvišenja sv. Križa

Dosadašnji župnik somborske župe Uzvišenja sv. Križa, dr. Marinko Stantić, oprostio se od svojih župljana na misnom slavlju 10. srpnja. U srcu svakog svećenika Isusove riječi odzvanjaju poput divne melodije, a oni nadahnuti Duhom Svetim tu melodiju radosno razlijevaju na vjernike.

Dr. Marinku Stantiću je ovo bila prva župa službovanja. Deset godina nije malo za mladoga svećenika koji je svojim predanim radom mnogo pridonio našoj župnoj zajednici. Nadamo se da je dio njegovih snova kao mladi svećenik ostvario baš u našoj župi. Da se prepoznamo po plodovima svojega rada vrijedi i za Stantića. Tragovi njegova pastorala očituju se na svakome mjestu, prvenstveno na duhovnom planu: zornice, katekumenski put, parlaonice za mlade i starije osobe, te susret mladih jednom tjedno, klanjanje, župno prelo, radujmo se s uspješnima te mise subotom navečer za mlade i sve one čija priroda posla zahtijeva nedjeljni rad, hodočašća... Samoprijegorni i dostojni radnik u Božjemu vinogradu, dr.

Marinko Stantić je našu župu što se tiče crkve, crkvene kuće te dvorišta doveo do neprepoznatljivosti. Od svećenika su se najprije oprostili najmlađi, zatim mladež. Pročelnica Pastoralnoga vijeća **Ana Skenderović** se oprostila u ime župljana te uručila prigodni dar za uspomenu. Ona je također poželjela dobrodošlicu **mons. Slavku Večerinu** koji dolazi iz Subotice iz župe Majke Marije Crkve, u koju odlazi dr. Marinko Stantić. /*Marica Mikrut*/

Dražen Dulić, novi kapelan u župi Novi Sad I

Dosadašnji župnik novosadske župe sv. Roka, studentski kapelan u Kolegiju „Europa“ i pomoćnik u župi Imena Marijina vlč. László Baranyi, odlukom subotičkog biskupa mons. Ivana Pénzesa, razriješen je svih ovih dužnosti, te je premješten na pastoralnu službu u župe sv. Mirka i Svih svetih u Bačkom Petrovom Selu.

Vlč. László se od novosadskih vjernika oprostio nakon misa u nedjelju 24. srpnja. Hvala mu na njegovu djelovanju i suradnji s vjernicima u Novom Sadu, posebice na potpori liturgijskom pjevanju, te iznimno snažnim meditacijama koje je pripremao na prigodama tjednih euharistijskih klanjanja. Subotički biskup je istodobno razriješio vlč. **Dražena Dulića** službe vikara u župi Marije Majke Crkve u Subotici, i za novo mjesto njegova pastoralnog rada u istom svojstvu odredio župu Imena Marijina u Novom Sadu, gdje je vjernicima predstavljen 24. srpnja. Biskup je župnim vikarom u istoj župi imenovao vlč. **Arnolda Lukácsa**, ovogodišnjeg mladomisnika. /*Marko Tucakov*/

Nacionalni susret volontera Caritas na Tekijama

Oko 200 volontera i djelatnika Caritas a iz svih biskupija u Srbiji okupilo se 4. lipnja na nacionalnom susretu u svetištu na Tekijama. Uz nagovor direktora Caritas a za Srijem preč. **Joze Duspare**, sudionici su započeli susret ulaskom kroz jubilejska Vrata milosrđa, da bi uslijedila molitva i nagovor direktora Caritas a Srbije preč. **Vladislava Varge**.

On je naglasio da je Blažena Djevica Marija bila prva volonterka koja je ostavila sve da bi služila svojoj rođaci Elizabeti, kao što su i volonteri ostavili stvari i poslove kod kuće kako bi služili drugima. Naglasio je i da sudionici ne smiju otići sa susreta isti kao što su bili kad su došli, već da on u njima treba izazvati pozitivnu promjenu. Ravnatelji su predstavili kritičku analizu angažiranja dijecezanskih Caritas a na poljima duhovnih i tjelesnih djela milosrđa. Preč. **István Dóbai**, ravnatelj subotičkog Caritas a, imao je izlaganje na temu „Perspektive Caritas a u društvu i u Crkvi“ i izdvojio nekoliko polja na kojima bi se Caritas u Srbiji trebao više angažirati: borba protiv nezaposlenosti, potpora obiteljima, rad s

migrantima i rad na formaciji volontera. U radu u skupinama zaključeno je da je potrebno više raditi na formaciji svećenika koji bi vodili župne Caritas e te imati volontere na župnoj razini, ali da je preko formiranja volonterskih centara moguće pozvati i druge ljude da se uključe u rad Caritas a, te uključiti komponentu o Caritas u redoviti program vjeronauka. Susret je zaključen misnim slavljem koje je predslavio beogradski nadbiskup i metropolit a **mons. Stanislav Hočevar**. /*M. T.*/

Proslavljeno proštenje sv. Roka u Subotici

Tradicionalno proštenje župa sv. Roka u Subotici proslavila je u utorak, 16. kolovoza euharistijskim klanjanjem i svečanom svetom misom.

Toga je dana misu na mađarskom jeziku u 9 sati predvodio vlč. **József Szakály**, župnik župe Isusa radnika, a u 10 sati započelo je euharistijsko klanjanje pod geslom „Zaštitimo nerođene“. Od 16,30 do 17,30 članovi udruge „Betlehem“ i Inicijative „40 dana za život“ predvodili su molitvu tijekom Euharistijskog klanjanja za spas nerođenih te dajući tako zadovoljštinu za grijeh pobačaja. Molili su i za duševni mir roditelja i medicinskog osoblja – dionika i sudionika pobačaja.

Svečanu svetu misu u 17,30 sati predvodio je vlč. **Josip Štefković**, bački župnik koji je u svojoj propovijedi ukazao na važnost odgoja djece kojoj roditelji prečesto daju sve što pože, a oni ostaju nezadovoljni jer se sami ne bore za ono što im je potrebno. Podsjetio je vjernike na sv. Roka, sveca koji je hodočastio i veoma samozatajno radio Bogu na slavu i na korist ljudi pa se i sam razbolio u vrijeme kuge. Stoga je važno danas raditi na čuvanju života, svakog začetog djeteta, a to nam svjedoče i trudnice koje je župnik **mons. dr. Andrija Anišić** na kraju mise blagoslovio.

Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem **s. Šilvane Milan** uz pratnju na orguljama **mr. Ervina Čelikovića**. Kako je to već uhodana praksa, Pastoralno vijeće je u dvorištu pripremlilo „Večeru sv. Roka“: kuhani kukuruz, lubenice i dinje te kolače pa su župljani i gosti ostali u ugodnom druženju.

Zv

Novi župnik u Aleksandrovu

U subotičkoj župi **Marija Majka Crkve 17. srpnja** novi župnik **dr. Marinko Stantić** održao je prvu nedjeljnu misu.

Pred početak euharistijskog slavlja u ime svih župljana pozdravio ga je pročelnik Pastoralnog vijeća **Pavao Ivanković**, a cvijeće kao znak dobrodošlice predala mu je **Nevenka Bonić**. Izražena je obostana nada u lijepu i uspješnu suradnju, sve na veću slavu Božju i radost ljudima. Nakon svete mise svi župljani pozvani su na domjenak i upoznavanje s novim župnikom. Kao podrška vlč. Stantiću došli su i bivši župljani iz Sombora.

DM

Mons. Robert Zollitsch u posjetu u Apatinu

Umirovljeni nadbiskup Freiburga i nekadašnji predsjednik Njemačke biskupske konferencije **mons. Robert Zollitsch** posjetio je 17. srpnja u sklopu širega posjeta regiji, Apatin, i u pratnji Udruge potomaka mještana **Filipova**, razgledao Podunavsko-njemački crkveni muzej koji se nalazi unutar crkve Srca Isusova.

Mons. Zollitsch je, po riječima osnivatelja i kustosa ovog muzeja **Borisa Mašića**, dao značajnu osobnu potporu ostvarenju druge faze muzejske postavke, osobito zalaganjem da projekti opremanja budu podržani od strane fondacije *Renovabis*. *Nadbiskup, koji je rođen i dio ranog djetinjstva proveo u Filipovu (današnji Bački Gračac), s posebnom pažnjom je razgledao eksponate koji potječu iz crkve sv. Filipa i Jakova u ovom mjestu i iz samostana Siromašnih školskih sestara. Posebno je bio dirljiv trenutak kada je uzeo monstrancu iz filipovske crkve, kaže za Zvonik Mašić. On navodi i da su iz crkve u Filipovu sačuvane i u muzeju izložene dvije postaje križnog puta, koje je restaurirala poznata restauratorica Zsuzsanna Papp-Korhecz, te da se dijelovi inventara iz ove crkve čuvaju u crkvi sv. Mihovila u Odžacima. Župna crkva sv. Filipa i Jakova u Bačkom Gračacu je srušena nakon Drugoga svjetskog rata, dok zgrada samostana Siromaških školskih sestara Naše Gospe još stoji u selu, iako su sve sestre preseljene u Njemačku, a neke od njih, stare 94-106 godina, još uvijek su žive i sjećaju se samostana u Staroj Domovini. /M. T./*

Veliki događaji župe Irig

Župnik **Blaž Zmaić** je 18. lipnja sa srijemskim vjeroučiteljima nazočio susretu vjeroučitelja u Srijemskoj Mitrovici s dvjema konfesijama: pravoslavnom i evangeličkom. Dvanaestu nedjelju kroz godinu, 19. lipnja slavili smo osim u župi, također i u filijali Vrdnik. Tom prigodom svoje rođendane proslavili su **Branka Pančiško** (60), medicinska sestra u mirovini i naš domar i volonter Caritasa **Zvonko Šarić** (76). Dana 21. lipnja uz Dan državnosti RH, župnik nazoči svečanom prijemu u Beogradu. Tijekom ovoga tjedna su uslijedile sjednice nastavničkog vijeća u OŠ u Irigu, u Vrdniku (uz izbor novog ravnatelja) i u SŠ u Irigu, na kojima je nazočio i župnik-vjeroučitelj. Dana 26. lipnja u Irigu su se vjenčali **Tibor Vaši** i **Marija Rušpaj**. Trinaesta nedjelja kroz godinu slavljena je u tri naša mjesta, a najljepše u Šatrincima uz Prvu svetu pričest koju su primili: **Dario Takač**, **Miroslava Varga** i **Dejan Segedi**. Ove godine u recitalu su sudjelovala i djeca i roditelji. Župnik je nazočio i proljetnoj koroni Srijemsko-mitrovačkog dekanata u pripremi duhovnog dijela. Svetkovinu sv. Petra i Pavla slavili smo u Irigu sjetivši se godišnjice ređenja za svećenika župnika (41) uz poruku: *Crkva treba ribare i učene, obrtnike i pametne..., treba onakve kakvi smo mi. Ona treba ljude, koji su za vjernost Kristu i njegovoj poruci. Mno-gostrukost čini crkvu živom i bogatom*, ustvrdio je župnik. Nakon ove mise župnik je nazočio svetoj misi podjeli Svete potvrde u Hrtkovicima, a navečer je služio svetu misu u rodnom selu u Starim Perkovicima. Misa je služena na više nakana: za **Pavu Klaića**, za pokojne iz obitelji **Mujić**, **Pavu Zmaića** i strica **Luku** te strinu **Maricu Zmaić**. Misi je nazočio **Pavo** i njegova kćer **Reza**. Sutradan, 30. lipnja župnik je nazočio u školi u Irigu na testu vrednovanja, a 1. srpnja nazočio je redovitoj duhovnoj obnovi u Petrovaradinu koju je vodio **Josip Bošnjaković** uz temu: Roditeljstvo i majčinstvo: *Muškarac suprug i otac, nekad i danas*. Četrnaestu nedjelju kroz godinu, 3. srpnja mise su slavljene u Irigu i Vrdniku. Na dan muslimanskog Ramazana-Bajrama, 5. srpnja, župnik je s ostalim uzvanicima bio gost u obitelji **Smajila Mašića** u Vrdniku, a 7. srpnja uz pravoslavni Ivandan kao i do sada na liturgiji koju je s više svećenika predvodio g. **Vasilije**, srijemski episkop. U subotu, 9. srpnja župnik s ostalim gostima nazoči izložbi slika Afrika: Vizija – Revizija, umjetnice **Jovanke Dragičević-Kizi** (oslikala Šatrinačku crkvu) u njezinu ateljeu i dvorištu. Petnaestu nedjelju smo slavili razmišljajući o milosrdnom Samaritancu uz poruku: *Nema puta k Bogu koji prolazi pored čovjeka – Ljubi život i živi ljubav!!* Sutradan, župnik je u Rumi pokopao **Mariju Karalić** (95). /f. f./

Irig: Od Karmela do Velike Gospe

Uz spomendan BDM od brda Karmel, 16. srpnja slavili smo u velikom mnoštvu svetu misu za pokojnog **Mišiku Vargu** uz poruku: *U sva vremena sveta mjesta pružaju posebnu Božju blizinu. Kad smo došli u svoju Crkvu osjećamo se posvema drugačije: bliže Bogu. Bog i čovjek se ne mogu odvojiti. Gdje su ljudi, tu je Bog*. Šesnaestu nedjelju kroz godinu, 17. srpnja slavili smo svete mise u Irigu i Vrdniku. Dana 18. srpnja u Rumi, uz domaćeg župnika **prof. dr. Ivicu Čatića**, ukopu **Bežike Rakoš** (64) nazočio je i iriški župnik **Blaž Zmaić**. U četvrtak, 21. srpnja pod svetom misom sakramente kršćanske inicijacije primila je **Aleksandra** (20), a krštenje i Sv. pričest je primio njezin brat **Boris Karčaš** (12). Na spomendan Marije Magdalene, 22. srpnja, večernjoj misi u Irigu su nazočili budući mladenci **Josip Lendvaj** (Maradik) i **Elizabeta Marković** (Dobrodol). Spomen ljubavi našega Gospodina u sedamnaestu nedjelju kroz godinu, 24. srpnja slavili smo u tri naša mjesta. Na spomendan sv. Ane, 26. srpnja, rastali smo se od **Marinka Zeljka**. Ukopu su nazočili njegovi rođaci iz Hercegovine od Širokog Brijega te članovi Planinarskog društva „Željezara“ iz Zenice (BiH) uz domaći „Zmajevac“. U osamnaestu nedjelju kroz godinu, 31. srpnja, slavili smo u Vrdniku u istom ozračju svetu misu za pokojnog **Marinka Zeljka** (60). U manastiru Grgetek, 1. kolovoza, u nazočnosti srijemskog episkopa g. **Vasilija**, mnoštva pravoslavnog monaštva i svećenika te dvojice franjevac iz Beograda, velikog broja svijeta, župnik nazoči molitvi i obredima pokopa igumana **Pantele-mojna** (57). Navečer je u Srpskoj čitaonici dionik duhovne akademije u čast moštiju Svete Majke Angeline (Krušedolske). U srijedu, 3. kolovoza oprostili smo se od **Branke Prisljan** (58), pravosl. vjere. Glavnoj svečanoj proslavi 300 godina Velikih Te-kija, 4. kolovoza nazočio je i župnik kao i na sam dan Snježne Gospe. U devetnaestu nedjelju kroz godinu, 7. kolovoza slavili smo svete mise u tri naša mjesta, osobito u Šatrincima, gdje smo prikazali svetu misu za pokojne **Rozaliju** i **Antala Šitera** i njihova sina **Antona**. U subotu, 13. kolovoza župnik nazoči u Maradiku slaveći svetu misu uz vjenčanje mladenaca: **Josipa Lendvaja** i **Elizabete Marković**. Vjenčao ih je i riječ homilije uputio domaći župnik preč. **Božidar Lusavec**. Iriški župnik uz prigodni dar im je zaželio: *Budite bogati u Bogu!* Navečer smo u Irigu slavili svetu misu za sve pokojne iz obitelji **Mirković** (dar **Dušice Gudurić**) u nazočnosti obitelji i **Pere Gudurića**, profesora u SŠ u Irigu. Dvadesetu nedjelju kroz godinu, 14. kolovoza slavili smo u Vrdniku na nakanu darovateljice, **Rozalije Klier** iz BRD. Velika Gospa proslavljena je misnim slavljem u Irigu. *Marija je žena zemlje i neba. Doticaj po Bogu i Mariji časti, liječi i posvećuje*, poručio je tom prigodom župnik. /f. f./

„Chatanje“ neka vam bude molitva, a evanđelje GPS!

Na Svjetskom susretu mladih u Krakovu papa Franjo je mladima cijelog svijeta poručio neka im u životu molitva bude 'chatanje', a evanđelje njihov GPS.

Sveti Otac je na golemom Polju milosrđa, Campus Misericordiae, slavio završnu misu s oko 2,5 milijuna hodočasnika na kraju višednevnog katoličkog festivala mladih. U svojoj homiliji se na misi u povodu Svjetskog dana mladih papa Franjo hodočasnima obratio njihovim, „informatičkim“ jezikom i kazao da „Božja memorija nije tvrdi disk koji bilježi sve naše podatke, već sućutno, nježno srce koje sreću traži u brisanju svih naših tragova zla“.

Nastavljajući s tehnološkim metaforama u obraćanju današnjoj mladeži oboružanoj najnovijim aplikacijama za svoje pametne telefone, papa Franjo im je kazao neka „instaliraju najbolju poveznicu od svih, poveznicu srca koje vidi i prenosi dobrotu a da se ona ne istroši“.

Također im je poručio da budu sanjaoci koji vjeruju u „novu čovječnost“, onu koja „odbacuje mržnju između ljudi“ i koja „odbija vidjeti granice i prepreke“.

Cijeli stari dio Krakova cijeli je tjedan bio prepun skupina mladih iz cijelog svijeta, od Kine do Samoe i Meksika, koji su uživali između misa na koncertima, nogometnim utakmicama i nadmetanjima u breake-danceu. /mladi.hbk.hr/

Papa pohodio Auschwitz

Prigodom Svjetskog susreta mladih u Poljskoj, papa Franjo je 29. srpnja pohodio nacistički sabirni logor Auschwitz-Birkenau, mjesto gdje su Hitlerove snage ubile više od milijun ljudi, većinom Židova.

Sveti Otac pješice je prošao kroz vrata koja vode u logor sa zloglasnim natpisom „Arbeit macht frei“, a potom je u malenom autu prebačen kraj baraka do mjesta gdje se na klupi zadržao u tihoj molitvi. Ivan Pavao II. pohodio je taj nacistički logor 1979., a Benedikt XVI. 2006. godine.

Papa Franjo je prije pohoda odlučio da u logoru neće održati nikakav govor, ističući kako bi radije želio ući u njega sam, u tihoj molitvi. „Želio bih otići na to mjesto užasa bez govora, bez gužve“, objasnio je. „Sam, ući, moliti. I neka mi Gospodin udijeli milost suza“.

Sveti Otac u logoru se susreo, rukovao i poljubio s 10 ljudi koji su preživjeli Auschwitz, kratko se zadržavši sa sva-

kim u razgovoru. Posljednji od preživjelih mu je darovao svijeću, koju je Papa odnio pred mjesto gdje su vršena smaknuća, dodirnuvši u tišini zid pred kojim su tolike nevine osobe ubijene.

Nakon toga, pohađao je „čeliju gladi“, gdje su nacisti ubijali zatvorenike izgladujući ih na smrt. Tamo je pogubljen i sv. Maksimilijan Kolbe, na čijem se mjestu mučeništva papa Franjo također zadržao u molitvi.

Pred međunarodnim spomenikom žrtvama u Auschwitzu Papa se zadržao u razmatranju dok je jedan rabin na hebrejskom zapjevao Psalam 130 – De profundis, koji je potom na poljskom pročitao župnik mjesta gdje je živjela jedna katolička obitelj koja je smaknuta – uključujući djecu – zato što je skrivala i spašavala Židove. /*RV/*

Papa: Svijet je u ratu

Svijet je u ratu jer je izgubio mir, rekao je papa Franjo u svom kratkom obraćanju novinarima u zrakovu kojim je putovao u Krakov.

„Često se govori o nesigurnosti, ali zapravo je riječ o ratu. Ovo je samo dio rata koji se odavno vodi. Prvo je bio onaj iz 1914., sa svojim metodama, zatim drugi veliki svjetski rat od 1939. do 1945. a sad se vodi ovaj“, rekao je Papa. Sjetio se i ubijenog francuskog svećenika: „Ovaj sveti svećenik koji je umro u trenutku dok je molio za cijelu Crkvu, on je tek jedna od žrtava. Koliko je još drugih kršćana, nedužnih, djece? Sjetimo se samo Nigerije, na primjer. Kažu: 'Ali to je Afrika'. To je rat. Ne bojmo se reći tu istinu: svijet je u ratu jer je izgubio mir“, rekao je Sveti Otac. /*IKA/*

Poništena presuda kardinalu Stepincu

Izvanraspravno vijeće zagrebačkog Županijskog suda, pod predsjedanjem suca Ivana Turudića, u cijelosti je poništilo presudu zagrebačkom nadbiskupu kardinalu Alojziju Stepincu kojega su komunističke

vlasti 1946. osudile na 16 godina zatvora i prisilnog rada te petogodišnji gubitak političkih i građanskih prava.

Nadbiskupov nećak Boris Stepinac, koji je zatražio reviziju presude, zahvalio je hrvatskom pravosuđu na tome što se učinilo i što je poništenjem presude, kako je rekao, skinuta ljaga s osobe kardinala Stepinca, njegove obitelji i hrvatskog naroda.

Kardinala Stepinca je u rujnu 1946. tadašnje Javno tužilaštvo NR Hrvatske, temeljem „Zakona o krivičnim djelima protiv naroda i države“, optužilo da je surađivao s talijanskim i njemačkim okupatorom te ustaškim režimom u NDH, za nasilno katoličenje pravoslavaca, za pomaganje ustaškom režimu, ali i neprijateljsku propagandu nakon kraja rata. Presudu je 11. listopada 1946. donio Vrhovni sud koji ga je proglasio krivim po svim točkama optužnice.

Suđenje kardinalu Stepincu još je 1992. osudio Hrvatski sabor. Sabor je tada donio „Deklaraciju o osudi političkog procesa i presude kardinalu dr. Alojziju Stepincu“. U njoj se, među ostalim, ističe da je na montiranom političkom sudskom procesu kardinal Stepinac nevino osuđen jer je „odbio po nalogu komunističkih vlastodržaca, provesti crkveni rascol i odvojiti Katoličku Crkvu Hrvata od Rima i Vatikana, s dalekosežnim ciljem uništenja Katoličke Crkve kao vjekovnog čuvara i zaštitnika očuvanja identiteta i slobode hrvatskog naroda“.

Premda hrvatski narod i Katolička Crkva nikada nisu priznali osudu nadbiskupu Stepincu, Hrvatski sabor izricanjem jasnog stava prema nepravdnoj osudi kardinala Stepinca ispravlja jednu povijesnu nepravdu i uvredu hrvatskom narodu, ističe se u deklaraciji. /IKA/

Biskupsko ređenje mons. Tomislava Rogića

Na svetkovinu sv. Jakova 25. srpnja u šibenskoj katedrali za biskupa je zaređen mons. Tomislav Rogić. Glavni zaređitelj bio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić a suzaređitelji splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić i apostolski administrator Šibenske biskupije i biskup u miru Ante Ivas zajedno sa svim nazočnim nadbiskupima i biskupima.

Na kraju mise govore su održali predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić, generalni vikar mons. Marinko Mlakić, uime laika Igor Friedrich i dosadašnji biskup Ante Ivas. Potom je svoj nastupni govor održao novi šibenski biskup Rogić. /IKA/

Kardinal Bozanić: Svrha povjerenstva je zajedničko traganje za istinom

Po završetku zasjedanja Mješovitog povjerenstva hrvatskih i srpskih stručnjaka o ulozi blaženog Alojzija Stepinca prije, za vrijeme i nakon II. svjetskog rata, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić govorio je o svrsi toga Povjerenstva i o njegovom prvom zasjedanju.

Susret je bio otvoren, srdačan, na visokoj razini, te je izvršio onaj zadatak koji treba izvršiti na tom prvom zasjedanju, rekao je kardinal Bozanić. Osvrnuo se na svrhu Povjerenstva koje je inicirao Sveti Otac zbog jednog interventa Srpske pravoslavne Crkve u odnosu na proces kanonizacije bla-

ženog Alojzija Stepinca. Svrha zasjedanja, nastavio je kardinal, je zajedničko proučavanje, upoznavanje, iščitavanje života i djelovanja blaženog Alojzija, a rad Povjerenstva ne ulazi u proces kanonizacije, koji je u izričitoj kompetenciji Svete Stolice.

Istaknuo je kako ono što radi Povjerenstvo nije potrebno blaženom Alojziju, već je potrebno nama, i to zbog toga jer je nužno bolje proučiti tko je bio, što je bio i što je radio blaženi Stepinac. Od njega do nas je puno toga došlo, ali došlo je puno različitih prepričavanja pod utjecajem raznih ideologija, počevši od one komunističke. Svrha Povjerenstva je doći na izvore te još više približiti veličinu blaženog Alojzija, pojasnio je zagrebački nadbiskup.

Na pitanje novinara nada li se da bi u sljedećim zasjedanjima moglo doći do određenih promjena u mišljenju, razumijevanju i u samim odnosima Katoličke Crkve i Srpske pravoslavne Crkve, kardinal je istaknuo kako se u tim odnosima često govori samo o poteškoćama i problemima.

Ovo je zajedničko traganje predstavnika jedne i druge Crkve za istinom, a kad je istina naglašena, kad se istinu prihvaća onda je i blizina i zajedništvo jače, zaključio je kardinal Bozanić. Na kraju razgovora podsjetio je da će se sljedeći susret održati u Zagrebu, da će se Povjerenstvo sastati još pet puta, te da je posljednje zasjedanje predviđeno u Rimu. /IKA/

Umro akademik Anđelko Klobučar

U 85. godini života 7. kolovoza umro je akademik Anđelko Klobučar. Rođen je u Zagrebu 11. srpnja 1931. godine. Studij na Muzičkoj akademiji u Zagrebu završio je 1955. g. Orgulje je usavršavao kod A. Nowakovskog u Salzburgu u razdoblju 1959. - 1960., skladateljstvo kod A. Joliveta u Parizu (1965. - 1966.).

Djelovao je kao srednjoškolski profesor (od 1958. g.), kao suradnik Dubrava filma (1958. do 1963.), od 1963. djeluje kao profesor na Muzičkoj školi Blagoje Bersa, a od 1968. djeluje kao profesor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Profesor je na Institutu za crkvenu glazbu „Albe Vidaković“ od 1963. g. Bio je urednik glazbenih priloga časopisa za duhovnu glazbu *Sv. Cecilija* od 1969. g. Kao orguljaš zagrebačke prvostolne crkve djeluje od oko 1958. g. Postigao je najviše akademske

stupnjeve: docent Muzičke akademije je od 1968. g., redoviti profesor od 1983., a od 1992. je član HAZU, i nosi titulu akademika. Dobitnik je brojnih nagrada: *Milka Trnina*, 1970. g., *Josip Štolcer Slavenski*, 1985. g., *Vladimir Nazor*, 1990. g., *Ivan Lukačić*, 1991. g., Nagrada grada Zagreba, 1996. g. (nagrada *Vladimir Nazor* za životno djelo).

Kao orguljaš nastupio je u mnogim zemljama: u Austriji, Njemačkoj, Italiji, Engleskoj, u bivšem SSSR-u (u Litvi), Poljskoj, Mađarskoj, Francuskoj (u prvostolnoj crkvi Notre Dame u Parizu), a u domovini valjda ne postoje orgulje na kojima nije svirao. Na orguljama zagrebačke, đakovačke i zadarske prvostolne crkve, na orguljama u Lepoglavi i na Nakićevim orguljama u Šibeniku, snimio je gramofonske ploče s brojnim djelima domaćih i stranih skladatelja. /IKA/

Manje vidljive vodene životinje

Piše: *Marko Tucakov*

Nakon što smo predstavili najpoznatije stanovnike naših voda, njihovu ugroženost i naše mogućnosti da je smanjimo, zavirit ćemo i među najsitnije vodene stanovnike. Oni su i najbrojniji, i po pravilu najosjetljiviji na promjene koje mogu zadesiti vodena staništa i eko sustave. Da njih nema, vode ne bi bile ni približno privlačna vodena staništa za sve ostale životinje. Nažalost, pridaje im se i daleko manja pažnja, čak i među ekolozima, koji su često skloni argumentirati zaštitu prirode koristeći velike i svima poznate životinje i njihovu ugroženost.

Posebno značajnu grupu čine mikroskopski sitni beskralježnjaci koji žive lebdeći u vodenom stupu stajaćica – zooplankton. Posjeduju posebne prilagodbe u vidu izraštaja, bičeva ili bodlji koje im pomažu da ne potonu. Hrane se također mikroskopski sitnim algama, a sami predstavljaju plijen drugim životinjama: ličinkama kukaca i sitnim ribama.

U stajaćim vodama živi veliki broj „crvolikih“ bića kojima često nismo baš oduševljeni. Činjenica je da jedan broj vrsta može izazvati određene neprijatnosti kod ljudi i na njih svakako treba obratiti posebnu pažnju. Međutim, treba znati da većina crva nisu paraziti, ne bodu sve vrste komaraca, najveći broj vrsta pijavica ne sisa krv (to radi samo jedna – medicinska pijavica i čak i tada ne izaziva jak bol) i većina crvolikih životinja ne povrjeđuje nikoga, jer se hrani uglavnom organskim talogom sa dna.

U stajaćim vodama Srbije registriran je veliki broj različitih vrsta mekušaca. Jako variraju u veličini – od pužića veličine samo nekoliko milimetara do školjki koje mogu narasti i preko 10 cm. Neke vrste dišu na škrge (školjke), dok jedan značajan broj ima organe pomoću kojih koriste atmosferski kisik (najveći broj vodenih puževa). Mekušci najčešće imaju ljušturu iz dva ili jednog (često spiralno uvijenog) dijela.

Rakovi su raznovrsna grupa životinja i, iako daleko veći broj vrsta živi u morima, značajan broj vrsta naseljava slatke vode. U stajaćim vodama, pored mikroskopski sitnih račića (zooplankton), javlja se i nekoliko desetina vrsta koje pripadaju različitim redovima rakolikih životinja.

I među već spominjanim kukcima istaknut ćemo još neke grupe isključivo vodenih. Vodeni cvjetovi žive u svim tipovima slatkih voda. U našim stajaćim vodama živi nekoliko desetina vrsta. Odrasle oplodene ženke jaja polažu direktno u vodu gdje se ubrzo legu larve. Larve vodenih cvjetova dišu na škrge i, u zavisnosti od vrste, na tom razvojnem stupnju provedu nekoliko mjeseci ili godinu dana hraneći se algama koje žive na stablima i lišću podvodnih biljaka. Nakon toga se preobražuju i odrasle jedinke izlijeću iz vode u potrazi za partnerom. Kao odrasli žive apsurdno kratko – preživljavaju do dva tjedna, i tada se uopće ne hrane.

Vodeni tvrdokrilci su najraznovrsnija grupa koja naseljava slatke vode ali, s obzirom na to da su svi veoma međusobno slični, ljudi uglavnom nemaju predstavu koliko različitih vrsta postoji. Najveći broj vrsta vodenih buba su odlični plivači, opremljeni snažnim, u vidu vesla proširenim zadnjim nogama. Neke su ujedno i dobri letači i brzo naseljavaju svaku novu vodenu površinu ili se tijekom godine sele od jedne do druge vodene površine.

28. 8. 2016.
22. nedjelja kroz godinu

Sir 3,17-18.20.28-29;
Heb 12,18-19.22-24a;
Lk 14,1.7-14

Isus rado govori u paradoksima. Ovaj put nam daje vrlo originalan prijedlog da kad priređujemo slavlje ne pozivamo prijatelje, rodbinu i one koji nam mogu uzvratiti, nego siromahe, sakate, hrome, slijepa, pa budući da nam oni ne mogu uzvratiti, bit ćemo blaženi jer će nam se uzvratiti o uskrснуću pravednih. Je li ovo paradoks ili radije jedna od novina koje je Isus donio i koju treba uzeti vrlo doslovno, te je provoditi u djelo bez okolišanja? Evanđelje traži davanje bez mjerenja, tj. da naše mjerilo bude besplatna darežljivost. Imati siromahe, sakate, hrome i slijepa u gostima traži odricanje od određenih manira ponašanja na koje smo naviknuti. No, ovaj teški preokret ima u sebi izvanrednu snagu u obećanju posljednje rečenice: *bit ćeš blažen*. Nema sigurnijeg puta do blaženstva, do istinske radosti koja ne prolazi, od ovoga na kojeg Isus upućuje te kojeg je sam prvi za nas prošao.

11. 9. 2016.
24. nedjelja
kroz godinu

Izl 32,7-11.13-14; 1Tim 1,12-17;
Lk 15,1-32

Zanimljiv je uvod današnjeg odlomka: *Okupljahu se oko Isusa svi carinici i grešnici da ga slušaju*. Da, za razliku od farizeja i drugih koji su sebe smatrali pravednicima, ovi su ljudi spremni priznati da su potrebni Isusove riječi, da se sami ne mogu promijeniti, spasiti. Zato ga slušaju. A Isus ih ne ukorava, ne prijeti im, ne straši ih kaznama, nego im govori o radosti zbog povratka, zbog pronalaska izgubljenog. On tri puta govori o radosti. *Radujte se sa mnom! Nađoh ovcu svoju izgubljenu... Radujte se sa mnom! Nađoh drahmu što je bijah izgubila... Trebalo se veseliti i radovati jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oživje, izgubljen i nađe se*. Ovaj Isusov govor nas ne može ostaviti ravnodušnima. On nas najprije poziva da se vratimo, ukoliko smo odlutali. Poziva nas da se dopustimo pronaći te da osjetimo kako nam se Bog raduje. Potom nas poziva da se ne stidimo biti slušateljima njegove riječi, jer smo grešni i potrebna nam je njegova riječ spasenja. Konačno, Isus nas poziva da sudjelujemo u radosti zbog povratka izgubljenih, zbog obraćenja drugih. Kako je blaženo biti dionikom Božje radosti zbog povratka svakog izgubljenog stvorenja, jer se i danas oko Isusa okupljaju grešnici da ga slušaju.

4. 9. 2016.
23. nedjelja kroz godinu

Mudr 9,13-18b;
Flm 9b-10.12-17; Lk 14,25-33

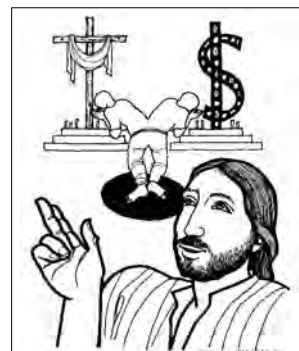
Dođe li tko k meni, a ne rzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik – zar nas ova Isusova izjava ne sablažnjava? On dotiče naše najintimnije i najdublje osjećaje, izaziva nela-godu, jer zacijelo nije lako iskreno odgovoriti na ovaj njegov zahtjev. Isus je jako zahtjevan, traži puno, ustvari on traži sve, upravo onoliko koliko i sam daje. Isusov odnos prema svakome od nas jest vrlo ozbiljan: on je uložio svega sebe za svakoga od nas, ne štedeći čak ni samoga svoga života. On se odrekao svoga života, svoga vječnog boravka u krilu Očevu, kako bi kao čovjek na križu iskusio ljudsku udaljenost od Boga: sam je sebe ponizio iz ljubavi, kako bi nas uzvisio. Kako odgovaram na tu Isusovu gestu, na to njegovo djelo učinjeno za mene? Koje mjesto u mojem životu i u mojim osjećajima dobiva taj i takav Isus? U toj perspektivi možemo razumjeti kako čak niti najuzvišeniji osjećaji prema obitelji i najbližima ne smiju zasjeniti osjećaje prema Isusu. A da ne govorimo potom o hobbiju, slobodnom vremenu, sportu, poslu i svemu čime ispunjamo svoje vrijeme. Zašto ne nalazim vremena za molitvu, za druženje s Gospodinom, kako bih otkrio pravo nadahnuće za svoju svakidašnjicu, kako bih se znao orijentirati prema Isusovim uputama? Tako i oni plemeniti osjećaji prema ocu, majci, djeci, rodbini, prijateljima... gube na sadržaju i venu. Vjerujući da spašavam svoj život, ustvari ga u potpunosti gubim. Zato Isus poziva da njemu ustupim prvo mjesto, pa će sve ostalo biti na pravom mjestu u mojem životu.

18. 9. 2016.
25. nedjelja
kroz godinu

Am 8,4-7; 1Tim 2,1-8;
Lk 16,1-13

Pripoviješću o nepoštenom upravitelju Isus prokazuje ljudsku slabost na bogatstvo, zbog kojeg je čovjek spreman na mutne poslove pa čak i prevare. Licemjerje i iskorištavanje su uvijek u zasjedi. Kad biva otkriven, nepošteni upravitelj se plaši da će morati raditi te traži rješenje, kao što je to uvijek radio, nastavljajući s prevarom na štetu svoga gospodara. Ipak, u tom njegovom pokušaju da stekne prijatelje preko tuđeg bogatstva kako bi ga oni prihvatili skriva se mogućnost bijega od sebičnog korištenja bogatstva. Možemo steći prijatelje koji nas mogu prihvatiti u svoje domove, a ti prijatelji su siromašni kojima je Isus povjerio kraljevstvo nebesko: oni nam mogu otvoriti vrata kraljevstva. Naša bogatstva, nikad u potpunosti čista i pravedna, kako o tome piše sv. Luka, jer su uskraćena onima koji nemaju ništa, a ustvari mogu postati „ulaznice“ u kraljevstvo u trenutku kad ih podijelimo. Ono što zarađujem, ne zarađujem samo za sebe, nego i za siromašne, i posjed tih dobara od mene traži odgovornost prema siromašnima. Zanimljiva je ova promjena perspektive, koja se ni u čemu ne razlikuje od onoga što sv. Luka opisuje u Marijinom hvalospjevu „Veliča“: *Silne zbaci s prijestolja, a uzvisi neznatne*. Dijeleći potrebitima, mi sami sebe činimo neznatnima, kako bi nas Gospodin mogao uzvisiti u svome kraljevstvu.

12. kolovoza

Blaženi Izidor Bakanja

(* 1887. (?) + 1909.)

- Zidarski pomoćnik ● marljiv radnik ● hrabar vjeroučitelj ●
- od prve Pričesti Isusov svjedok ● prve je batine dobio zbog škapulara ●
- više je puta bio batinan zbog svjedočenja ● zadobio je smrtno rane ●
- umro s kunicom u ruci i sa škapularom oko vrata ●
- poslije njegove smrti 4000 krštenja ●

Izidor je rođen od poganskih roditelja u kongoanskom mjestu Bokendela između 1880. i 1890. godine. Pripadao je plemenu Mongo. U mladosti je radio kao zidarski pomoćnik u jednoj belgijskoj državnoj tvrtki, a radio je i na seljačkim posjedima. Resila ga je marljivost i savjestan rad. Cijenjen je bio zbog svoga poštenja. Uvijek se dokazao kao marljiv i pošten radnik. Družio se s mladim kršćanima, pa je i sam poželio krštenje. Belgijski su trapisti 1894. godine došli u Kongo te su 1902. osnovali misijsku postaju u blizini Izidorovog radnog mjesta. Tamo su djelovali otac Gregor i otac Robert. Izidorova se želja za krštenjem ostvarila 6. svibnja 1906. Bilo mu je tada 18 godina. Svetu je Potvrdu primio 25. studenog iste godine. Prvu je svetu Pričest primio 8. kolovoza 1907. godine. Od dana svoga krštenja Izidor nije prestao nositi karmelski škapular kao znak novoga života koji je započeo po krštenju.

Kad se vratio u svoje selo zaposlio se na plantaži koju je vodio Belgijanac Van Cauter. Ta je tvrtka trgovala slonovačom i kaučukom. Bakanja je tako počeo raditi na plantaži za proizvodnju kaučuka. U toj je plantaži domaće stanovništvo najokrutnije iskorištavano od kolonijalista. Većina kolonijalista su bili ateisti. Bilo je to i vrijeme kad su kršćani u Africi bili izloženi prijeziru i progonima. Prijezir i progon doživio je Izidor posebno od svoga ateističkog nadglednika Van Cautera, koji Izidoru nije htio dopustiti odlazak iz te tvrtke.

Belgijanac nije podnosio Afrikance kršćane. Povrh svega bio je i okrutan čovjek. Mladić je od prvih dana zapao u velike teškoće zbog svjedočenja svoje vjere. Izidor je svoje sunarodnjake i drugove na poslu počeo poučavati u kršćanskoj vjeri još od svoje prve svete Pričesti. Izidor je bio čovjek dobričina i nadasve pošten. Poštivao je već po svojoj naravi sve ljude. Bio je savjestan radnik, koji je od krštenja ponosno nosio škapular Blažene Djevice Marije od brda Karmel. Nerijetko su ga sretali s kunicom u ruci. Iskoristio je svaku priliku da drugima govori o svojoj novoj vjeri. Zato su mnogi mislili da je vjeroučitelj.

Van Cauter je zabranio Izidoru svjedočenje vjere. Između Bakanje i njegovog nadglednika došlo je do žučne prepirke 22. travnja 1909. godine zato što je Bakanja odbio naredbu svog nadređenog da odbaci karmelski škapular. Zato je Van Cauter naredio da se Izidor bičuje bičem sa željeznim šiljcima. Bičevali su ga do krvi. Sam Van Cauter nije samo udarao Izidora već mu je rastrgao i škapular. Izidor je tako prebijen da se više nije mogao micati. Onda ga je Van Cauter dao zatvoriti u kolibu u kojoj se dimom obrađivao kaučuk. Bio je u strahu da bi stvar mogao otkriti njegov pretpostavljeni. Nakon tri dana izbavio ga je jedan radnik pa je mogao pobjeći u močvaru.

Izidor je smatrao da vjeru koju je primio na krštenju ne smije čuvati samo za sebe, već da je dužan o toj vjeri govoriti i drugima. Tu je svoju dužnost Izidor nenametljivo i hrabro obavljao poučavajući nekrštene ljude. Nadzornik radova na plantaži je ipak doznao za Izidorove muke, pa mu je pomagao. Od 4. lipnja 1909. Izidora je njegovao jedan rođak. Sve je bilo uzaludno. Njegovo se stanje pogoršavalo iz dana u dan. Jedan čovjek, koji ga je vidio onako izranjenog i bespomoćnog i odveo ga u svoje selo, ovaako je opisao svoj susret s unesrećenim Izidorom: „Vidio sam čovjeka s dubokim ranama na leđima. Mučeći se, približavao mi se na dva štapa, više je puzao nego hodao. Upitao sam tog jadnika: ‘Zašto su te tako kaznili?’ Odgovorio je da je kao učenik trapista htio obratiti radnike na plantažama i zato ga je jedan bijelac izudarao teškim bičem s oštrim čavlima.“ Njegove rane nisu zacijelile te se stvorila infekcija od koje je svakoga dana bio sve slabiji. Rane su mu bile prljave i na njima su se množile mušice. Izidor je znao kako mu se bliži kraj te je kazao nadgledniku: „Ako vidite moju majku, ako odete sucu ili pak sretnete svećenika, recite im da sam umro jer sam kršćanin.“ Unatoč brižljivoj njezi Izidor je sve više slabio. Kad su misionari trapisti doznali za njegovo bolovanje, posjetili su ga 24. ili 25. srpnja 1909. godine otac Gregor i otac Georg. Izidor se ispovjedio, primio je bolesničko pomazanje i svetu Pričest. Kad je primio

svete sakramente, izjavio je da je svome mučitelju oprostio sve zlo što mu je nanio. Obećao je da će u nebu moliti za svoga mučitelja.

Na Veliku Gospu, 15. kolovoza 1909. bila je nedjelja. Nekoliko se kršćana okupilo u kući gdje je Izidor ležao. Izidor se obradovao što je oko sebe imao zajednicu molitelja i što je imao toliko snage da se mogao pridružiti zajedničkoj molitvi. Čak je ustao, učinio je nekoliko koraka. Premda u velikim bolovima, zasjao je posebno radošću što se može pridružiti zajednici u molitvi. Na koncu je zavladao sveta tišina. Izidor je imao kunicu u ruci. Započela je njegova smrtna borba. Oko vrata mu je bio škapular zbog kojega je bio prvi put mučen. Izidor Bakanja je umro na Veliku Gospu.

Plod njegove mučeničke smrti se ubrzo pokazao. U narednim mjesecima poslije njegove smrti u onom kraju je kršteno više od 4000 ljudi. Isidor Bakanja se kroz svoj kratki život dokazao kao snažan svjedok milosti pomirenja. Svojom svjedočkom smrću je dokazao da je pomirenje moguće i među ljudima različitih rasa.

Čitava se Crkva mogla radovati kad je 24. travnja 1994. godine na Prvoj afričkoj sinodi u Rimu sveti papa Ivan Pavao II. Izidora proglasio blaženim. Vjeru mu je darovao Bog po misionarima. O tom, od Boga primljenom daru, Izidor je do smrti spreman i neustrašivo svjedočio pred drugima. Želio je biti misionar u svojem narodu. Izidor je znao pokazati Isusovo lice ljudima s kojima je živio. U Karmelskom se redu njegov spomen dan slavi 12. kolovoza, a u kalendaru opće crkve na dan njegove smrti: 15. kolovoza.

Blaženim ga je 1994. proglasio papa Ivan Pavao II.

Govori vam o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Milosrdnost Boga (7)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

Malo je mučenika u tijelu, ali mnogo u duši. Zato gledajmo osobiti primjer Isusa u nutarnjoj patnji. Nutarnja patnja Isusa je najprići lijek za naše unutarne patnje. Ovaj je lijek najnužniji od svake apoteke.¹

U svojoj milosrdnoj ljubavi Bog je poslao na zemlju svoga Sina Isusa Krista u tijelu da na sebe uzme sve naše duševne i tjelesne patnje i pokaže nam primjer kako prihvaćati i nositi svoj životni križ po kojemu se spašavamo. Kršćanska vjera smješta patnju u Božji naum tako da ona postaje uzvišenom kušnjom za one s kojima se Bog ponosi. Isus, Sluga Jahvin upoznao je patnju u njezinim najstrašnijim oblicima. Patnja je na njemu iskalila sav svoj bijes i tako ga izobličila da više nije izazivao smilovanje nego grozu i prijezir, kako čitamo kod (Iz 52,14 i 53,3). Isus, potpuno ne-dužan, zauzima se za zločince prinoseći Bogu ne samo svoje molitve, nego i život svoj kao naknadnicu, dopuštajući da ga ubroje među zločince (Iz 53,12). Sva patnja i sav grijeh svijeta sručio se na Isusa, a on je sve podnio iz poslušnosti Ocu da nam donese ozdravljenje i kraj našim patnjama. U svojim duhovnim vježbama, 1928. godine, o. Gerard razmišlja o velikoj ljubavi i Božjem milosrđu prema nama, kojom predaje svoga Sina za naše otkupljenje i spasenje. Otac Gerard želi u svom tijelu pridonijeti onome što nedostaje patnjama Kristovim za spasenje svijeta. Za njega je milost trpjeti. On čezne za trpljenjem: *Žao mi je što sad ne patim, Tebe ne slidim, koji si za me uvik patio! Kad ne patim, onda Vas ne volim. Patnja neka me ne rastrese, nego za Vas veže, za rast spasa u vjetru pogibelji. Patit, volit, živit; ovo su tri hvaleće sestre, sveto Trojstvo. Samo ove dijele sreću.*² Otac Gerard nije bio sadista koji bi mrzio svoje tijelo i nalađivao se pukim patnjama. Za njega trpjeti znači biti sličan Isusu koji je na sebe uzeo sve naše boli i patnje da nas otkupi. Otac Gerard želi sudjelovati u Kristovoj patnji za spasenje svijeta. Za njega je trpljenje milost, sreća: *Svakog dobrog dila patnja je kao motor. Bez patnje u našoj pokvarenoj naravi ništa dobro ne možemo, a po patnji kao po motoru sve možemo. Patnja svitla dušu.*³

Isus je kao Bog i čovjek vapio: „Žalosna je duša moja sve do smrti!“. A na križu viseći još je jače vikao: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio!“ Otac Gerard i nama predlaže da i mi u teškim bolima uzmemo upravo taj lijek: *Ako mi nitko ne vjeruje, Isus će nam vjerovati, Isus će nam pomoći. Kažimo i mi: Isuse, žalosna je moja duša. On će nam odgovoriti. Budi miran, ovo je malo gorak lijek; ali pravu gorčinu sam ja podnio kada sam se za svega svijeta grijeha žalostio; još i za one koji neće trpjeti, koji me ne žale. Za te dakle, neka bude utjeha, da te ja žalim, da što trpiš za svoje grijeha, to je jedna kap od moje neizmjerne žalosti. Ako ti se čini da već ne možeš izdržati; želi olakšanje ali pod uvjetom, neka ne bude tvoja volja, već moja! Ovako se vladajuć, ti si mila duša koja olakšavaš moju žalost. Ti si ta duša koja ćeš i mnoge druge duše spasiti s milošću što zaslužiš i primjerom kojega daš. Dakle, nek za te bude pravo odlikovanje. Slijedeći mene, tvoja će se kratka žalost promijeniti u vikovičnu radost. Isuse, pazit ću da ove zgode kupim kao biser i drago kamenje za vikovično uživanje.*⁴

Isus je osjetljiv na svaku ljudsku bol. Potresa ga svaka ljudska bol i obuzima ga božansko milosrđe. Isus pretvara patnju u blaženstvo. On nije došao na svijet da ukine patnju ni smrt, premda je došao skršiti njezinu moć. Isus odbija povezivanje bolesti i nesreće s grijehom i dopušta da prokletstvo, koje je izrečeno našim praroditeljima istjerivanjem iz raja zemaljskoga, donese svoje plodove. Isus pretvara te plodove u radost, tješeći nas da će doći dan kada će Bog obrisati svaku suzu s našeg lica (Otk 7,17). U tom smislu o. Gerard nam poručuje da ako hoćemo da *štogod za nebo zaslužimo i mi moramo patiti. Patnju s Isusovim pečatom zapečatimo, ako kažemo: Isuse, ne moja, nego Tvoja volja neka bude. S ovim pečatom zapečaćene poslove, Isus će sve skupiti i isplatiti.*⁵

(nastavlja se)

¹ Milosrdnost Boga, 004856.² Theologia pastoralis, 003234.³ Isto, 003329.⁴ Milosrdnost Boga, 004857.⁵ Milosrdnost Boga, 004857.

Uređuje: Katarina Čeliković

LITO

Bale slame
pasu ko ovce
raštrkane
po pokošenoj strnjiki,
a iznad njih
zuje
glave suncokreta
ko žute pčele.

Kuruzi
češljaju svoju
vilinsku kosu
zalizanu rosom.
A ševa
sve to diže
do neba
svojom
ćićurićavom pismom.

s. Blaženka Rudić

Opredijeljenost za ljubav i žrtvu

Razgovarao: vlč. Mirko Štefković

Mons. dr. Antun Škvorčević rođen je 8. svibnja 1947. Nakon završene osnovne škole pohađao je Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju na Šalati boraveći u istomenu sjeništu, te je potom u Zagrebu na KBF-u studirao teologiju, gdje je diplomirao 1972. Iste godine zaređen je za svećenika. Tri godine bio je u pastoralu u svojstvu kapelana, s tim da je paralelno nastavio poslijediplomski studij, koji potom nastavlja u Rimu i kruni ga doktoratom. Na zagrebačkom KBF-u predaje više kolegija, te je bio predstojnikom Katehetskoga instituta. Osobitu djelatnost razvio je na pastoralnom, ekumenskom i kulturnom polju. U tom je smislu vršio različite službe u Biskupskoj konferenciji Jugoslavije, potom u Hrvatskoj biskupskoj konferenciji te u Zagrebačkoj nadbiskupiji. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je prvim biskupom novoutemeljene Požeške biskupije 5. srpnja 1997., te je na svečanosti uspostave Požeške biskupije, 27. rujna 1997., zaređen za biskupa. Kao biskup obnašao je više značajnih služba u HBK. Dobitnik je više prestižnih priznanja za svoj crkveni, znanstveni i kulturni rad.

Dužijanca je stoga svojevrsni stoljetni čuvar i prenositelj memorije života, vjere i rada, radosti i žalosti, rađanja i umiranja, uspjeha i nada bunjevačkog čovjeka u njegovoj posebnosti na bačkoj zemlji.

Zv.: Preuzvišeni gospodine biskupe, zacijelo ste već puno toga čuli o Dužijanci, a evo ove ste godine bili naš dragi gost. Kakve dojmove je na Vas ostavila proslava Dužijance?

□ **Mons. Škvorčević:** Dužijanca se u prvi mah doimlje kao određena smotra bunjevačkog folklora povezana sa žetvenim običajima. No, ona je zaslu-

gom revnog svećenika Blaška Raića, župnika subotičke župe sv. Roka, od svojih početaka duboko povezana s vjeron i Crkvom te joj je u temelju zahvalnost Bogu za plodove zemlje, za dar žetve. Ona je stoga svojevrsni stoljetni čuvar i prenositelj memorije života, vjere i rada, radosti i žalosti, rađanja i umiranja, uspjeha i nada bunjevačkog čovjeka u njegovoj posebnosti na bačkoj zemlji. Sve to na Dužijanci u svojevrsnom sažetku oživi kao u pjesmama Alekse Kokića i treperi u žitu i slami, kruhu i tradicionalnom ruhu, pjesmi i molitvi, običajima i rukotvorinama izrađenima od slame i na druge načine. Kultura je čovjekovo nastojanje dati

sebi lice, konkretizirati svoje postojanje u određenom vremenu i prostoru. Dužijanca je dragocjeni plod kulture bunjevačkog čovjeka koji čuva i očituje jedinstvenost i posebnost njegova hrvatskog identiteta i kao takva ona je susretnište povijesti sa sadašnjošću, iz koje raste budućnost. Radujem se što to prepoznaju napose bunjevački mladi te sudjelovanjem na Dužijanci, kojoj je vjebra bitna sastavnica, ponosno svjedoče pripadnost identitetu svoga naroda.

Izgrađivanje kulture zajedništva, uvažavanja drugačijega i poštovanja drugoga nema alternative i budućnost imaju oni koji ne žive jedni pokraj drugih, nego jedni s drugima i za druge.

Zv.: U svojoj propovijedi pozvali ste nas da budemo spremni živjeti jedni za druge, da poput zrna budemo spremni umirati za život. Smatrate li da je pomirenje među narodima u našim krajevima moguće?

□ **Mons. Škvorčević:** Jedno je sigurno, strategija pojedinca, obitelji i naroda utemeljena na protivljenju drugima ili bitci protiv drugih unaprijed je gubitnička, jer usmjerava na negativno, stvara ozračje nepovjerenja, svodi međusobne odnose na uzvratanje zla za zlo. Tko razumno razmišlja zaključit će kako izgrađivanje kulture zajedništva, uvažavanja drugačijega i poštovanja drugoga nema alternative i da budućnost imaju oni koji ne žive jedni pokraj drugih, nego jedni s drugima i za druge. Vjerujem da će se nakon teških i najnovijih iskustava sukoba na našim prostorima, napose među mladima naći onih koji će znati svoje energije usmjeriti na pozitivno, narodne i kulturološke razlike vrednovati kao bogatstvo te na svim razinama, osobito na javnoj promicati međusobno poštovanje i suživot, što je više od puke snošljivosti. Nadam se da će u našoj javnosti postati glasniji i snažniji na djelu ljudi velikog duha, koji će prošlost i zablude koje su u njima na svim stranama vladale znati tako pamtititi da one ne budu kriterij po kojem će se ravnati u sadašnjosti i ostati njihovim zarobljenicima. Ljudi velikog duha ne promiču zlo, nego se zauzimaju za praštanje kao najdjelotvorniji lijek

svega razornoga u prošlosti, tako žive dostojanstvo u sadašnjosti i otvaraju izglede mirne budućnosti. Tim putem je nakon II. svjetskog rata krenula većina europskih naroda te uživa dugotrajni mir. Posebno mjesto u ovom nastojanju imaju vjerske zajednice, napose kršćanske koje vjeruju da je Bog Isusovom ljubavlju na križu, praštanjem i milosrđem pobijedio zlo i smrt, što treba imati u svijesti i na djelu napose tijekom godine Izvanrednog jubileja milosrđa koji je proglasio papa Franjo.

Sam naziv „čišćenje pamćenja“ kaže da prošlost ne smijemo zaboraviti, ali da je trebamo pamtit na očišćen način, kajuci se za zlo koje su nanijeli članovi vlastitog naroda ili Crkve, moleći za oprostjenje one kojima je zlo nanoseno i praštajući onima koji su nam nanijeli zlo.

Zv.: Na temelju ideje sv. Ivana Pavla II. već godinama u svojoj biskupiji održavate Dan obnove čišćenja pamćenja i spomena mučenika. Kako je moguće čistiti pamćenje a ipak se spominjati mučenika?

□ **Mons. Škvorčević:** Prigodom Velikog jubileja 2000. godine sv. Ivan Pavao II. poučio nas je i primjerom potaknuo na kršćanski pristup, ili evangelizaciju zla koje se dogodilo u prošlosti i to putem čišćenja pamćenja i spomen mučenika. Budući da je sveti Papa utemeljitelj Požeške biskupije a na njezinom tlu su ostali teški tragovi zla iz II. svjetskog rata i nedavnoga Domovinskog rata, smatrao sam Papinu inicijativu važnom i dugoročnom pastoralnom sastavnicom kojom valja liječiti ranjenu

dušu ljudi pogođenih zlom. Dan čišćenja pamćenja i spomena mučenika održavamo svake godine u petak prije nedjelje Cvjetnice, nazvan u narodu „žalosni petak“, sa središnjim programom u jasenovačkoj župnoj crkvi. Sam naziv „čišćenje pamćenja“ kaže da prošlost ne smijemo zaboraviti, ali da je trebamo pamtit na očišćen način, kajuci se za zlo koje su nanijeli članovi vlastitog naroda ili Crkve, moleći za oprostjenje one kojima je zlo nanoseno i praštajući onima koji su nam nanijeli zlo. Kajanje i praštanje nije nemoć pred zlom, kako neki misle, te ih ne žele primijeniti u svom pristupu prošlosti, nego je to moć duha kojom se izdizemo iznad počinjenog i nanesenog zla. Ukoliko osjećaji-

ma mržnje i osvete pamtimo prošlost, nanoseno zlo i one koji su ga počinili kao i one koji su ga podnijeli, još uvijek djelujemo po diktatu zla, ostajemo zarobljenicima prošlosti. Dostojanstvo žrtava traži od nas da pamćenje očistimo praštanjem i kajanjem te ih se tako spominjemo na najbolji način. Tako nevine žrtve prepoznamo, pamtimo i poštujemo kao mučenike u čistoći te sami ostajemo slobodni od zla koje ih je ponizilo. To se odnosi na svaku žrtvu, bez obzira na njezinu nacionalnu, vjersku, ideološku ili neku drugu pripadnost. Ovim postupkom postajemo kao Bog koji praštanjem i milosrđem ostaje iznad zla i vraća dostojanstvo žrtvama pa i samim počiniteljima zla. Stoga čišćenje pamćenja i spomen mučenika nije osuđivanje zlotvora, nego njihova zla, te molitva da i njima Bog svojim praštanjem a njihovim kajanjem udijeli onu puninu života za koju ih je stvorio.

Vjerujem da će i na našim prostorima uskoro doći vrijeme mudrih ljudi, vjernih istini, a nasdave zauzetih za dobro svih i svakoga, kada će i osoba bl. Alojzija Stepinca biti prihvaćena u njezinoj svetačkoj čistoći.

Zv.: Posljednjih mjeseci se sve više govori o bl. Alojziju Stepincu. Mnogi ga blate, nazivaju pogrđnim riječima, iznose gnusne laži na njegov račun. Vi ste član Mješovite komisije Katoličke i Pravoslavne crkve koja raspravlja o liku i djelu bl. Alojzija Stepinca, pa nam recite u kom smjeru ide rad te komisije i

hoće li on pridonijeti prihvaćanju istine o bl. kardinalu Stepincu?

□ Mons. Škvorčević: Papa Franjo je primio pismo patrijarha Srpske pravoslavne Crkve gospodina Irineja u kojem mu je on predstavio određene poteškoće i pitanja s obzirom na svetost bl. Alojzija Stepinca. Sveti Otac je predložio, a Srpska pravoslavna Crkva prihvatila, da se osnuje komisija sastavljena od predstavnika Srpske pravoslavne crkve i Hrvatske biskupske konferencije kako bi se sbracila iz sestrinske Crkve obrazložilo radi čega je bl. Alojzije zavrijedio da bude proglašen svetim i da se po završetku rada komisije obavi svečanost njegove kanonizacije. To je veliki izraz razumijevanja i pažnje pape Franje za Srpsku pravoslavnu crkvu, kojim ne stavlja u pitanje Stepinčevu svetost. Naime, Kongregacija za kauze svetih obavila je temeljit i obiman posao istraživanja svih dokumenata o Alojziju Stepincu, razmotrila okolnosti u kojima je djelovao, ispitala svjedoke i poduzela druge rigorozne postupke, te njezina pozicija tiskana u nekoliko obimnih svezaka svjedoči o veličini njegova lika, svetosti života, potvrđenoj i čudom koje je potrebno za proglašenje svetih. Komisija je započela s radom 12. i 13. srpnja ove godine u Rimu u ozačaju međusobnog poštovanja i spremnosti slušanja i uvažavanja činjenica i argumenata te se nadam da će ona pridonijeti uklanjanju poteškoća o kojima je patrijarh Irinej pisao papi Franji. Time zacijelo neće prestati prijepori jer smo svjedoci da i danas određenim političarima i znanstvenicima nije stalo do argumenata i do istine, nego ponavljaju pamfletske tvrdnje iz vremena komunističke ideologije te na taj način žele postići neke svoje ciljeve, pa i uz cijenu buđenja negativnih strasti i pogoršanja me-

đunacionalnih i međudržavnih odnosa. Vjerujem da će i na našim prostorima uskoro doći vrijeme mudrih ljudi, vjernih istini, a nadasve zauzetih za dobro svih i svakoga, kada će i osoba bl. Alojzija Stepinca biti prihvaćena u njezinoj svetačkoj čistoći.

Zv.: Mnogi naši vjernici ne poznaju dovoljno lik i djelo bl. kardinala Stepinca, pa su poljuljani ovakvim medijskim hajkama, straše se spomenuti blaženikovo ime, jer je ono u javnosti etiketirano negativnošću. Možemo li mi i na koji način pridonijeti osvjetljivanju lika bl. Stepinca?

□ Mons. Škvorčević: Smatram da nije potrebno ulaziti u rasprave, a još manje u polemike s onima koji nisu dobronamjerni prema bl. Alojziju Stepincu kao i prema nekim drugim pitanjima iz vremena II. svjetskog rata i nakon njega. Ali je važno temeljito upoznati lik našega blaženika, napose u njegovoj vjeri i dosljednom djelovanju za dobro čovjeka u svakom političkom sustavu, vjernički ga poštivati i častiti, te svima koji se za njega dobrohotno zanimaju obrazložiti njegovu svetost.

Zv.: Preuzvišeni gospodine biskupe, veliki ste poznavatelj i ljubitelj visoke kulture. Smatrate li da Crkva i danas ima što ponuditi na području kulture i da upravo kultura može biti pogodnim tlom evangelizacije?

□ Mons. Škvorčević: Umjetnička djela svjedoče o snazi duha pojedinih autora koja u kamenu ili nekom drugom materijalu, crtežu i boji na platnu ili drugoj podlozi imaju moć uzdići nas iz naše privezanosti za vidljivo i opipljivo i uvesti nas u dublje dimenzije našeg postojanja za koje osjećamo da smo stvoreni. Stoga je prava umjetnost

povezana s vjerom, u službi je onostranog, približava Bogu. To osobito vrijedi za sakralnu umjetnost koja očituje umjetnikovo snažno proživljavanje otajstvene Božje stvarnosti te svojim djelima pomaže vjernicima da u liturgijskim slavljinama budu dublje dionici otajstva koje slave, zajedništva na Božjem životu. U tom smislu kult i kultura nisu samo korijenski nego i sadržajno povezani, a osobito po duhovnom dinamizmu u koji uvode i kojem služe, te Crkva i kultura trebaju ići zajedno. Minulih dana proslavili smo stotu obljetnicu rođenja hrvatskog umjetnika Ive Dulčića, najvećeg našeg sakralnog slikara u XX. stoljeću, koji je na moderan način u svom koloritu uvjerljivo predstavio pobjedu svjetla nad tamom a u oblikovnom izrazu snažno posvjedočio pobjedu života nad smrću, napose u veličanstvenim likovima Isusa Krista, među kojima prednjači onaj u splitskoj crkvi Gospe od zdravlja.

Uz materijalno postoji vrijednost Boga, braka, obitelji, domovine za koje se isplati žrtvovati, pa im ostati vjernima i uz cijenu nižega životnog standarda.

Zv.: Životne prilike u našim krajevima nisu lake, mnogi se odlučuju otići u inozemstvo u potrazi za boljim životom. Što biste poručili našim čitateljima, gdje i na koji način da traže životne vrijednosti?

□ Mons. Škvorčević: Valja razumjeti čežnju svakog čovjeka za materijalnim blagostanjem koje mu omogućuje dostojan život. No, pri tom ne bismo smjeli zaboraviti da materijalno nije jedina vrijednost našeg postojanja, da nas ono ne može posvema ispuniti i ne bismo smjeli nasjesti općem potrošačkom mentalitetu te lagano i ugodno postaviti kao mjerilo po kojem djelujemo. Ono nas ostavlja na površini od koje se ne može živjeti. Uz materijalno postoji vrijednost Boga, braka, obitelji, domovine za koje se isplati žrtvovati, pa im ostati vjernima i uz cijenu nižega životnog standarda. To je potrebno tumačiti osobito mladima, da u svojim čežnjama za boljim životom ne budu zavedeni. Opredijeljeni za ljubav i žrtvu koju ulažu u vrijednosti života – gdje god bili – oni će biti duboko oplemenjeni i ispunjeni smislom. Valja nam ustrajno moliti da nitko od nas ne izgubi izvorni osjećaj za istinske vrijednosti i da ima hrabrosti od njih živjeti i za njih se javno zauzimati.

Tri stotine godina milosti Gospe Tekijske u Petrovaradinu

Tekst: Petar Pifat i Anica Banović (Tiskovni ured Đakovačko-osječke nadbiskupije)

Pod geslom *Što kod vam rekne, učinite* (Iv, 2,5) u Petrovaradinu su u predvečerje blagdana Gospe Snježne, 4. kolovoza 2016., proslavljene Velike Tekije i Jubilej 300. obljetnice Svetišta Gospe Tekijske. Mnoštvo hodočasnika iz Srijema i drugih dijelova Srbije, među kojima brojni iz Đakovačko-osječke nadbiskupije, slilo se u prostore svetišta, sudjelujući u pobožnostima i središnjem misnom slavlju koje je predvodio apostolski nuncij u Republici Srbiji **mons. Luciano Suriani**, u zajedništvu s nadbiskupom metropolitom

đakovačko-osječkim **mons. Đurom Hranićem**, nadbiskupom u miru **mons. Marinom Srakićem**, požeškim biskupom **mons. Antunom Škvorčevićem**, beogradskim nadbiskupom metropolitom **mons. Stanislavom Hočevarem**, apostolskim egzarhom za vjernike bizantskog obreda u Srbiji **Đurom Džudžarom**, zamjenikom generalnog tajnika HBK **mons. Fabijanom Svalinom** te brojnim svećenicima Srijemske, Beogradske, Subotičke i Đakovačko-osječke nadbiskupije.

U širem smislu riječi, proslava je imala trogodišnji hod, ispunjen različitim duhovnim, kulturnim i umjetničkim sadržajima kojima se zajednica pripremala za središnju manifestaciju. Vrijedne spomena su, napose, trogodišnje duhovne obnove održavane svakoga mjeseca od Uskrsa do listopada, te Međunarodni interdisciplinarni znanstveni simpozij o svetištu koji je organiziran u svibnju ove godine. Osobitu molitvenu potporu za blagoslov budućnosti svetišta dale sučasne sestre iz samostana Karmelićanki u Đakovačkoj Breznici, a iznad svih, nedavno preminuli ravnatelj svetišta vlč. Stjepan Barišić, koji je predano i s dubokom vjernošću vodio ovo svetište ususret Jubileju.

Euharistijska proslava

Prvi pristigli gosti bili su pripadnici romske populacije kod kojih se Glas o uslišanju pomoću zagovora Gospe Tekijske napose pročitao poslije Drugoga svjetskoga rata, pa oni otada svake godine na svetkovinu Snježne Gospe dolaze u svetište u velikom broju. Strahopoštovanje koje pokazuju prema Gospi Tekijskoj ispred njene čudotvorne slike i kipa Lurdske Gospe, zadivljujuće su neobični i ritualni.

Tijekom dana, pristizale su nepregledne procesije hodočasnika iz Srijema, Bačke i Banata, Beogradske i Đakovačko-

ko-osječke nadbiskupije. Za sve pristigle, na raspolaganju su ispovjedaonice pod vedrim nebom, širom otvorena i cvijećem okićena Vrata milosrđa tekijske crkve, pejzaž iza crkve s postajama Križnoga puta, čudotvorni tekijski izvor i mnogo toga drugog.

Prije svečane sv. mise u izvrsnom duhovno-glazbenom programu nastupila je grupa „*Rim*“ iz Zagreba i Vokalno-instrumentalni sastav „*Tekije*“ koji su izvedbom tradicionalnih i suvremenih marijanskih popijevaka animirali i pripremali vjernike za glavnu ceremoniju.

Na početku misnog slavlja pozdravnu riječ uputio je biskup domaćin **Đuro Gašparović**, ističući kako crkva Gospe Tekijske tim slavljem obilježava puna tri stoljeća postojanja. *Ova crkva, koja i danas živi kao svjedok minulih vremena, ali i vjere i nade, zavjetna je crkva Biskupijskog svetišta Gospe Tekijske. To je u duhovnom smislu povlašteno mjesto za hodočasnike molitelje, o čemu svjedoče brojni zavjetni darovi, zahvalnice i uslišane molitve. Zato je ovo slavlje još jedan od velikih događaja u ovoj jubilarnoj godini: kako Izvanrednoj godini milosrđa tako i Biskupijskog svetišta*, rekao je biskup Gašparović, pozdravljajući nuncija Surianija, kao i sve ostale nazočne biskupe, generalne vikare, dekane, redovnike i redovnice, episkopa bačkog Irineja i ostale predstavnike Srpske pravoslavne Crkve i njihove vjernike, svećenike i vjernike rimokatoličkog i istočnoga – grkokatoličkog obreda, ravnatelja svetišta te sve suradnike Pripremnog povjerenstva za ta slavlja.

Nuncij mons. Suriani o odlučujućoj ulozi Marije

Odlomak Evanđelja po Ivanu naviješten je na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku te prema istočnome liturgijskom načinu, nakon čega je nuncij Suriani uputio prigodnu homiliju, izražavajući svoju radost što ove večeri u zajedništvu svih okupljenih sudjeluje u ovoj velikoj proslavi. Osvrnuo se na naviješten ulomak Evanđelja koji govori u čudu u Kani Galilejskoj, rekavši kako je tim čudom Isus objavio svoju slavu, tj. svoju dublju stvarnost, svoj mesijanski identitet, identitet Sina Božjega, budeći tako u svojim učenicima početnu vjeru.

Sva pažnja u tekstu usmjerena je prema Isusu, velikom protagonistu. Njegova nazočnost, kao pozvanoga na svečanost ženidbe, pokazuje da 'utjelovljeni' Sin Božji dijeli ljudsko iskustvo u svim njegovim trenucima, patnjama, ali također i radostima. Prepoznaje vrijednost ljudske ljubavi i ženidbe, čak što više, 'posvećuje ženidbu', nudeći se zaručnicima za suputnika. No, tekst govori puno više i daje nam razumjeti da Isus u Kani započinje zaručničko slavlje Novog saveza, donoseći nešto novo i bolje. U kojem smislu? Voda iz posuda biva pretvorena u vino – simbol prijelaza iz vlasti Zakona u novu stvarnost koju je donio Isus. Vino je, potom, bolje i ima ga u izobilju. Dakle, Isus koji je pravi Zaručnik svadbenog slavlja nudi nova i obilata mesijanska dobra, a to su: Evanđelje, Euharistija, Duh Sveti, koji dijeli tolike različite darove i službe, rekao je nuncij Suriani.

Podsjetio je kako u ovom odlomku odlučujuću ulogu ipak ima Marija. Izričito od Isusa ne traži ništa, nego mu se povjerava, pravi svojevrsni pomak u vjeri – ne obraća se Isusu kao majka, već intervenira kao vjernica. *Marija personificira pravi i novi Božji narod u trenutku u kojem ga Gospodin veže uza se u Novom savezu. Predstavlja i zastupa Crkvu, zaručnicu Kristovu. Ona je prva učenica, model poslušnosti Riječi za cijelu Crkvu*, rekao je Nuncij, ističući kako se svake nedjelje, kada se okupljamo na Euharistiji, slavi „svadba“ kao u Kani Galilejskoj – Isus je nazočan, a ne može nedostajati niti njegova Majka. Isus je zaručnik koji slavi slavlje svoga svadbenog susreta sa svojom zaručnicom, kršćanskom zajednicom kojoj svi pripadamo, i svaki put joj daruje (daruje nama) novo vino u izobilju: svoju objavu, tj. Evanđelje, njegov Savez, njegovu svadbenu ljubav koja je Duh Sveti, njegov mir.

Što činiti da takvo slavlje nikad ne završi ili, ako bi bilo ugroženo, ponovno dobije na snazi? Toj tajni uči nas Marija. Ona intervenira dvostruko. Najprije govori Isusu: 'Vina nemaju'. Kad u kojoj obitelji ili zajednici nastane problem, prva stvar koju treba učiniti jest povjeriti to Isusu, a ne misliti kako se osvetiti, još više otežavajući situaciju. Dakle, pozvani smo ponašati se kao kršćani. Marija potom – to je njezina druga

intervencija – potiče sluge, odnosno nas: 'Što god vam rekne, učinite', tj. slušajte Isusove riječi i živite ih zajedno. 'Zajedno' znači s drugim kršćanima, i ako pripadaju različitim vjeroispovijestima, poticao je nuncij, pozivajući okupljene da pokušaju živjeti to veliko majčinsko upozorenje koje Marija upućuje Crkvi svih vremena.

Svečana procesija

Nakon popričesne molitve upravitelj Svetišta vlč. **Ivan Rajković** uveo je nazočne u nadolazeći blagoslov svijeća i pobožnih predmeta, a potom je predsjedatelj slavlja okadio zavjetnu sliku Gospe Snježne te blagoslovljenom vodom poškropio okupljeni narod i svijeće. Uz pjevanje Marijina „Veliča“, svi biskupi, svećenici i narod s upaljenim svijećama pošli su u velikoj zavjetnoj procesiji stazom Križnog puta na prostoru Svetišta. Tijekom procesije u sabranosti su molilo, razmatralo i pjevalo.

Posveta Srijemske biskupije Blaženoj Djevici Mariji

Nakon što je zavjetna slika nakon procesije ponovno postavljena pred oltar, biskup Gašparović, u zajedništvu svih vjernika, predmolio je molitvu posvete Srijemske biskupije Blaženoj Djevici Mariji, povjerivši Biskupiju i sav puk njezinoj majčinskoj zaštiti i ljubavi, posvećujući joj sve obitelji, mlade, djecu, mladiće i djevojke, rad i napore seljaka i radnika, brige nezaposlenih, služenje liječnika i bolničara. *Prati svojom ljubavlju zauzetost i služenje svih ljudi, blagoslovi sve koji se u bilo kojem pozivu žrtvuju za istinsko dobro ljudi ove zemlje: da nakon ratova i stradanja nastane bolji svijet, svijet pravde i istine, ljubavi i slobode, svijet istinskoga i trajnoga mira i blagoslovljenoga dijaloga i suradnje među svim učenicima Tvoga Sina*, molio je biskup s vjernicima.

U Srce BDM biskup i vjernici stavili su boli svojih bolesnika i patnika, agoniju svih umirućih, moleći je da pridigne sve klonule i očajne te posreduje milost rasvjetljenja za one koji su izgubili vjeru i nadu. Mariji su povjerali sve svećenike i redovnike, moleći za nova zvanja te darove Duha Svetoga, kako bi služili Crkvi i narodu svim zanosom i ustrajnošću.

Na kraju misnog slavlja nuncij Suriani je u ime Svetoga Oca podijelio blagoslov s potpunim oprostom.

Proslavi su među ostalima nazočili predstavnici Veleposlanstva RH u Beogradu i Generalnog konzulata u Subotici, predstavnici Uprave za odnose s Crkvama i vjerskim zajednicama, Hrvatskoga nacionalnog vijeća, Hrvatskog i Njemačkog kulturno-prosvjetnog društva, Zajednice protjeranih Hrvata Srijema, Bačke i Banata, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i brojnih drugih institucija te predstavnici političkih vlasti. Pobožnost prije misnog slavlja predvodio je gene-

ralni vikar Đakovačko-osječke nadbiskupije **mons. Ivan Čurić**, s poviješću svetišta hodočasnik je ukratko upoznao **Petar Pifat**, ravnatelj svetišta, dok je liturgijsko pjevanje animirao Mješoviti katedralni zbor iz Đakova, pod vodstvom **mo Ivana Andrića** i orguljsku pratnju **Darija Kusture**.

Proslava na njemačkom i mađarskom jeziku

Međunarodni karakter svetišta nije bio vidljiv samo u zajedništvu centralnog misnog slavlja u večer uoči svetkovine Gospe Snježne, nego i na sam dan, 5. kolovoza kada su nakon ranijutarnje pobožnosti Križnog puta, služene svete mise na njemačkom i mađarskom jeziku.

Na svetoj misi za Nijemce koju je služio velečasni **Jakob Pfeifer**, sudjelovali su i vitezovi – članovi reda „Sv. Georgije“, odjeveni u ceremonijalna odijela i sa zastavom Habzburške monarhije.

Misu na mađarskom jeziku predvodio je subotički biskup, **mons. Ivan Péntzes**, uz asistenciju nekoliko svećenika.

Središnju svetu misu istoga dana predvodio je srijemski biskup, **mons. Đuro Gašparović**, uz koncelebraciju svećenika srijemske i susjednih biskupija u Republici Srbiji. U povijesti je između ostalog istaknuo smisao hodočašća i dolas-

ka vjernika u ovo svetište: *Ovdje smo da zahvalimo Isusovoj i našoj Majci za njezin tristogodišnji zagovor i pomoć i da joj se preporučimo i molimo za budućnost.*

U duhu svetišta, biskup Gašparović nazvao ju je „Zajedničkom Majkom“, te pozvao sve da prihvate njezin poziv *Što god vam rekne, učinite!* (Iv 2,5) koji je ujedno i geslo ovoga velikog jubileja.

Fotografije: Aleksandar Miškov

Svetište otvorilo muzej

Centralna proslava 4. kolovoza imala je trodnevni program koji je započeo dan prije, u srijedu 3. kolovoza, otvaranjem stalne muzejske postavke u svetištu, vezane uz njegov postanak, razvoj i život. Izložbu je svečano otvorio i blagoslovio srijemski biskup, **mons. Đuro Gašparović**, izražavajući oduševljenje postavkom i izborom izložbene građe. Na otvorenju su govorili i ravnatelj svetišta, **vlč. Ivan Rajković**, voditelj svetišta i jedan od autora izložbe **Petar Pifat**, te savjetnik u Muzeju Vojvodine, kustos **Ilija Komnenović** koji je dao značajan doprinos osmišljavanju kompozicije i dijela uvodnih tekstova. U svom govoru naglasio je kako je lako prikazati povijest dugu pet godina, ali ne i tri stotine koju imaju Tekije. Također je izrazio nadu da će i Srijemska biskupija u budućnosti dobiti svoj muzej gdje će izložiti vrijednu riznicu crkvenoga posuđa, knjiga i drugih eksponata. Suautorica izložbe je i zagrebačka povjesničarka, rodom iz Petrovaradina **Ivana Andrić Penava**, a dizajner cjelokupne postavke **mr. Darko Vuković**.

Otvorenju muzeja su, uz ugledne muzeološke stručnjake i povjesničare vodećih institucija u gradu Novom Sadu, nazočili i mnogi Petrovaradinci. Na izložbi se mogu vidjeti brojne fotografije, razglednice, dokumenti, zavjetni darovi i eksponati hodočasnika koji više od riječi svjedoče o bogatoj povijesti toga svetog mjesta. Postavku čini 15 kronološko poredanih tematskih cjelina, odnosno razdoblja iz života svetišta:

ta: Početak povijesti svetišta, Dolazak isusovaca, Bitka kod Petrovaradina, Princ Eugen Savojski – prvi hodočasnik Tekija, Breunerov brijest, Male i Velike tekije, Ilija Okrugić Srijemac, Kapela postaje crkva, Tekije u prvoj polovici 20. stoljeća, Tekije pod upravom franjevac – konventualaca, Tekije novoga doba, Ravnatelj svetišta, Tekije u teška vremena i u budućnosti, Svjedočanstva, Zahvala hodočasnici. Poseban odjeljak izložbenog prostora zauzimaju velika mapa i crtež bitke kod Petrovaradina 1716. godine, uz stručni opis i tumačenje toga događaja.

Dragocjenosti

Dušu izložbe napose čine zavjetni darovi – motivi hodočasnika, sabrani u dvije vitrine. Oni svjedoče o povjerenju hodočasnika u iscjeliteljsku pomoć Gospe Tekijske, ali i o materijalnom sta-

nju vjernika – molitelja. Pažnju posjetitelja privlače i originalni eksponati u vitrinama, među kojima najveću vrijednost zauzima zavjetni kalež kraljice Marije Karađorđević koji je ona darovala Tekijama prigodom rođenja kraljevića Tomislava, 1928. godine.

Suština postanka i opstanka jednog Marijanskog svetišta jesu i nadnaravni događaji, isprošene milosti duhovnog i tjelesnog ozdravljenja, spase-nja i pomoći, o čemu svjedoče zapisi brojnih hodočasnika. Postavkom su izložena samo ona najznačajnija, među kojima je i svjedočenje o Gospinom ukazanju 2009. godine.

Otvorenjem muzeja svetišta Gospe Tekijske prigodom 300. obljetnice svetišta značajno je upotpunjena ponuda sadržaja hodočasnici i turistima koji će odsada imati priliku i vizualno upoz-nati slavnu povijest ovog jedinstvenog svetišta.

Proslava sv. Dominika i 800. obljetnice Reda u Subotici

Subotička zajednica sestara dominikanki svečano je proslavila blagdan sv. Dominika u ponedjeljak 8. kolovoza 2016. Blagdanu je prethodila devetnica, odnosno trodnevlje koje je, u župnoj crkvi sv. Jurja predvodila s. Slavka Sente, koja za ovu prigodu, na poziv priore s. Nade Ivanković, došla u Suboticu.

Odaziv vjernika, prijatelja i znanaca sestara dominikanki, kao i štovatelja sv. Dominika bio je prilično velik, zahvaljujući župniku župe sv. Jurja, vlč. **Istvanu Palatinusu**, koji je na svim misama podsjećao i poticao vjernike na ove događaje. Prvih šest dana devetnica je održana u samostanskoj kapelici.

Na sam blagdan svečanu svetu misu u 18 sati predvodio je subotički biskup **dr. Ivan Pénzes** u župnoj crkvi sv. Jurja, u koncelebraciji s još desetak svećenika. Otac biskup je u svojoj propovijedi istaknuo glavne crte iz Dominikova života, a posebno se osvrnuo na njegovu ostvarenu zamisao: osnutak Reda propovjednika, koji

neprekinuto djeluje već punih osam stoljeća. *Propovjednik mora biti dosljedan* – rekao je između ostaloga biskup Pénzes – *a to će biti ako sam živi ono što drugima naviješta. Dominik je polazio od načela: da bi netko doista bio pravi vjernik, mora svoju vjeru dobro poznavati, a onda s uvjerenjem prihvatiti i prema njezinu nauku živjeti. A da bi mogao vjeru prihvatiti i po njoj živjeti, potrebna mu je milost Božja. Nju valja od Boga ponizno isprositi.*

Spomenuo je također kako je Dominiku u više navrata bila ponuđena biskupska služba, ali je on to iz poniznosti odbio. Biskup Pénzes je, potom, svima nazočnima govorio o svom prijatelju pok. p. Tomi Verešu, jedinom dominikancu iz ovih krajeva. On je, naime, rado posjetio biskupa svaki put kad bi dolazio u svoj rodni kraj i odlazio s njim na ribolov na rijeku Tisu. (Pokopan je na Bajskom groblju 2002.). U nastavku svoje propovijedi, biskup Pénzes je iznio i zanimljiv po-

datak zašto pape nose bijelo odijelo; papa Pio V. bio je dominikanac, pa je, i kao papa, zadržao svoj dominikanski habit. Poslije se vidjelo kako bijelo odijelo sasvim dobro pristaje Papi, i od tada svi pape nose bijelo odijelo. Biskup Pénzes je zahvalio i sestrama za njihovu djelatnu i molitvenu prisutnost u Subotičkoj biskupiji, u župi sv. Jurja i čestitao im blagdan svetoga Dominika.

Ovu svečanu svetu misu prenosila je subotička postaja Radio Marije. Pjevao je župni zbor sv. Jurja, pod ravnanjem s. Slavke, a za orguljama je bio **Miroslav Stantić**.

Slavlje svetoga Dominika i 800. obljetnice Reda nastavljeno je radosnim druženjem, uz tjelesnu okrepnu, u dvorani „Bunjevačko kolo“.

Nakon svečanog „Tebe Boga hvalimo“, s. Nada je u ime sestara zahvalila svima nazočnima ovim riječima:

Poštovani oče biskupe i svećenici, dragi vjernici, prijatelji i štovatelji svetoga Dominika!

U ime zajednice sestara dominikanki ovdje u Subotici želim zahvaliti svima koji su nam se pridružili da ovim misnim slavljem proslavimo našega utemeljitelja svetog oca Dominika. Svaka sveta misa je po svojoj naravi zahvalno slavlje, a na današnji dan, o blagdanu svetoga Dominika, mi posebno zahvaljujemo za osam stoljetni jubilej reda što ga je sv. Dominik osnovao. Čuli smo tijekom trodnevlja i u današnjoj propovijedi kakvo je značenje za Crkvu i svijet imao i još uvijek ima dominikanski red. Sve dobro i korisno što je posijano tijekom duge osam stoljetne povijesti, braća i sestre dominikanskoga reda ne pripisuju svojim zaslugama, nego – kako reče nedavno Učitelj Reda o. Bruno Cadore – u poniznosti srca zahvaljuju za iskazano povjerenje što mogu naviještati Radosnu vijest spase-nja. Svaki uspjeh u tom poslanju plod je Božje dobrote i milo-srđa, po zagovoru svetoga Dominika, a osobito Kraljice svete krunice, kojoj se braća i sestre dominikanskoga reda danomice pod zaštitu utječu i njezin zagovor prose.

Hvala svima koji podržavate i promičete dominikanski red svojim molitvama. Kao što vidimo, dominikanska su zva-nja u ovim krajevima posve presušila, kako muška tako i žen-ska. Razlog je to više da svi zajedno zavapimo Gospodaru žetve neka pošalje radnike u svoju žetvu, da se Dominikova baklja opet rasplamsa na ovim plodnim vjerničkim poljima.

Neka nas na svim životnim putovima prati Božji blago-slov po zagovoru svetoga Dominika

Izvor: <http://www.dominikanke.org>

Molitva za dominikanska zvanja

Gospodine Isuse Kriste, poučio si nas da molimo Gos-podara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju. Videći kako su nam potrebni apostoli – svećenici, redovnici i redovnice – molimo Te po moćnom zagovoru tvoje presvete i prečiste Majke i kraljice svete krunice i svetog oca Dominika, umno-ži Red propovjednika.

Užezi u srcima mladića i djevojaka oganj ljubavi prema Bogu i prema ljudima. Pripravi one koje si odabrao i potakni ih da ovu milost mole i životom je vrše. Sačuvaj ih od gri-jeha i mnogobrojnih pogibelji kojima su sada u mladosti iz-loženi. Prosvijetli im duh, očisti im srce, učvrsti im volju. Pouči ih i pomози da svagdano i marljivo njeguju ovaj dar pohranjen u njihovoj duši. Dovedi ih putem čistoće, rada i težnje za uzvišenim ciljem do potpune spoznaje istine.

A ti im, milosrdna Majko, koja svagdano prikazuješ Isusu svoje sinove i kćeri, kao što si mu prikazala svetog oca Dominika, daj da budu dostojni poslanja koje si im po-vjerila. Izmoli svome Redu vjernih izvršitelja njegovih re-dovničkih predaja. Izmoli mnogo apostola, svetih i revnih prema duhu svetog oca Dominika. Daj da budu pravi spasi-telji duša. Amen!

Molitva jubileja
Reda propovjednika

**Bože, oče milosrđa,
koji si slugu svoga Dominika pozvao
da krene na put vjere
kao putujući hodočasnik i propovjednik istine,
dok slavimo ovaj jubilej Reda,
molimo te, ulij ponovno u naša srca Duha uskrsloga Krista,
kako bismo vjerno i radosno naviještali evanđelje mira,
po istom Kristu, Gospodinu našem. Amen.**

NATJEČAJ

za upis studenata na studij na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije u akademskoj 2016./2017. godini.

Studij na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije traje četiri godine i na razini je visoke stručne spreme.

Predavanja i seminari se održavaju vikendima (subotama i nedjeljama) u Subotici (Augustinianum), a po završetku studija stječe se stručni naziv diplomiranog katehete koji omogućuje kandidatima predavanje vjerske nastave u osnovnim i srednjim školama.

Natjecati se mogu kandidati koji imaju četverogodišnju srednju školu ili više od toga.

Tijekom studija na Teološko-katehetskom institutu kandidati će imati sljedeće predmete:

Uvod u Stari Zavjet, Egzegeza Staroga Zavjeta, Uvod u Novi Zavjet, Egzegeza Novoga Zavjeta, Biblijska arheologija, Katehetika, Dogmatika, Moralno bogoslovlje, Fundamentalna teologija, Opća povijest Crkve, Nacionalna povijest Crkve, Patrologija, Duhovno bogoslovlje, Pastoralno bogoslovlje, Liturgika, Sakralna umjetnost, Crkvena glazba, Crkveno pravo, Župsna administracija, Teologija ekumenizma, Povijest filozofije, Psihologija religije, Psiholo-

gija, Pedagogija, Didaktika, Sociologija i Mas-mediji i komunikacije.

Prijave se primaju do 31. kolovoza (augusta) 2016. godine.

Prijave s dokumentacijom molimo slati na sljedeću adresu:

TEOLOŠKO-KATEHETSKE INSTITUT
24000 Subotica
Trg Svete Terezije 3
E-mail: subisk@tipnet.rs

Prijavni list se može skinuti sa sljedećeg sajta:
www.suboticka-biskupija.info

Pored popunjenog prijavnog lista potrebno je priložiti još:

Izvadak iz matične knjige rođenih.

Krsni list.

Fotokopiju diplome najviše završene škole (od srednje pa naviše).

Vlastoručno (ne tipkano) napisanu molbu za prijem na ovaj Institut koja treba sadržavati:

1. kratak životopis i 2. obrazloženje zašto se osoba upisuje na ovaj Institut.

Preporuku župnika (samo za one koji žele biti katehete ili raditi neku crkvenu službu).

Liječničko uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti.

Dvije fotografije veličine 6 x 4 cm za indeks i za matični karton.

Vlč. Tibor Szöllösi, novi doktor dogmatske teologije

Svećenik Subotičke biskupije, vlč. Tibor Szöllösi, obranio je svoju doktorsku radnju na Teološkom fakultetu Papinskog sveučilišta „Gregoriana“ u Rimu 27. lipnja, te tako stekao akademski naziv doktora svete teologije. Disertacija „La successione apostolica e la funzione dell' ‘episcopé’ negli

scritti dei primi tre secoli. L'interpretazione di J. Zizioulas a confronto con le letture di F. Sullivan e W. Pannenberg“ (Apostolska sukcesija i funkcija vođenja Crkve u spisima prva tri stoljeća. Tumačenje J. Zizioulasa u usporedbi s učenjem F. Sullivana i V. Pannberga) izrađena je pod vodstvom mentora dr. Williama Henna OFMC ap.

U dijalogu između katolika i luterana o apostolstvu crkvenih pastira, pravoslavno tumačenje se do sada uzimalo manje u obzir. Rad vlč. Tibora nastoji pridonijeti ovom dijalogu, predstavljajući analizu tumačenja spisa prva tri stoljeća (Novi zavjet i Apostolski oci) od strane jednog poznatog pravoslavnog (Joannes Zizioulas), jednog katoličkog (Francis Sullivan) i jednog luteranskog (Wolfhart Pannenberg) teologa. Disertacija pokušava objasniti što se dogodilo poslije

smrti apostola i kako se došlo do biskupa kao predvoditelja lokalne Crkve. Analiza djela luteranskog teologa je omogućila uočavanje najvažnijih razlika između shvaćanja luterana, koji prate pomisao Pannberga, i katolika. Teza pokušava odgovoriti na tri pitanja koja su se pojavila u katoličko-luteranskom ekumenskom dijalogu u vezi pastira zajednica. Moraju li se lokalne Crkve voditi od strane jednog fiksnog poglavara, tj. biskupa (naglasak katoličkih i pravoslavnih teologa) ili se vodstvo može zamisliti u formi kolegijalnosti-sinodalnosti (naglasak protestantskih teologa)? Koja je forma vodstva od strane jednog poglavara koja se može prakticirati danas? U kojem smislu se apostolska sukcesija može smatrati kao jamstvo i konstitutivni znak apostolstva mjesne Crkve? Ona to ne može biti mehanički, ni automatski, niti statički a ni izolirano od ostalih znakova. Na temelju zaključaka ove disertacije, ona je sakramentalna, dinamička i interaktivna garancija apostolstva lokalne Crkve.

Dr. Tibor Szöllösi rođen je 22. ožujka 1984. u Novom Sadu, gdje je završio i Srednju elektrotehničku školu, nakon čega se upisao na Fakultet tehničkih znanosti u istom mjestu, te se nakon završetka prve godine javio mjesnom ordinariju sa željom da postane svećenik. Pripada župi Imena Marijina u Novom Sadu. Teološki studij započeo je 2004., a završio 2010. u Budimpešti. Red đakonata primio je u subotičkoj katedrali 2009., a za svećenika je zaređen 2010. godine. Bio je u službi kapelana u župi subotičke bazilike do 2012., kada započinje doktorski studij na „Gregoriana“. Tibor Szöllösi je treći doktor katoličke teologije koji je rođen u Novom Sadu u suvremeno doba. Ostala dvojica su redovnici: isusovac **dr. Mihály Szentmártoni** te karmelićanin **dr. Vinko Mamić**.

Marko Tucakov

Prorok Jeremija

(I. dio)

Piše: dr. Tivadar Fehér

Božji poslanik, Jeremija, živio je u daleko težim okolnostima nego mi u našem suvremenom društvu. Nije nedostajalo samo iskustvo Boga, nego i dobrog čovjeka. Sve je to bilo otežano dramom velikog rata koji je babilonski kralj poveo protiv malih siro-palestinskih državnica – tako i protiv Izraela (pr. Kr. god. 587.). Gdje je Jahve kada se približava zlo, vojska od 100.000 vojnika kojoj se ne može suprotstaviti nitko, zlo koje će nas progutati? Gdje je Jahve kada su vođe naroda nejedinstveni, kada gledaju samo svoje interese – i onda – kada Damoklov mač visi nad njihovim glavama? Sve je u anarhiji, bez jasnih putova za izlazak... U naše vrijeme još i medijska sredstva potpiruju strah, i kao da uživaju u tome kako „vrije“ taj svijet, kao neki vrući kotao... Zanimljivo je da zlo uvijek napada preko osjećaja, i ako je čovjek upao u osjećajnu krizu, onda mu – u sljedećem koraku – pokušava oduzeti zdrav razum.

U takvim okolnostima, kada se čini kako je čovjek prepušten sebi, postoji samo jedna sigurnost: Jahve i Jeremija, tj. njihov unutarnji, duhovni dijalog. Bez ovoga ne postoji stabilna osoba na zemlji. Taj dijalog nije samo duhovni razgovor, nešto mistično, nepristupačno za većinu... *Danas te, evo, postavljam kao grad utvrđeni, kao stup željezni, kao zidinu brončanu... I borit će se s tobom, al' te neće nadvladati, jer ja sam s tobom da te izbavim* (1,18-19). Stabilnost društvu ne daje novac, političke partije, nego unutarnje stanje pojedinca, obitelji. Jeremija nije samo veliki mistik u nekom samostanu, nego: *Postavljam te kao stup željezni...* On nutarnju povezanost s Bogom realizira u svojoj sredini. Jahve je zamislio svoju prisutnost na zemlji preko čovjeka. Zato je napisano na prvoj stranici Biblije: *Na svoju sliku stvorio Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvorio* (Post 1,27). Tko pogleda na Adama, mora vidjeti Boga. *Tko je vidio mene, vidio je i Oca* – kaže Isus u svom ljudskom obliku (Iv 14,9). Jeremiji Bog u dijalogu daje nutarnju stabilnost: oduzima mu strah, malodušnost, čini ga beskompromisnim znakom: u ovom čovjeku je Jahve prisutan. Što je taj dijalog? Ništa iznimno, molitva, pjevanje psalama, meditacije, i dobra djela. Riječi – što bi netko smatrao dijalogom s drugim čovjekom – riječi su najniži nivo komunikacije, jer mogu sadržavati istinu, poluistinu i isto tako i laži. No, djela pokazuju najtočnije što se u čovjeku skriva. Nutarnje bogatstvo Jeremije funkcionira i u anarhičnom stanju države. Jedino je on stabilan i onda kada su protiv njega vođe partija, kada mu se radi o životu, kada ga bacaju u bunar, kad neprijatelj zauzima grad, i onda kada ga vode u izgnanstvo u Egipat. Svijet nije u kolapsu ako čovjek ima Boga svoga. Vjernik ni u smrti ne gubi svoju samostalnost i sigurnost, jer ono: *Ja sam s tobom* – intenzivna je stvarnost svagdašnjice, jače od bilo kakvog zla. Jeremija, i svaki vjernik, vidio je i vidi ostvarenu vjeru u svojim činima: prorok, kada govori da se treba pouzdati u Jahve i živjeti po njegovim principima, kada prihvaća za tu dosljednost kazne poglavara, kada u neizvjesnosti smrtne osude plamti u njemu život za Bogom. Današnji vjernik: kada njeguje svoje bolesne, nemoćne, onda se njegova vjera utjelovljuje doslovce. On

stvara dobro u ovom društvu. Izvršenje dužnosti, lijep govor, savjesnost i marljivost na radnom mjestu, sve ovo pokazuje vjerniku da se dobro, Božje dobro ostvaruje. To je prvotno dijalog s Isusom. I u tom ostvarivanju plemenitoga, duh kršćanina je sve jači i stabilniji. Raste nutarnja snaga i realni uvid da sve ono anarhično što okružuje čovjeka nije drugo nego laž. Laž, jer nije jače od Boga, od njegove dobrote. Jeremija ne gubi duh na dnu mračne jame: nije pitanje da li ga čeka život ili smrt; On ima iskustvo – *Ja sam s tobom!*

Ovo je najdublja poruka Jeremijine knjige: čovjek – od zloga kušan u svojim osjećajima – makar sve propalo, i on sam – s Bogom će nadvladati prijevaru i živjet će u realnosti svojih dobrih djela, što znači pravi dijalog s Bogom. Stvorenje prihvaća pravila života, a za uzvrat njegova se duša puni stabilnošću i sigurnošću da hoda na pravom putu i s njim je Onaj koji neće dati da ga smrt nadvlada.

Naša kršćanska stvarnost je daleko bogatija od Jeremijinog iskustva. Mi sudjelujemo na sv. misi, gdje doslovce primamo Uskrsloga. *Ja sam s tobom* je intenzivnije iskustvo nego što je imao prorok. Zato katolik nije malaksalog duha, nego u zajedništvu s bližnjima stvara, oblikuje novi svijet: pun solidarnosti, pomaganja, opraštanja, radosti, i taj svijet je realniji i jači od onoga što drugi prikazuju kao stvarnost naše svagdašnjice... Jer istina je ovo: *Ja sam s tobom!*

Pravda i milosrđe (2)

Piše: o. Mato Miloš, OCD

Da bismo prevladali legalističku perspektivu, trebamo se prisjetiti da se u Svetome pismu pravednost poima u biti kao prepuštanje s pouzdanjem u Božju volju (Lice milosrđa, 20).

U prošlom broju spomenuli smo Isusov nastupni govor u naviještanju kraljevstva Božjega, u kojemu govori o važnosti vjere više nego li o vršenju zakona. Isus slobodno sjeda za stol s Matejem carinikom i s drugim grešnicima što je farizejima bilo skandalozno: *Hajdete i proučite što znači: milosrđe mi je mило, a ne žrtva. Ta ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike* (Mt 9,13). Isus je suočen s farizejskim shvaćanjem pravednosti koji osuđuju ljude dijeleći ih na pravedne i grešnike. Isus je došao na svijet da konkretno pokaže veliki dar milosrđa koji traži grešnike i nudi im oprostjenje i spasenje. Isus je donio oslobađajuće viđenje Božjega milosrđa kao izvor novoga života, a farizeji i pismoznanci to ne razumiju nego ga odbacuju. Oni na leđa drugih stavljaju teret zakona i tako obezvrjeđuju Božje milosrđe. Isus poštuje zakon i proroke. Nije došao ukinuti zakon niti jedan potezić zakona, nego naglašava dostojanstvo čovjeka, dostojanstvo ljudske osobe, a to farizeji i pismoznanci ne vide: *Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote. Tako, Sin Čovječji gospodar je subote* (Mk 2,27). Navodeći farizejima i pismoznancima riječi proroka Hošee: *Milosrđe mi je mило, a ne žrtva* (Hoš 6,6), Isus potiče svoje učenike da trebaju staviti milosrđe u središte svojega života, kao što to on sam pokazuje blagujući s grešnicima i carinicima. Milosrđe je temelj Isusova poslanja. Isusovo druženje s onima koje su farizeji i pismoznanci smatrali grešnicima, daje do znanja dokle seže njegovo milosrđe.

Sveti Pavao će u svojim poslanicama velikom jasnoćom razviti temu Božje pravednosti i milosrđa. Nakon obraćenja na Damaščanskim vratima Pavao stavlja na prvo mjesto vjeru, a ne više zakon. Jer spasenje ne dolazi

po vršenju zakona, već vjerom u Isusa Krista, koji svojom smrću i uskrsnućem donosi spasenje milosrđem koje opravdava čovjeka. Prema sv. Pavlu, Božja pravednost je oslobađajuća snaga za sve one koji su pritisnuti ropstvom grijeha i posljedicama grijeha. Zapravo, Božja pravednost je njegovo milosrđe. Možda ćemo pomisliti, kada je tako veliko Božje milosrđe prema grešnicima, onda i dalje griješimo, a Bog će nam u svome milosrđu sve to oprostiti. To je potpuno krivo razmišljanje. Božja pravednost i milosrđe izražavaju način na koji Bog postupuje s grešnikom, nudi mu novu priliku da prizna svoj grijeh, pokaje se, obrati se i vjeruje. Starozavjetni proroci, osobito Hošea, opisuju nam najdramatičnije stadije povijesti židovskoga naroda. Narod nije više vjeran Savezu, potpuno se udaljio od Boga, izgubio vjeru. Su-

jer ja sam Bog a ne čovjek: Svetac posred tebe – neću više gnjevan dolaziti! (Hoš 11,8-9). Možemo li na ove Gospodinove riječi ljubavi i milosrđa prema grešniku biti ravnodušni i nastaviti griješiti? Sveti Augustin, komentirajući riječi proroka Hošee piše. „Lakše će Bog suspregnuti srdžbu no milosrđe“! Srdžba Božja traje samo na trenutak, a njegovo milosrđe traje vječno. Kada bi se Bog ograničio samo na pravednost, prestao bi biti Bog. Bio bi kao mi ljudi koji se pozivamo na čisto poštivanje zakona. „Pravednost sama po sebi nije dovoljna. Iskustvo nas uči da pozivati se samo na pravednost može na kraju dovesti do toga da je uništimo. Zbog toga Bog nadilazi pravednost svojim milosrđem i praštanjem. Ipak, to ne znači da se pravednost obezvrjeđuje ili da ona postaje suvišnom. Naprotiv, svaki onaj koji griješi mora pod-

„Pravednost sama po sebi nije dovoljna. Iskustvo nas uči da pozivati se samo na pravednost može na kraju dovesti do toga da je uništimo. Zbog toga Bog nadilazi pravednost svojim milosrđem i praštanjem. Iskustvo nas uči da pozivati se samo na pravednost može na kraju dovesti do toga da je uništimo. Zbog toga Bog nadilazi pravednost svojim milosrđem i praštanjem. Ipak, to ne znači da se pravednost obezvrjeđuje ili da ona postaje suvišnom. Naprotiv, svaki onaj koji griješi mora podnijeti kaznu“ (Lice milosrđa, 21).

deći ljudski, zaslužio je da ga Bog kazni i otjera u progonstvo: *U zemlju egipatsku on će se vratiti, Asirac će mu kraljem biti, jer se ne htjede vratiti k meni* (Hoš 11,5). Iako se prorok poziva na Božju pravednost, on u isto vrijeme otkriva pravo Božje lice: *Kako da te dadem Efrajime, kako da te predam, Izrael!... Srce mi je uznemireno, uzavrela mi sva utroba: neću više gnjevu dati maha, neću opet zatirati Efrajima,*

nijeti kaznu“ (Lice milosrđa, 21). To ga dovodi do obraćenja, jer preko kazne pojedinac počinje osjećati Božju nježnost i oprostjenje. Božja pravednost i milosrđe je dano svima kao milost koja je plod smrti i uskrsnuća Isusa Krista. Kristov križ je Božji sud nad svima nama i cijelim svijetom, jer nam po križu Bog pruža sigurnost ljubavi i novi život.

Poruka pape Franje dominikancima

Bosih nogu idemo propovijedati

Privredila: s. Blaženka Rudić

Papa Franjo primio je 4. kolovoza 2016. članove Opće skupštine Reda koja se održaval u Bologni povodom jubileja 800. obljetnice potvrde Reda. Tom prigodom uputio im je poruku koju donosimo u cijelosti.

Draga braćo i sestre,

danas bismo mogli opisati ovaj dan kao „isusovac među braćom“: ujutro s vama, a popodne s franjevcima u Asizu: među braćom. Želim vam dobrodošlicu i hvala na pozdravu što mi ga je otac Bruno Cadoré, generalni učitelj Reda, uputio u svoje ime i u ime svih prisutnih, na završetku Generalnog kapitula u Bologni, gdje ste htjeli oživjeti svoje korijene na grobu svetog Utemeljitelja.

Ova godina ima posebno značenje za vašu redovničku obitelj, jer se navršava osam stoljeća otkad je papa Honorije III. potvrdio Red propovjednika. Prigodom Jubileja, koji zbog toga slavite, pridružujem vam se u zahvali za obilje darova primljenih tijekom toga vremena. Također želim izraziti zahvalnost Redu za značajan doprinos Crkvi i na suradnji koja, u duhu vjernoga služenja, traje od svojih početka sve do danas s Apostolskom Stolicom.

Osmo stoljeće doziva u sjećanje brojne muškarce i žene vjere i učene, kontemplativce i misionare, mučenike i apostole ljubavi koji su donosili Božju blagost i nježnost ljudima diljem svijeta, obogaćujući Crkvu i pokazujući nove mogućnosti utjelovljenja evanđelja putem propovijedanja, svjedočenja i ljubavi: tri stupa koja jamče budućnost Reda, održavajući svježinu temeljne karizme.

Bog je potaknuo sv. Dominika na osnivanje „Reda propovjednika“, a propovijedanje je poslanje koje je Isus povjerio svojim apostolima. Riječ Božja izgara iznutra i potiče da izađemo kako bi naviještali Isusa Krista svim narodima (usp. Mt 28, 19-20). Utemeljitelj je govorio: „Najprije kontemplirati i potom poučavati.“ Dati da nas Bog evangelizira kako bismo mi evangelizirali. Bez snažnog osobnog sjedinjena s Njim propovijedanje može biti potpuno savršeno, vrlo argumentirano, čak zadivljujuće, ali neće dodirnuti srca, a srce treba promijeniti. Nezaobilazan je ozbiljan i ustrajan studij teoloških predmeta, kao i sve što nam omogućuje da se približimo stvarnosti, prigremo svoje uho narodu Božjem.

Propovjednik je kontemplativac Riječi ali i naroda, koji se nada da bude shvaćen (usp. *Evangelii gaudium*, 154).

Učinkovito prenošenje Božje riječi traži i svjedočanstvo: vjerne učitelje istine i hrabre svjedoke evanđelja. Svjedok utjelovljuje nauk, čini ga opipljivim, privlačnim i nikoga ne ostavlja ravnodušnim; on istini pridružuje radost evanđelja, znajući da nas Bog ljubi i da smo predmet njegova neizmjerana milosrđa (usp. *Isto*, 142).

Dominik je rekao svojim sljedbenicima: „Bosih nogu idemo propovijedati.“ To nas podsjeća na ulomak o gorućem grmu, kad je Bog rekao Mojsiju: „Skinu obuću, jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo“ (Izl 3, 5). Dobar propovjednik svjestan je činjenice da hodi svetim tлом, zato što je Riječ koju sa sobom nosi sveta, a to su i njezini slušatelji. Vjernicima nije potrebno samo primiti Riječ u njezinoj cjelovitosti, nego i iskusiti životno svjedočanstvo onoga tko je propovijeda (usp. *Evangelii gaudium*, 171). Sveci su postizali obilne plodove, svojim životom i svojim poslanjem, govorili su jezikom srca koji ne poznaje granice i koji je razumljiv svima.

U konačnici, propovjednik i svjedok trebaju biti u ljubavi. Bez toga će biti kontroverzni i sumnjivi. Dominik je imao dilemu na početku svog života, koja je obilježila cijeli njegov život: „Kako mogu učiti nad mrtvim kožama, dok Kristovo tijelo trpi?“ To živo i trpeće tijelo Kristovo vapi propovjedniku i ne ostavlja ga na miru. Vapaj siromaha i odbačenih

budi, daje da shvatimo kako se Isus sažalio nad narodom (Mt 15,32).

Gledajući oko se uviđamo da su muškarci i žene današnjice žedni Boga. Oni su živo Kristovo tijelo koje vapi „Žedan sam“ istinite i oslobađajuće riječi, bratske geste i nježnosti. Taj nas vapaj proziva i treba predstavljati okosnicu poslanja i života struktura i pastoralnih programa. Mislite i na to kada promišljate nužnost prilagođavanja organizacije Reda, kako biste raspoznali odgovor koji treba dati na taj Božji vapaj.

Što više budemo izlazili kako bismo utažili žeđ bližnjih, toliko ćemo više biti propovjednici istine, one istine koja je naviještena ljubavlju i milosrđem, o kojoj govori sv. Katarina Sijenska (usp. *O božanskom nauku*, 35). U susretu sa živim tijelom Kristovim smo evangelizatori i pronalazimo strast da budemo propovjednici i svjedoci njegove ljubavi; i oslobađamo se opasnog iskušenja gnosticizma, koji je danas tako aktualan.

Draga braćo i sestre, sa zahvalnim srcem za dobra primljena od Gospodina za vaš Red i za Crkvu, potičem vas da radostno slijedite karizmu nadahnutu svetom Dominiku, a koju su brojni sveci i svete u dominikanskoj obitelji živjeli u raznolikim nijansama. Njegov nas primjer potiče da se suočimo s budućnošću u nadi, znajući da Bog uvijek sve obnavlja... i ne postiđuje. Neka vas naša Majka, Djevica od krunice, zagovara i štiti, da budete odvažni propovjednici i svjedoci Božje ljubavi. Hvala! (izvor: www.dominikanci.hr)

U Monoštoru održan XI. Festival marijanskog pučkog pivanja

U organizaciji Kulturno-umjetničkog društva Hrvata „Bodrog“, u subotu, 9. srpnja, u Bačkom Monoštoru održan je XI. Festival marijanskog pučkog pjevanja.

Na Festivalu su osim domaćina nastupale i pjevačke skupine iz Hrvatske, Mađarske i BiH, što je opravdalo ocjenu festivala međunarodnim. Sudionici su u crkvu sv. Petra i Pavla, odjeveni u starinske nošnje svojih mjesta, došli u mimohodu od mjesnog Doma kulture. Početak festivala najavila je **Anita Dipanov** riječima:

Pogledom pratimo dan od svitanja do sutona. Slično je i s čovjekom: svaki život je od rođenja put prema zalazu – smiraju. Naš nemirni hod kroz život uvijek je putovanje Božjeg hodočasnika. Protkan je dionicama životne radosti, ali i križnoga puta. Na tom putovanju bitno je ostati uvijek vjeran Bogu i uzdig-

nuta pogleda prema vječnosti. Na tom te putu nebeska Majka želi pratiti. Marija je divno, veliko srce, koje želi uskladiti ritam našega srca sa srcem svoga Sina. Ti otkucaji prate nas na hodočašću u životu, da u konačnici prispijemo u mir nebeske tajanstvenosti. Zato rado pođi, dragi hodočasniče, zatraži i primi Božju snagu i blagoslov na svom životnom hodočašću. Predstavnik hrvatskih institucija, HNV-a i NIU „Hrvatska riječ“, **Željka Pakledinca** i **Ivana Karana**, te sudionike, u ime organizatora, pozdravio je predsjednik **Željko Šeremešić**, a u ime domaćina monoštorski župnik **vč. Goran Vilov**.

Protetkih godina na Festivalu su se izvodile marijanske pjesme koje se pjevaju tijekom svibnja, te u crkvenom vremenu kroz godinu. Potom su uslijedile marijanske korizmene, uskrсне, božićne, adventske, a tema ovogodišnjeg festivala su pjesme posvećene Mariji, koje se pjevaju na putu do nekog svetog mjesta, odnosno hodočasničke pjesme. Tako su redom „Bodroški bečari“, KUD „Mihovil Krušlin“ – Šenkovec, ŽPS „Vranovke“ KUD-a „Vranovci“ – Bukovlje, vokalna grupa „Wisla“ Poljske kulturne udruge „Mikolaj Kopernik“ iz Zagreba, MPS KUD-a „Šokadija“ iz Starih Mikanovaca i do-

maće „Kraljice Bodroga“ pokazali svu milozvučnost i raskoš pučkog pjevanja. Na koncu koncerta, u čast Blaženoj Djevici Mariji, sve skupine su zajednički otpjevale stari napjev *Čuj nas, Majko*. Po izlasku iz crkve upriličeno je malo narodno veselje, a potom i zajednička svečana večera uzvanika i sudionika u velikoj dvorani Doma kulture.

Ivan Andrašić

Izabrana najljepša Hrvatica u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske

Pred prepunom gradskom sportskom dvoranom u Tomislavgradu u subotu, 2. srpnja, održana je 3. revija narodnih nošnji i izbor najljepše Hrvaticе u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske.

Za ovu laskavu titulu natjecalo se 25 djevojaka iz 19 zemalja: Argentine, Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Čilea, Italije, Kosova, Mađarske, Makedonije, Njemačke, Perua, Rumunjske, Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije, Srbije, Švedske i Švicarske. Odlukom stručnog žirija najljepšom Hrvaticom u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske proglašena je **Cindy Šošćarić** iz Italije.

Za prvu pratilju izabrana je **Ivona Pandžić** iz Švicarske, a za drugu **Paula Bojanić** iz Argentine. Glasovima internetske publike za miss fotogeničnosti izabrana je **Fanny Bubreg** iz Mađarske. Manifestaciju je organizirala Udruga za očuvanje i promicanje hrvatske tradicijske kulture u Bosni i Hercegovini „Stećak“ iz Tomislavgrada, u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika iz Zagreba, pod pokroviteljstvom Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Vlade Hercegbosanske županije i općine Tomislavgrad. Gost večeri bio je **Krunoslav Kićo Slabinac**. Djevojke i njihove pratilje okupile su se 28. lipnja u večernjim satima.

Predusretljivi domaćini sudionicama manifestacije su tijekom boravka u Tomislavgradu omogućili posjete Kninu, Mostaru, Sarajevu i Rami, a bile su smještene u prekrasnom ambijentu Karmela sv. Ilije na Buškom jezeru.

Među djevojkama su bile i dvije Hrvaticе iz Vojvodine: Sonćanka **Maja Andrašić** i **Selena Krivić** iz Srijemske Mitrovice. /**Ivan Andrašić**/

Godišnjica rada internetske stranice www.svjetlo-vjere.com

Kažu da je vrijeme nešto što tako sporo prolazi kad nešto nije dobro, a tako brzo kad je nešto lijepo! Imamo osjećaj da je godina dana od objavljivanja na internetu naše web stranice prošla veoma brzo. Točno prije godinu dana započeli smo s projektom, ne znajući što će s tim zaista biti. Kada smo krenuli s objavljivanjem članaka, fotografija, nismo ni mislili da će web stranica Svjetlo-vjere doživjeti i godinu dana svoga djelovanja i rada, sa statistikama na koje je svaki član uredništva veoma ponosan. Veoma radosni možemo svima objaviti da stranica ima ukupno 73726 pregleda, što je učinilo 20479 osoba iz Srbije, Hrvatske, BiH, SAD, Njemačke, Švedske, Švicarske i drugih zemalja. Nemamo ništa drugo nego svima zahvaliti koji redovito posjećuju ovu Internet stranicu i svima onima koji će je u budućnosti posjećivati. Vjerujemo da je pred nama dobra budućnost djelovanja internet portala Svjetlo-vjere. U planu imamo još mnogo projekata za koje vjerujemo da ćemo ostvariti. Svakako je prvotno redoviti rad koji uključuje svakodnevno postavljanje što autorskih članaka, što prijenosa raznih vijesti iz Crkve i društva. Svi članovi uredništva, pored svojih redovitih obveza, uvijek nađu vremena za nešto napisati i objaviti. Neka je svima blagoslovljen rad na ovoj stranici, a svima koji je posjećuju na duhovnu korist.

Uredništvo internetske stranice www.svjetlo-vjere.com

Zlatni jubilej

s. Mirjam Pandžić i s. Ljiljane Miković

Pedeset godina vjerne službe Gospodinu, proslavile su u petak, 5. kolovoza, u kućnoj kapelici samostana Anuncijata s. Mirjam Pandžić i s. Ljiljana Miković.

One su prije 50 godina potvrdile svoju odluku vječnim zavjetima pred Bogom i crkvom, da će slijediti duh i ideju svojih osnivača Petra Fourijera i Alex le Clerc u poučavanju i zbrinjavanju djevojčica i činjenja svakovrsnog dobra u Družbi Sestara *Naše Gospe*. Njegovati crkvenu glazbu, uzdići pučko pjevanje tako da čovjek teži misli na kojoj radosno pjeva i uzdiže srce Bogu, uspjela je s. Mirjam kroz 50 godina svoje službe Bogu. Vrsna kuharica, skrivena u svojoj kući, radovala je svoje sestre, a i brojne goste, svećenike, za koje je vjerno radila u kuhinji, pokazujući kako je Bog skrio divne radosti za čovjeka kroz užitek jela. Svaka misa, koncerti, Zlatne Harfe, bilo je dolijevanje ulja na lampicu vjere, nade i ljubavi, kao i svaki spremljeni ručak, molitva i tihi život u samostanu. U nedjelju, 7. kolovoza u Franjevačkoj crkvi s. Mirjam su čestitali oci franjevci i članovi Zbora *Sveta Cecilija*. Zagledani u ove zlatne jubilarke, pokušajmo odmjeriti ogromnu duhovnu snagu koju nose u srcu i čestitati im veliki zlatni jubilej. Neka ih Dragi Bog poživi u duhovnoj ustrajnosti i fizičkom zdravlju do dijamantnog jubileja!

M. Piuković

Blagoslov novog vitraja u Maloj Bosni

U župi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni, na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije, blagoslovljen je vitraj sv. Leopolda Bogdana Mandića.

Umjetničko djelo nastalo je u ateljeu „Stanišić“ u Somboru, a dar je obitelji **Sanje i Velimira Pleše**, generalnog konzula R. Hrvatske u Srbiji. Obitelj Pleša izrazila je želju da u Godini milosrđa poklone vitraj malobošnjačkoj crkvi kao svoj doprinos obnovi koja je u tijeku. Uz novopostavljeni vitraj, prošle godine je postavljen vitraj sv. Marka Križevčanina. Još četiri prozora čekaju svoje svece izrađene u staklu, a ideja je župnika, **vlač. Dragana Muharema**, da to budu hrvatski sveci, po čemu će crkva biti jedinstvena u Biskupiji.

Prigodom proslave dužijance u Maloj Bosni, 31. srpnja ove godine, župnik je srdačno zahvalio obitelji Pleša na predivnom daru, uručivši im zahvalu pred okupljenim župljanima i gostima. Također, tom prilikom zahvalio je i **prof. Tomislavu Žigmanovu** koji je crkvi darovao novi i jedinstveni križni put, te pomogao oko obnove sakralne baštine na teritoriji župe Mala Bosna. /Zv/

Djeca u Dužijanci

U okviru žetvenih svečanosti *Dužijanca 2016.* naši najmlađi zahvalili su za ovogodišnju žetvu manifestacijom namijenjenom njima pod nazivom *Djeca u Dužijanci*.

U subotu, 2. srpnja, u dvorištu HKC-a „Bunjevačko kolo“ u Subotici održana je smotra dječjeg folklor. U programu su nastupili članovi najmlađih folklornih skupina HKPD-a „Đurđin“ iz Đurđina, HKPD-a „Matija Gubec“ iz Tavankuta, KUDŽ-a „Bratstvo“ iz Subotice, KUDH-a „Bodrog“ iz Monoštora, OKUD-a „Mladost“ iz Subotice, te domaćina HKC-a „Bunjevačko kolo“ iz Subotice i njihovog ogranka iz Žednika. Svi su oni pokazali kako se s ljubavlju čuva tradicijsko naslijeđe.

Tom prigodom katedralni župnik monsinjor **Stjepan Beretić** je mnogobrojnoj publici predstavio malog bandaša **Andriju Mandića** iz Subotice i malu bandašicu **Mariju Stantić** iz Đurđina koji su kao ovogodišnji prvopričesnici odabrani biti glavnim nositeljima manifestacije *Djeca u Dužijanci*.

U nedjelju, 3. srpnja, u katedrali sv. Terezije Avilske održana je svečana misa zahvalnica nakon koje je organizirana i procesija oko crkve. Osim domaćina HKC „Bunjevačko kolo“ iz Subotice i njihovog ogranka u Žedniku, sudjelovala i djeca iz HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta, HBKUD „Lemeš“ iz Lemeša, HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora, „Kraljice“ iz Žednika te mali bandaši i bandašice iz okolnih mjesta. Bio je ovo prekrasan vikend koji nikoga nije ostavio ravnodušnim.

Svi smo bili sretni i zadovoljni, a posebice kad vidimo kako ovaj lijepi običaj zahvale za žetvu ima sigurnu budućnost i svoje nasljednike. /B. I./

Proslavili smo blagdan Blažene Marije Petković

U župi sv. Roka u Subotici, u subotu, 9. srpnja, svečano smo proslavili blagdan bl. Marije Petković, utemeljiteljice i zaštitnice sestara Družbe Kćeri Milosrđa, zaštitnice dječjih vrtića „Blažena Marija Petković“ – „Sunčica“ i „Biser“ te suzaštitnice župe sv. Roka.

Slavlje je započelo igrokazom „Ruže bl. Marije Petković“ koji su izvela djeca iz vrtića „Marija Petković“ i djeca župe sv. Roka pod vodstvom s. **Silvane Milan** te uz pomoć vjeroučiteljice **Vesne Huska** i odgojiteljice **Marine Piuković**. Nakon igrokaza slijedila je svečana sv. misa koju je predvodio župnik **mons. Andrija Anišić** dok je pod čitavom misom ispovijedao vjernike duhovni pomoćnik župe **mons. Marko Forgić**.

Na misi se okupio lijepi broj vjernika a pričestilo ih se 190.

Zajednica „Proroci“ svojim je sviranjem i pjevanjem uzdizala duše vjernika k Bogu i uzveličala ovo lijepo slavlje.

Umjesto propovijedi čuli smo svjedočenje **Jasne Kujundžić** koja je govorila o brojnim poteškoćama i lošim liječničkim dijagnozama i prognozama za vrijeme njezine trudnoće s četvrtim djetetom. Međutim, uz zagovor bl. Marije Petković, ona je rodila zdravu djevojčicu – **Klaru**, na radost cijele obitelji, župljana župe sv. Roka i onih koji su s njima zajedno molili za majku i dijete. Ona je također posvjedočila da je sve poteškoće trudnoće i duševne boli prikazivala za jedan bračni par koji želi dobiti dijete, rekavši: „Kad oni mogu strpljivo podnositi svoj križ, godinama očekujući dijete, mogu i ja sve izdržati“.

Poslije svete mise sestre Kćeri Milosrđa, u dvorištu vrtića, priredile su domjenak za sve sudionike slavlja.

I ove je godine uoči blagdana bila devetnica u kojoj se svaki dan molilo za različite potrebe, a nedjelja je bila posvećena blagoslovu beba, djece i obitelji.

/A. A./

„Gosponoš“ u Plavni

Na Veliku Gospu, 15. kolovoza, na svetoj misi naše su djevojke bile obučene kao „Gosponoš“, u roklje. Pokraj članica „Matoša“ još se nekoliko djevojčica obuklo u roklje. Time je i ovo misno slavlje bilo svečanije.

/Društvo „Matoš“/

Granice u nama

Mlad čovjek često upada u svojevrsnu crnu rupu diskriminirajućih agensa socijalizacije stvarajući stereotipe i stavove prema drugima bez ikakvog kontakta i želje za boljim upoznavanjem toga drugog čovjeka.

Ako uzmemo kršćanska učenja koja nas uče da uvijek polazimo od sebe, u današnje vrijeme to najčešće nije tako. Svakodnevni primjeri kolektivizacije mišljenja i stavova jesu kada govorimo o drugima, gotovo uvijek bez njihove prisutnosti, a pogotovo kada to činimo na etničkim, vjerskim, regionalnim i ostalim razinama, zaboravljajući sebe, svoju grešnost i pogrešivost. Po automatizmu štitimo pripadnike svoga plemena iako su možda učinili veću nepravdu, veću lopovštinu samo zato jer su naši, pa bijes okrećemo na druge skupine. U suprotnosti s kršćanskim učenjem, mladi ljudi preuzimaju naučene obrasce starijih prema tima „našima“. Te primjere najčešće pronalazimo u nesretnoj politici, mada i u svim sferama društvenog i javnoga života svakodnevno prepoznajemo tu naučenu diskriminaciju. Ako smo kršćani, onda opraštamo, jer oprost je ono što kršćanstvo razlikuje od ostalih religija.

Bez srama i stida usuđujemo se osuđivati i kritizirati jer je valjda lakše u zaštitničkom čoporu govoriti protiv onih drugih. Od sebe sama treba poći. Kako bih se osjećao da o meni tako zbere?

U zadnje vrijeme problem izbjeglica i terorizma dopire putem medija u sve krajeve svijeta. Prvo što čujemo iz medija na spomen izbjeglica, Arapa, je pojam terorist. No, određen broj tih ljudi su kršćani, iako se zovu Besim ili Hassan, i ništa osim mjesta rođenja ih ne razlikuje od nas. Tako sam nedavno sudjelovao na misnom slavlju kada je libanonski svećenik započeo molitvu Assalamu 'Alayky Ya Maryam (Zdravo Marijo). Svatko će prepoznati ovo Eselamu Alejkum kao islamski pozdrav, no to je za mene bilo jedno zanimljivo i pomalo egzotično iskustvo molitve koje me još jednom prosvijetlilo da sve ljude gledamo po njihovim djelima, a ne po pripadnosti i određenosti. Granice su u nama, mi ih definiramo i upravo nama je dana snaga da se izdignemo iznad tih zamišljenih crta razdvajanja i u ovozemaljskom životu ne zaboravimo biti ljudi.

Ivan Dodig

Klanjanje u Novom Sadu

Klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom održano je u crkvi Imena Marijina u Novom Sadu, posljednjeg četvrtka u mjesecu lipnju (30. 06. 2016.). Svetu misu koja je prethodila klanjanju animirali su mladi. Klanjanje i svetu misu predvodio je **vlč. László Baranyi**. Tijekom klanjanja mladi su otpjevali nekoliko pjesama i pročitali nekoliko meditacija, koje su pripravili uz pomoć **vlč. Lászlóa Baranyija**. Nakon mise i klanjanja mladi su nastavili druženje u vjeronaučnoj dvorani.

Jelena Pinter

Rasti u milosrđu poput bl. Marije Propetog Petković

Na otoku Korčuli u malom mjestu Prižbi od 10. do 16. kolovoza održane su duhovne vježbe za djevojke na temu „Rasti u milosrđu poput bl. Marije Propetog Petković“.

Djevojke su se povukle u mir samostana na Prižbi kako bi razmislile o svom odnosu s Bogom i kako bi u dijalogu duše s Njime spoznale Božju volju za vlastiti život. U svom razmišljanju promatrale su Boga milosrđa kroz život bl. Marije Petković i nadahnjivale se njenim porukama.

Sudjelovalo je 15 djevojaka iz Zemunika, Smiljčića, Zagreba, Bjelovara, Zaprešića, Virovitice, Novske, Valpova, Vancouvera. Među njima su bile i dvije djevojke iz Subotice, te dvije iz Sombora.

s. M. Jasna Crnković

Svjetski dan mladih u Krakowu

Od 20. do 31. srpnja održan je Svjetski dan mladih u Krakowu. Na ovaj susret nisam se prijavila baš s jasnom motivacijom. Održavao se u Poljskoj, pa mi je bio relativno blizu. Razmišljala sam kako vjerojatno neću imati bolju priliku od ove. Sve do samog polaska nisam osjećala ni neku posebnu radost. Sada, nakon ovoga Svjetskog dana, samo želim otići na što više susreta.

Mogla bih puno pisati što je sve bilo lijepo na susretu. Mogla bih pisati o velikom gostoprimstvu Poljaka. Kako su oni jedna od nacija na koju se zaista možemo ugledati. Mogla bih pisati kako bez straha, vrlo mladi, stupaju u brak i zasnivaju obitelji. Mogla bih pisati o njihovoj dubokoj pobožnosti i istinskom štovanju Božanskog milosrđa.

Nadalje bih mogla pisati o toliko mladih koje sam srela. Mogla bih pisati o gorljivosti katolika iz Ugande, Hong

Konga, Južne Koreje, gdje Crkva cvjeta velikom brzinom. O otvorenosti Amerikanaca s kojima možeš razgovarati o bilo kojoj temi.

Mogla bih pisati o prekrasnim crkvama, svetištima i brojnim poljskim svecima o kojima smo imali prigode saznati.

Mogla bih pisati i o centru za duhovna zvanja, koji je bio pun pogodak, gdje su redovnici iz stotine redova, od kojih za neke nisam ni znala da postoje, svjedočili kako je redovnički život radostan život.

Zato se može činiti ružnim da se nakon toliko ljepote ipak želim osvrnuti na jedan problem. Naime, organizatori tvrde da je sveukupno na hodočašću sudjelovalo do 3.000.000 hodočasnika. Najprije, taj broj te tjera na divljenje tolikom mnoštvu i različitosti naše Crkve. Ipak, nisam se mogla oduprijeti dojamu da su mnogi od tih mladih došli na jednu veliku ekskurziju. I to uopće nije problem. Napokon, to su mladi. Neupitna je njihova čežnja za Bogom. Njihova radost velika je snaga koja je najčešće usmjerena u krivom pravcu. Problem je što se mladima ne daje ono što trebaju. Svjetski dan mladih na mahove je simptom onoga što ne valja u Europi, a to je podlaženje mladima. Nisam mogla ne primijetiti da je na susretu naglasak stavljan na zabavu, graju, na uzvikivanje Papinog imena, isticanje raznih nacija, što samo po sebi ne mora biti loše, ali su Isus i Marija i Euharistija, vrlo specifični katolicizmu, malo stavljeni u zapećak. Čini mi se, i govorim uglavnom o Europi, da se svećenici boje izazvati mlade na nešto veće u strahu da će tražiti previše i tako ih otjerati od Crkve. Ipak, mlade se time podcjenjuje. U mladima postoji čežnja da se od njih traži više i da im se da značaj koji zaslužuju.

Papu često napadaju da je liberalan i to me žalosti jer Papa često zna s takvom proročkom mudročću odgovoriti na sve ono što se u svijetu događa. Tako je i na bdijenju u subotu Papa najprije pohvalio sve ono dobro što su mladi na susretu pokazali, a to su radost i otvorenost prema drugim narodima, prekrasna različitost, te kako je tu različitost moguće živjeti u ljubavi. Zatim je pozvao mlade da budu protagonisti, ne samo svog života, nego i svih događanja u svijetu. Pozvao ih je da ne dozvole da drugi odlučuju o njihovoj budućnosti nego da sami grade svoju budućnost. Svojom porukom Papa je opet ušao u srž problema i pružio put iz njega.

Nesumnjivo je na kraju, da je na ovakve susrete korisno doći i da se može mnogo toga duhovnog primiti. S ovog susreta najviše sam ponijela svijest, i Papin poziv, o tome koliko je potrebno raditi. Milijunske brojke nisu me umirile i uljuljkale nego pokazale koliko ima mladih kojima je potrebno pričati i pružiti im malo više od nekog razvodnjenog kršćanstva. No, ponijela sam i želju da se opet susretnem sa mnoštvom mladih i od njih nešto primim i naučim.

Vedrana Cvijin

Nezaboravno!

Obitelji kod kojih smo bili smješteni velikodušno su nas prihvatile i ugostile. Imali smo katehezu na hrvatskom jeziku i naravno svetu misu par dana prije Papinog dolaska. Nestrpljivo sam, kao i svi mladi, čekala Papin dolazak. Osjećaj je bio neopisiv kada je prolazio u svome papamobilu pokraj nas i blagoslivljao nas, a mi smo mu radosno uzvraćali. Sveta misa s papom Franjom je bila jedna od najljepših misa na kojoj sam ikada bila. S njim smo imali i križni put, koji je bio na više jezika i veoma poseban. Također, imali smo na velikom polju, gdje smo i prenoćili, bdijenje s njime. Bilo je predivno bdjeti s papom Franjom. Svaki dan smo upoznavali jedni druge i razmjenjivali stvarčice koje obilježavaju naše države, čak i brojeve telefona i fejsbuk profile. Taj bliski susret s Papom je predivan i uvijek će mi ostati u pamćenju kao i u moje srcu. Za sve nas to je bilo novo, predivno i nezaboravno iskustvo. Bogu hvala što sam i ja mogla prisustvovati ovakvom susretu.

Klaudia Lukić iz Sonte

50. obljetnica bandaškog para Dominike i Grga Piuković

„Mladi, nemojte se svoga stidjeti!“

Bać **Grgo Piuković** agilni je društveni djelatnik Hrvata Bunjevaca u Subotici, već godinama angažiran u vezi s organiziranjem proslave žetvenih svečanosti u Subotici, a priredio je i fotomonografiju „Sto bandaša i bandašica“, kojom je dao svjedočanstvo i svečano obilježio stoljetnicu toga slavlja bunjevačkih Hrvata u Bačkoj. S malo riječi, ali s mnoštvom fotografija, na kojima su prikazani bandaši i bandašice, rječitog govora o stoljetnoj tradiciji dužijance – proslavi završetka žetve pšenice, još od davne 1911. godine.

U cijelom nizu tih godina izdvaja se ona 1966. Točno prije 50 godina mladi salašari bać Grgo Piuković i snaš **Dominika** /ili kako je zovu/ **Doca rođ. Kujundžić** bili su gradski bandaš i bandašica. Nesvakidašnja obljetnica jednog para koji se dvije godine kasnije i vjenčao. Bać Grgo je izabran između čuvara Božjeg groba, a njegov izbor potvrdio je vlč. **Blaško Dekanj**. Bandaš je potom dobio mogućnost birati bandašicu od više ponuđenih cura koje je predložila seka **Jovana Stantić**. Bać Grgo se nije puno dvoumio te je izabrao Docu, ni ne sluteći da će to biti i životni izbor buduće suputnice s kojom je već 48 godina u bračnom zajedništvu.

Početak njihove dugogodišnje životne priče vezan je uz dužijancu. Zapravo sve te godine nizale su se poput žitnog klasja na *vincu*, a linija koja ih veže jest ljubav prema Bogu, obitelji te dužijanci i svemu onome što je vezano uz nju.

Snaš Docu se rado sjeća početaka. Njihov tadašnji župnik u Maloj Bosni, vlč. **Michal Miško Belvončik** htio ih je za bandaše u njegovoj župi, međutim vlč. Dekanj ga je pretekao i uzeo za gradske. Vlč. Miško se toliko rasrdio da je bilo čak upitno hoće li ih vjenčati dvije godine kasnije. Ondašnji biskup **mons. Matija Zvekanović** doznao je za taj slučaj, jer je poznao mladi par, te je na dan njihova vjenčanja izišao u Malu Bosnu i osobno ih vjenčano, da, kako je rekao, „Miško ne bi pravio komediju“. Ljutiti župnik, vidjevši biskupa, prokomentira je: „A ko je ovog poslo?“. No, brzo se „raskravio“ pa je čak slikao i svirao pod vjenčanjem.

Zgoda je ovo iz života koje se oboje danas rado sjećaju, pokazujući crno-bijele slike sa svog vjenčanja u crkvi. Imaju i one s dužijance koja je slavljena 15. kolovoza, na Veliku Gospu 1966. godine. Uz njih su bili mali bandaš i dvije male bandašice, kako je nekada bio običaj, zadržan još jedino u Maloj Bosni.

Naviru im sjećanja na početke koji su bili skromnijih razmjera nego danas. Nije onda bilo nošnje kao danas. Teško je bilo naći svilu. Nije se niti toliko mladih oblačilo. Veli bać Grgo da je tek vlč. **Bela Stantić** za crkvenu dužijancu 1967. godine obukao desetak pari mladih u narodnu nošnju, među kojima je i on bio zajedno s curama koje su išle za divojačkim barjakom. Vremenom je, nastavlja bać Grgo, počela rasti dužijanca i brojem sudionika i kvalitetom. Već 1968. godine potekla je povorka čak od gradske kapije kod hipodroma sve do Gradske kuće a bandašicino kolo odigrano je na igralištu „Bačke“. U početku je dužijanca bila razdvojena na varošku i crkvenu. Tada je krajem srpnja bila varoška, a na Veliku Gospu crkvena. Godine 1993. objedinjene su te dvije manifestacije i tako je ostalo do danas.

Tradicija koja se živi i predaje mladim generacijama

Zlatni jubilarci, bandaški par Grgo i Dominika, ne samo da poštuju stoljetnu tradiciju, nego je i žive u punom smislu te riječi (*lat. tradere – predati, op. au.*). Predaju je najprije svojoj djeci: **Ivanu, Jeleni, Marinku i Antoniji**, kao i svojim unucima ali i mnogim genera-

cijama mladih koji su stasali uz njihovo dragocjeno iskustvo. Brinu se o narodnoj nošnji te rado sudjeluju u svim dosadašnjim organizacijama dužijanci. Na pitanje ima li dužijanca budućnost među mladima, bać Grgo optimistično odgovara. Veli da ga raduje što se svake godine pojavljuju nove generacije mladih koji rado prihvataju tradiciju svojih predaka. Od srca im zna poručiti: „Dico, kad se lipo obućete i kada se prošetate kroz varoš, znajte da nas ima! Nošnja je znak našega identiteta. Farmerice i trenirku svi nose i svi smo onda isti i jednaki. Što nas onda razlikuje? Bar jedared godišnje se lipo obućete i nemojte se stidjeti svoga i tako se prošetati kroz varoš“. Snaš Docu dodaje kako to puno ovisi o roditeljima, da moraju biti uporni. „Vole se dica i danas obući“. Bitno je, vele oboje, dati im šansu te će i oni to radosno prihvatiti i prenositi.

Od bać Grgine i snaš Docine dužijance prošlo je već 50 godina. Bilo je još 100 bandašica i bandaša poslije njih. Nije jednostavno, vele oni, naći danas momka i curu koji bi na to lako pristali, pogotovo je to problem na selima. Nikada nije bilo jednostavno, pa ni danas. Međutim, i dalje je u našim bićima duboko protkana ljubav prema dužijanci. Promatrajući hrabro svjedočanstvo obitelji Piuković, nadati nam se je novim generacijama mladih ljudi koji će preuzeti brigu i ljubav prema tradiciji staroj koliko i naš narod na ovim prostorima.

Razgovarao: Dragan Muharem

Milosrđe – Božja osobna iskaznica

Papa Franja (2016): *Božje ime je milosrđe*. Razgovor sa Andreom Tornielijem. Novoli, Beograd. 90 str. Prijevod s talijanskog na srpski: Igor Radojčić.

Vrijeme ponifikata pape Franje posebno je vrijeme! Milosrdno! Nije oko ovih tvrdnji teško naći suglasje među vjernicima, kao i među onima koji su daleko od Onoga za koga vjernici vjeruju da je izvor milosrđa. Što, uopće, za Papu znači ova riječ? Znamo li sada, kada se Jubilara godina posvećena razumijevanju ove glavne Božje osobine, bliži svom kraju, više o njoj nego kada je Godina proglašena? Zašto je baš Franjino inzistiranje na posvemašnjem prihvaćanju milosrdnog Boga važno za Crkvu u vremenu u kojem sada živi? Ovakva pitanja bila su „okidač“ za talijanskog novinara Andreu Tornielia da, nakon što je i sam ostao ganut sada već znamenitim Papinim jutarnjim homilijama u kapeli Doma svete Marte, traži razgovor s njim. Rezultat je knjiga koja je objavljena u talijanskom originalu početkom ove godine, i koja je još uvijek globalni bestseller. Zaslugom naklade Novoli iz Beograda, i njezinog vlasnika, koji je i preveo knjigu na srpski jezik, tijekom lipnja ona je postala dostupna i čitateljima u Srbiji, što je vrlo rijedak slučaj s katoličkom popularnom literaturom, i što zaslužuje poštovanje, jer je, među ostalim, tom gestom i katolicima u ovoj zemlji postala lako dostupnom.

Papa nam, kao skrušeni iiskusni „korisnik“ Božjega milosrđa, kako je sebe više puta okarakterizirao, daje u ovom intimnom intervjuu vrlo detaljni prikaz same suštine našeg Boga. Gotovo da želi na čitatelje apelirati da iskuse koliko je ogromno Božje srce! Time ova knjiga postaje praktički priručnik za one čitatelje koji, kao i Tornielli, ostaju ganuti vjerom ne samo u milosrdnog Oca, nego i u uvjerenje Pape da je presudna uloga Crkve da svijetu omogući susret s Božjim milosrđem, izlaskom iz crkava, župa, i traženjem ljudi tamo gdje žive, gdje pate, gdje se nadaju. Zato je ovaj intervju na jednak način bitan za zaredene crkvene služ-

benike, kao i za cijeli ostali Božji narod. On nas jednostavno tjera u ispovjedanicu, odlučno provocirajući kajanje, te ima snagu od običnog zainteresiranog čitatelja za tren stvoriti skrušenog penitenta. Teško je, naime, nakon ovog štiva ne krenuti u avanturu uživanja u blagu Božjega milosrđa, no nakon što čitatelj dobije „prvu pomoć“, kako papa Franjo često naziva sakrament pomirenja. Upravo time, ova knjiga postaje i snažno oruđe za promidžbu ovog sakramenta nama (odnosno potencijalnim čitateljima), često uspavanim i flegmatičnim grešnicima. Interesantno je, u takvom razmatranju, Papino shvaćanje Crkve kao „poljske bolnice“. Ona na terenu, u bojevima koji se biju u zamršenim ljudskim životima, i u porazima koji obilježavaju užasno slabe naravi nas ljudi, bez odlaganja pomaže, i to tako da se „pacijentima“ sačuva život ali, ako treba, i povrate „vitalni znaci“.

Papa se ne ustručava vrlo obilno koristiti svoje pastoralno iskustvo, stečeno prije i tijekom pontifikata, kako bi na primjerima pokazao da milosrđe nije dogmatski pojam, niti je teološka smicalica za propovijedi koji gode uhu, nego, kako i sam kaže, „osobna iskaznica našeg Boga“. Zato je s velikim odobravanjem dočekao i jedan od najzornijih primjera definiranja puta za djelovanje milosrđa, koji je sam Tornielli naveo u jednom svojem pitanju. Riječ je o ulomku iz romana Brucea Marshalla *Svakome jedan novčić*, gdje osuđeni njemački vojnik odbija da se pokaje za grijeh bludnosti, s kojim je živio i u kome je proživio cijeli život. Njegov ispovjednik je, pak, želeći mu ipak podijeliti oprost, „našao pukotinu“, kako kaže Papa, te ga je upitao: „A je li ti žao što ti nije žao?“. Mladić je spontano odgovorio: „Da, žao mi je što mi nije žao“. To kajanje za nekajanje omogućilo je odrješivanje grijeha. Jedan naš cijenjeni franjevac (i uporni ispovjednik), iz svojeg pastoralnog iskustva slično je parafrazirao tvrdnju jednoga pisca, da je raj pun katolika, protestanata, pravoslavaca, budista, muslimana, ali da u njemu nema niti jednog nemilosrdnoga.

Kako bi, ipak, obuhvatili sve aspekte Božjega milosrđa i suvremenih

dvojbi koje prate javni pristup Svetog Oca ovoj, za njega, nesumnjivo centralnoj temi, Papa i Tornielli su intervju podijelili u devet cjelina: Vrijeme milosrđa; Dar ispovijedi; Tražiti bilo kakvu pukotinu; Grešnik kao Šimun Petar; Previše milosrđa?; Pastiri, a ne učitelji zakona; Grešnici da, korumpirani ne; Milosrđe i suosjećanje i Da se doživi jubilej. Knjiga želi učiniti izvanredni Jubilej milosrđa plodotvornim za članove Crkve. S druge strane, iskustvo je brojnih čitatelja, ona pokazuje da je Božje milosrđe moguće efektno komunicirati jednim jedinim intervjuom. Jasno je da je to zbog toga što je lijek čovječanstvu, u kome ljudska nemilosrdnost više nego ikad ima naglašenu globalnu destruktivnu ulogu, potreban hitno... odmah! Ako se čitatelju, nakon pročitane knjige čini da je insistiranje na milosrđu, pomalo neprikladno (Tornielli se pobojao da se time banalizira grijeh), to je gotovo sigurno dobar znak da je potreban daleko čvršće vjere.

Zvonik je počašćen milošću što može biti mjesto prvog prikaza srpskog izdanja ove knjige, koju ima zadovoljstvo preporučiti svojim čitateljima.

Marko Tucakov

Zahvala Bogu

Dragi čitatelji! Vrijeme je zahvale za „kruh naš svagdašnji“. Koliko god ga mi skupo plaćali i kako god nam on mirisao, mi smo odlučili – biti zahvalni. Imamo zahvaliti za mnogo toga, neizmjereno mnogo, što nam „život znači“ – još više od kruha. Zahvalni za naše bližnje i za sve ono što nam je Bog dao kako bismo ih mogli usrećivati, a što tada usrećuje i nas same... U razgovoru s predivnim ženama, pravim vjericama, a do sad još neudanima, otkrili smo krasne dubine, kojima ovdje nudimo misli svetica o dostojanstvu, pozivu i ljubavi koje one žive... (Ivh)

PODSJETNIK ZA SAMAČKI ŽIVOT

Edith Stein neudanim ženama

Žena koja u središtu svojeg života drži Krista nikada nije sama, nikada nije napuštena, i nema potrebu osjećati se kao da joj je život bez svrhe ili cilja. Edith Stein neudanim ženama nudi taj bitan podsjetnik u svojem djelu *Duhovnost kršćanske žene*.

Žena koja se oslanja samo na svoje vlastite snage trpjet će ozljede „i na tijelu i na duši“ upozorava Stein. A njezin samački život obično završi na ovaj način: „U najboljem slučaju, taj samački život se može podnositi s iscrpljujućom rezignacijom, ali obično, on se zadrži na ogorčenosti i pobuni protiv ‘sudbine’ ili bijega u svijet iluzija. To što nije osobno odabrano i stvarano s vlastitom slobodom i radošću, može se ostvariti samo ako žena vidi Božju volju u svim prilikama, a ima za cilj ništa drugo nego uskladiti svoju volju s božanskim. A koja god podloži svoju volju Bogu na ovaj način, može biti sigurna da će primiti posebne Božje milosti.“

Katolička žena je prije svega pozvana uzeti za uzor u svom životu Blaženu Djevicu Mariju, koja nam je dala referen koji moramo ponavljati: „Neka mi bude po riječi tvojoj.“ Izgovoriti ove riječi s njom i biti iskren znači dopustiti našoj volji da postane Božji sužanj, što znači da se u cijelosti prepustimo Bogu koji zna broj vlasi na našoj glavi i ono što nam je potrebno prije nego što i sami znamo za to. Izbor riječi Edith Stein je precizan. Ideja da budemo „robovi“ bilo čemu ili nekome je strana u našem svijetu, u kojem se samo-ispunjenje, samo-uveličavanje, i sloboda raditi što god čovjek želi najviše cijene. Rečeno nam je kako sva ograničenja ženske slobode zatvaraju i ograničavaju njezin potencijal. Pa ipak, podložiti se Božjoj volji, uzdati se u Njegovu providnost i Njegov dizajn, zapravo je izvor naše slobode. Svaka žena može naučiti „znanost križa“, umijeće fiata i slobode koja dolazi kada se kaže „da“ Gospodinu, čak i u naizgled malim prilikama tijekom dana. On želi našu sreću više nego što je mi sami želimo. Koji kontrakulturalni način razumijevanja naše ženstvenost: da se povjrimo Gospodinovoj zaštiti!

Kako Stein primjećuje, neudani život možda nije svjesno odabran. Ali možemo imati slobodu unatoč tome. Otac Jacques Phillippe piše u Unutarnjoj slobodi: „Moramo

shvatiti da postoji još jedan način prakticiranja slobode: na početku manje uzbudljiv, siromašniji, skromniji, ali i mnogo uobičajeniji, koji je iznimno plodonosan, i ljudski i duhovno. To znači pristati na ono što niste sami birali.“ Zasi-gurno život samca nije jedino vrijeme kada žena može naučiti što znači predati se okolnostima koje bi najradije promijenila. No, to se može promatrati kao poseban dar, vrijeme koje nam je Bog dao da prakticiramo ženske darove prijemljivosti, otvorenosti, kao i spremnost za vježbanje vjere, nade i ljubavi. To je također vrijeme za naučiti umijeće biti žena u svemu, od toga kako se odijevati kako bi se pridonijelo ljepoti svijeta, kako upravljati financijama (praktične vještine za čitav svoj život) i kako biti milostiva u prihvaćanju ili odbijanju muškarca a istovremeno ga afirmirati kao čovjeka. To je bogato vrijeme za učenje o sebi i o tome kako se odnositi prema drugim ljudima.

To razdoblje života je prilika za razlučivanje osobnog poziva i poslanja koje je Bog posebno osmislio za srce svake žene. Dok nas svijet potiče na vlastiti uspjeh, katolička žena treba tiho i uz molitvu slušati kako bi bila ispravno vođena. Bog će raditi kroz njene prirodne želje, njezin temperament i mogućnosti koje joj stavlja na njezin put kako bi otkrila Njegovu misiju za nju i kako će voljeti. No, ona mora biti spremna poslušati. I stišavanje srca je također bitno kako bi se čuo Božji glas. Stein pita: „Što znači biti pozvan? Poziv mora biti poslan od nekoga, za nešto, i za nekoga na upečatljiv način.“

Kako Stein sama napominje: „Najvažnije je da Sveta Euharistija postane žarište našeg života: Da Spasitelj u euharistiji bude središte našeg postojanja, da svaki dan primite iz Njegove ruke i posvećujete dan njemu; da o svim događanjima kroz dan raspravljate s njim. Na taj način Bogu je pružena najbolja prilika da ga čujete u vašem srcu, da vam formira dušu, i da vaše sposobnosti budu pronicljive i oprezne za nadnaravno.“ Ne može svatko sudjelovati u svakodnevnoj euharistiji. No, postoje načini kako Krista držati na umu tijekom čitavog dana, što samo može pomoći ženi da se sjeti koliko joj je On blizu u svakom trenutku.

Jedan od najboljih načina da to učinite jest da se zadržite u društvu svetaca i velikih duhovnih pisaca, od tradicije do suvremenog doba, posebno žena koje su molile na svom putu kroz razlučivanje, nemire, anksioznost: sv. Katarina Sijenska, SB Elisabeth LeSeur, sv. Gianna Molla, Caryll Houselander, Heather King, Flannery O'Connor, i naravno, sv. Terezija Benedikta od Križa (redovničko ime Edith Stein). Čitajući njihove riječi i uvide, pa čak i osobne molitve, zaključujemo da, iako svako pojedino žensko srce ima svoju neponovljivu zamršenost, dijelimo univerzalne osjećaje, iskustva i želje.

Jedan dominikanski svećenik govorio je o kušnjama osoba u njihovim dvadesetim ili tridesetim godinama, da mjere svoj život na linearan način: da mjere svoju vrijednost i uspjeh po tome jesu li ili nisu ostvarile određene standarde i postignuća za koje osjećaju kako su ih „trebali“

postići: fakultet, posao iz snova, brak, određeni broj djece po određenoj dobi, i kuća. Svećenik je rekao kako bismo trebali mjeriti naše živote vertikalno, poput tijela na križu. Trebali bismo mjeriti naše živote po tome koliko smo duboko uronili u sadašnji trenutak i koliko ljubavi stavljamo u njega. Vjerujem da je to ono što je Edith Stein zagrlila u mnogim pokretima svoga života, i u mnogim prekretnicama koje je imala.

Stein oslikava portret ženske duše za svoje čitatelje. Duša se mora obrađivati i hraniti, bez obzira na stanje u kojoj se jedna od nas nalazi: sama, u posvećenom životu, ili u braku. To je duša koju samo žena i Bog mogu formirati – nitko drugi to ne može učiniti za nju. Ona piše: „Duša jedne žene mora stoga biti PROSTRANA i otvorena za sve ljude, ona mora biti MIRNA – tako da njezin mali i slab plamen ne ugase olujni vjetrovi, TOPLA – kako se ni bi oštetili krhki pupoljci, ČISTA – kako se štetočine ne bi nastanile u mračnim kutovima, SAMOSTALNA – tako da nijedna invazija izvana ne može ugroziti njezin unutarnji život; PRAZNA U SEBI (ispražnjena od sebe) – kako bi život drugoga mogao imati mjesta u njoj, i konačno, GOSPODARICA sebi i svom tijelu – tako da joj cijela osoba bude lakše na raspolaganju svakom pozivu.“ Od svih darova koje nam je Edith Stein ostavila, ovaj portret žene možda je njezin najveći dar. Naoružani time, vrlo malo toga nam stoji na putu ispunjenja našeg poziva da volimo.

(Izvor: CNA / Quovadisroatia.com)

Uspješno poduzetništvo

Zahvalan Bogu

Mladi hrvatski poduzetnik nakon „posla stoljeća“ u Americi kaže: SVA SLAVA IDE ISUSU!

Hrvatski poduzetnik **Matija Kopic**, vlasnik softverske tvrtke Farmeron, sklopio je veliki ugovor s američkom tvrtkom Virtus Nutrition te vijest o tome objavio na svojoj Facebook stranici i zaključio svoju poruku davanjem slave Isusu: „Za sada, hvala svima vama, članovima Farmeron priče (našim zaposlenicima, investitorima i navijačima), Matei (mojoj ženi, prijateljici i najvećoj navijačici) – i hvala Isusu, kome u konačnici sva slava i sve priznanje u vezi ovoga pripada“, napisao je Matija.

Mladi uspješni poduzetnik, čija tvrtka proizvodi web aplikaciju za upravljanje farmama stoke, a kojoj, iako je preuzeta od inozemne tvrtke, Kopic ostaje predsjednik zasebne Hrvat-

ske tvrtke, kaže: „Još sam uvijek na samom početku ovog procesa učenja – i toliko je toga preostalo za napraviti! Toliko ljudi za upoznati, toliko toga za pročitati, toliko toga za izmoliti. Ali, čak i sa svim tim stvarima koje dolaze, naučio sam cijeniti SADA, umjetnost življenja u sadašnjem trenutku. Sutra je novi dan, dakako, ali upravo DANAS, upravo ovaj trenutak ti i ja možemo odabrati i iskoristiti za promjenu (barem malu promjenu) u svrhu izrastanja u osobu kakvom nas je Bog zamislio.“

„Svatko od nas ima neke poduhvate u svom životu – počinješ novi posao, renoviraš kuću ili organiziraš svatove... Važno je taj pothvat potpuno staviti u njegove ruke i predati Duhu Svetome. U tom je smislu Krist moj poslovni partner, jednostavno me je naučio da ono što imam nije moje. To što imam dano mi je na upravljanje i sve to mogu izgubiti ako sam neozbiljan ili neodgovoran. Dano mi je na upravljanje, kako bih to koristio na njegovu slavu“, rekao je u svjedočenju za internetski portal Bitno.net.

(Goran Andrijević, sa Bitno.net)

Propao plan župnika Ranića

Piše: Stjepan Beretić

Župnik spreman podnositi troškove

Gradsko je vijeće tražilo od Namjesničkog vijeća da izradu nacрта i troškovnika naredi župniku. Još ta molba nije ni stigla na odredište, a već je u grad došao generalni direktor pečuške školske oblasti, kanonik Daniel Hersching, te je službeno na sjednici Gradskog vijeća tražio da se vijeće izjasni na koji način će provesti naredbu Namjesničkog vijeća oko toga da se načine planovi i predračun za preinaku samostana. Na to je vijeće odgovorilo da će sačekati odgovor Namjesničkog vijeća, kojemu se obratilo u toj stvari. U pratnji generalnog ravnatelja je bio i župnik koji je izjavio da je spreman preuzeti troškove oko planova i proračuna, ako to tako odluči vijeće.

Subotica po svaku cijenu traži drugoga župnika

Nakon te izjave odlučeno je da će se za raspravu o tom predmetu 2. rujna održati sjednica. Sjednica je i održana, ali je zauzela stav protiv župnikove želje. Gradska je uprava izjavila da se ne želi upuštati u nikakve rasprave, sve dok od Namjesničkog vijeća ne dobije odgovor na prije upućeno pismo. Čak što više, na sjednici je izneseno mišljenje da preko vijeća treba zatražiti od Namjesničkog vijeća da potakne Ranića da ubuduće s gradom živi u tako lijepom razumijevanju kao prije. U protivnom neka se dopusti gradu da izabere drugog župnika. Rasprava nije održana već je gradska uprava izjavila da će dočekati odluku Namjesničkog vijeća budući da je zbog hitnosti poljskih radova nemoguće naći majstore stručnjake koji bi napravili nacрте i proračun.

Subotica je bila pod pritiskom Namjesničkog vijeća

Opće vijeće je ipak izgubilo utrku. Namjesničko je vijeće već 7. rujna 1785. godine opet naredilo vijeću da bez odlaganja provede u djelo u prijašnjim uputama naznačene nacрте i predračune. Grad ima snositi sve troškove i u smislu te odredbe ima i postupiti. A cijelo se pitanje treba rješavati u nazočnosti župnika. Zbog ove ozbiljne naredbe i upute, radi nadzora rada stručnjaka, vijeće je

odredilo da se uz župnika imenuju i vijećnici Luka Vojnić, Ivan Sučić i Károly Lipót Kovács. U isto vrijeme grad je naredio podlagajniku Istvánu Adorthu da majstore stručnjake donose iz Apatina. Apatinci međutim nisu mogli doći. Kad se vijeće raspitalo u Somboru, dobilo je odgovor da bi oni mogli ostati najviše jedan dan. Onda je Mihálu Koinu (tribunus plebis) naređeno da majstore dovede iz Segedina. Segedinci su obećali da će doći, ali nisu došli pozivajući se na prezauzetost. Onda se savjet okrenuo Baji, da tamo nađe majstore. U međuvremenu Namjesničko je vijeće neprestano požurivalo izvršenje obećanoga. Gradska se uprava pokušala ispričati Namjesničkome vijeću tako što mu je poslala ispričnice majstora.

Subotica odlučno oklijeva provesti naredbu

Ta isprika nije puno vrijedila, pa je iste godine 29. studenog sjednica vijeća opet raspravljala o naredbi Namjesničkog vijeća u kojoj požuruje dostavljanje nacрта i proračuna. Isto je to mjeseca siječnja 1786. godine požurivao i generalni ravnatelj Hersching koji je vijeću dao do znanja da će u predmetu izrade nacрта i predračuna uskoro stići u grad. Unatoč svemu tome subotičko vijeće je odugovlačilo i odlagalo izvršenje naloga tako da je Namjesničko vijeće moralo ponovno požurivati traženo, sve dok konačno 1. svibnja 1786. godine predmet opet nije došao na dnevni red i tek su tada zgotovljeni nacрте i predračun. Sada je negodovao Ranić, što nacrt nije pripravljen u skladu s njegovim prijedlogom. Tvrdio je da u nacrtu ima bitnih nepravilnosti, te je tražio da se one otklone. Da bi se to pregledalo, vijeće je uz župnika odredilo i glavnog bilježnika Antuna Parčetića.

Neuspjeh župnika Ranića

Kad je nacrt i predračun konačno zgotovljen, poslan je na nadležstvo. Ranićeva se želja ipak nije ispunila ili zato što je državna vlast bila zabavljena nečim drugim ili zato što nije bilo nikoga tko bi promicao njegovu želju. Naime, župnik koji je svojedobno bio duša toga pitanja, je zapao u najbjednije poteškoće, koje su naškodile i njegovom župničkom i ljudskom ugledu. Time je

i njegova mogućnost da nešto učini bila onemogućena. Zbog tih dijelom privatnih, a dijelom službenih poteškoća, potpuno se raspalo prijašnje uzajamno poštovanje između župnika i gradske vlasti. To više nitko nije mogao popraviti. Vijeće je samo čekalo priliku da dobije zadovoljštinu za povrijeđenu samosvijest.

Subotica otvoreno protiv župnika

Za vrijeme kanonskoga pohoda 1791. godine vijeću je kao patronu upućeno nekoliko pitanja. Odgovor je Gradsko vijeće odlagalo sve do 20. srpnja 1792. godine, kad je ovlastilo suca Antuna Parčetića da sam izabere ljude u povjerenstvo koje će pripremiti odgovor. Odgovor je povjerenstvo imalo iznijeti pred vijeće na sjednici 6. kolovoza 1792. godine. U svom odgovoru se vijeće otvoreno tuži na župnika, spominjući svaku njegovu manju i zloporabu, pa na kraju dodaje da će se u slučaju da nadbiskup i ordinarijat ne dade zadovoljštinu vijeću tako što će u grad poslati gorljivijeg župnika u zamjenu za sadašnjeg, prizvati na kraljevsko prijestolje. Tada će vijeće biti prisiljeno da protiv svoga župnika iznese takve optužbe koje je do sada iz poštovanja prema članovima crkvenoga reda prešućivalo. Istovremeno je vijeće poslalo u Kalaču izaslanstvo od sedam svojih članova da i usmeno iznese želju vijeća da se župnik Ranić premjesti, a da njegovo mjesto preuzme drugi.

23. § Subotica traži novoga župnika

Na požurivanje gradskog izaslanstva i vijeća ordinarijat je u Suboticu poslao kanonika Andrása Fogarassyja da tu na licu mjesta izvidi tužbe protiv župnika, i u isto vrijeme, da dovrši mjeseca listopada 1791. godine započeti i nedovršeni kanonski pohod. Spomenuti kanonik međutim nije mogao obaviti izvid zbog bolesti, pa je zato sam nadbiskupski generalni vikar Márton Takács odlučio obaviti kanonski pohod. Obavijestio je vijeće da će 18. lipnja 1793. godine doći, a 20. će održati raspravu s predstavnicima katoličke općine. Na svečanoj sjednici vijeća 20. lipnja je ponovno naglašeno da više nema mjesta nagodbi između župnika i grada. Načelnik vijeća je o tome izvijestio nadbiskupskog vikara i posebno ga je zamolio da postupi u interesu mira ovdašnjih katoličkih vjernika. S te je sjednice poslana molba nadbiskupu da ovdašnjeg župnika premjesti, a na njegovo mjesto pošalje drugoga. U protivnom vijeće je zaprijetilo prizivom na prijestolje.

Istina o Stepincu – balk za mitomane (II.)

Volja za istinom

U proteklih dva-tri mjeseca svjedočimo svojevrsnom diplomatskom ratu između Srbije i Hrvatske. Aveti prošlosti ponovno su oživjele. Napetost je opipljiva. Običan puk krivi političare s jedne i druge strane za stvaranje nepotrebnih tenzija. Vele, valja ostaviti prošlost iza nas i okrenuti se budućnosti. Lijepo je to razmišljanje, ali naivno. Sadašnjost i budućnost valja graditi na zdravim temeljima. Neiscijeljena i nerasvijetljena prošlost ne može tako olako biti zatomljena, jer prošlost je budućnost sadašnjosti. Toliko željeni napredak suludo je očekivati dok se ne obesnaže demoni mitova i ideologija.

Jasno, nitko ne voli čeprkati po ranama. No, je li ih bolje ostaviti otvorenima ili praviti se da ih nema? Gnoj je neminovan. Taj stari gnoj izlio se ponovno ovih dana i izljevati će se sve dok rana ne bude pravilno tretirana. Može se ona privremeno pokrivati flasterima političke korektnosti, s jedne strane, ili pak „friziranjem“ istine o nama da smo zdravi a da onaj drugi ima rane po kojima treba čeprkati. Oba puta promašuju i produžuju agoniju ranjenika. „Istina će vas osloboditi“ – čini mi se naj snažnijom izjavom u Novom zavjetu. Makar bolna i razdiruća, makar sposobna nezdrave konstrukte jednoga društva i nacije uzdrmati, dovesti u pitanje, ogoliti i posramiti, istina je ipak slamka spasa, jedina šansa i garant pomirbe i zacjeljenja.

Smatram da je dobro sve ovo što se događa jer otrovni gnoj najprije treba pustiti da isteče kako bi se došlo do bolnoga tkiva. Hoćemo li, pak, znati prepoznati taj čas i znati upotrijebiti ispravne metode?

Prilog koji pišem i u ovom broju *Zvonika* ima za cilj, paradoksalno, otvarati stare rane društva u kojem živimo. Ukazati na njih. Dotaknuti bolno mjesto ne primarno radi izazivanja bola, to je posljedica, već radi volje za iscjeljenjem.

Dekonstrukcija laži

Nedavno štančanje prosvjednih nota sa strane Ministarstva vanjskih poslova R. Srbije dovelo je u pitanje dobrohotnost i istinoljubivost spram bolnih pitanja. Opet smo svjedočili grubom manipuliranju povijesnom istinom. Kritizirana je nedavna odluka Županijskog suda u Zagrebu koji je poništio presudu protiv hrvatskog blaženika s montiranog komunističkog procesa 1946. Dokument ponavlja sve povijesne neistine o blaženiku, opisuje ga kao *vikara genocidnog režima NDH, čiji su 'svećenici' i 'časne sestre' bili zapovjednici koncentracijskih logora Jasenovac i Jastrebarsko*, i navodi ostale slične laži i konstrukcije koje su dosad korištene protiv nadbiskupa zagrebačkog.

Usred povijesnih laži, u jednom dijelu prosvjedne note blaženom Alojziju Stepincu imputiraju se riječi koje nikada nije rekao. Ministarstvo, naime, tvrdi kako je Stepinac na Uskrs 1941. izjavio da je *NDH stvorena Božjom milošću, mudrim i požrtvovnim radom Poglavnika (Pavelića) i ustaškog pokreta te voljom naših saveznika (Hitlera i Mussolinija)*. Stepinac to nije napisao niti izjavio, riječi su to Slavka Kvaternika u proglasu o uspostavljanju NDH 10. travnja 1941.

Činjenica da se Srbija u svom službenom dokumentu služi neistinama i netočnim navodima dosta govori o potpunoj nespremnosti vlasti da se upuste u konstruktivan dijalog o liku i djelu nadbiskupa zagrebačkog. *Reakcije srbijanskih političara zapravo su najviše štete nanijele SPC-u, politizirale su cijelu situaciju. Da je sve ostalo u okvirima odnosa dviju Crkava, možda bi taj dijalog bio smiselniji. Ovako je nastalo previše ostrašćenosti, srbijanski su političari svojim istupima ideologizirali stvari. To politikantstvo glavno je obilježje cijele priče*, izjavio je povodom toga hrvatski povjesničar Miroslav Akmadža.

U vezi rada Mješovite komisije te istupa političara, isti povjesničar zaključuje kako će rezultat svega biti predvidljiv; da će svaka strana ostati pri svom stanovištu te da se ništa bitno neće promijeniti.

Ipak i glasovi razuma...

Moramo ipak konstantirati jednu pozitivniju ulogu medija u zadnje vrijeme, napose u Srbiji, u kojima primjećujem stanoviti odmak od izlizanih nesamokritičnih mantri. Mogu reći kako me je pozitivno iznenadio jedan drugačiji pristup, barem u jednom trezvenijem i demitologizirajućem pristupu. Konkretno, naveo bih primjer beogradskog *Nedeljnika* koji donosi intervju s episkopom slavonskim Jovanom (Čulibrkom), u kojem ističe sljedeće: *Mislim da ćemo svi morati dobro odvagati svaku riječ, prošlu i buduću, u pogledu Stepinca. Ono oko čega ćemo se sigurno složiti to je da komunistički proces i komunistička optužba ne mogu predstavljati polazište za razgovor o Stepincu. Na tom procesu i uopće pred komunistima je on pokazao hrabrost, i nesumnjivo je da je taj element ispovjedništva presudan u procesu beatifikacije i kanonizacije. No, upravo odatle polaze i oni koji Stepincu prigovaraju da istu hrabrost nije pokazao i pred Pavelićem kada je trebalo osuditi i spriječiti ustaška zlodjela. No, ništa nije jednostavno: zamislite da su i Stepincu i patrijarhu Pavlu ustaše ubile brata – Pavlov brat Dušan poginuo je u partizanima u Siraču 1942, a Stepinčevog brata Miju odveli su i ubili naredne, 1943. godine.*

Ovi i drugi medijski istupi koji teže „vaganju“ činjenica, obuhvatnijim uvidom u povijesne prilike, značajno ohrabruju da će se ispod brda ideoloških natruha doći do zdrave srži objektivnosti.

(nastavlja se)

„Zdrava provokacija“

Piše: *Nikola Knezi*

Kada djecu i mlade na početku školovanja, ali i tijekom njega, stisnu brige oko učenja mogu si postaviti pitanje: Što su škola i sveučilište? Koja je njihova zadaća? Zašto učiti? Vrlo često ni mi, nešto stariji, ne znamo dati točan odgovor. Jedan od odgovora bi mogao bit kako su učilišta mjesta na kojima izvire istina, a za nas krštene to znači mjesto gdje izvire Bog. *Tko traži istinu traži Boga. Bio on toga svjestan ili ne!* govori nam sv. Edith Stein redovničkog imena s. Terezija Benedikta od Križa, karmelićanka, suzaštitnica Europe. Tim mislima zaključujemo kako se Gospodin osim u molitvi, sv. misi, međuljudskim odnosima, može pronaći i u učenju tj. stjecanju intelektualnih i manualnih vještina. Svakako, iz povijesti znamo kako su mnogi crkveni oci bili osnivači i patroni škola i učilišta.

Traganje za tom Istinom, odnosno Bogom, može biti prožeto poteškoćama. Sjetimo se jedinog župnika koji je postao svetim, Ivana Marie Vianeja, ali i našeg slugu Božjega o. Gerarda Tome Stantića. Ni jedan ni drugi nisu imali najljepše ocjene u svojim svjedodžbama, ali u njihovim biografijama vidimo da su bili vrijedni i marljivi te da su davali sve od sebe, manje ili više uspješno, kako bi izvršili što točnije obveze svog tadašnjeg učeničkog staleža pošto se svetost postiže *revno izvršavajući svoje svagdanje obveze*. Nisu svi pozvani biti sjajni znanstvenici, niti su svi pozvani biti vrsni obrtnici, ali ono što je važno je trud darovan svojim obvezama a tako i Gospodinu. Upravo taj trud svakoga čini velikim pred Njim, a *svi pozvani činiti velike stvari* na što podsjeća papa sv. Ivan Pavao

II. tijekom boravka u Parizu s mladima. Kada učeniku teško padaju njegove školske obveze, može pozvati i nekoga sveca da ga zagovara kod Nebeskog oca kako bi mu darovao snage. Jedan od najpoznatijih zaštitnika mladih u školskoj klupi jest sv. Josip Kupernitski, svetac koji je znao letjeti, štujemo ga 17. rujna. Svakako prije nego što se ište pomoć za budućnost, ne treba zaboraviti zahvaliti na svakoj pomoći u prošlosti.

Velika je odgovornost na onima koji sjede za katedrom. Svoje znanje prikupljeno tijekom njihovog života i studija sada moraju prenositi mlađim generacijama. Svojim stavom prema Istini mogu utjecati na pravac razmišljanja svojih pitomaca i tako utjecati na njihov životni put koji je tek sada počeo. Veliki Benedikt XVI. za mlade govori da su *zdrava provokacija*. Samim tim zadaća učitelja je produbiti u učenicima njihovu urođenu želju za spoznajom Istine, ali i pokazati im načine kako do nje doći, kako je analizirati, kako je shvatiti, kako se prema njoj ophoditi. Osim toga, nemojmo zaboraviti ulogu odgojitelja koju ima široka društvena zajednica. Crkva, koja uključuje i klerički ali i laički stalež, kao naučiteljica ljudi mora biti svjesna svoje odgovornosti u pripravi novih naraštaja Kristovih učenika. Za to dobro u začetku mora se istinski, nesebično, sebedarno boriti. Dobar biskup, svećenik, redovnik, može svojim primjerom, poštovanjem i odnosom prema vlastitom pozivu usaditi u mlade klicu poštovanja i odnosa koje će ti mladi imati prema zvanju do kojeg će ih Duh sveti u njima i dovesti. Isto to vrijedi i za kršćane laike.

Foto: Sv. Josip Kupernitski u letu, rad Ludovica Mazzantia, XVIII. stoljeće

Crkva ali i društvo u cijelosti trebaju odvažne Kristove mladiće i djevojke koji će svojom temeljitom naobrazbom i profesionalnom kompetencijom moći graditi budućnost stavljenu u službu dobra. Budućnost koja će biti po Božjem naumu i volji. Svaki poglavar Katoličke crkve upućuje određenim prigodama poruku mladima, tako i na kraju II. vatikanskog koncila, sada već blaženi, papa Pavao VI. šalje poruku mladima riječima: *Vama, mladići i djevojke iz čitavog svijeta, Koncil želi uputiti svoju posljednju poruku. Jer vi ste ti koji ćete preuzeti baklju iz ruku svojih otaca i živjet ćete u svijetu najmasovnijih promjena ikad zabilježenih u povijesti. Vi ste ti koji ćete, vodeći se najboljim primjerom i učenjem svojih roditelja i učitelja, oblikovati buduće društvo: vi ćete se spasiti ili nestati s njim*. Pismo se zaključuje apelom: *Izgrađujte s oduševljenjem svijet bolji od sadašnjega!*

Zvonikova priča

Mi uistinu nismo siromašni

Otkada je tvrtka privatizirana, a bila je u većinskom vlasništvu države, u vrijeme industrijskog, a sada informacijskog kapitalizma, za zaposlenike kao da je sve pošlo naopako. Dugi niz godina poduzeće je dobro poslovalo, proizvodni sustavi su bili cijenjeni, nije bilo problema s tržištem. Izvoz je bio glavna strateška orijentacija poduzeća, menadžeri su osiguravali tržište proizvedene robe, a i naplata je bila uredna. Plaća zaposlenicima nije gotovo nikada kasnila, a pored plaće zaposlenici su znali i za dodatne nagrade.

Ivan je radio na promidžbi proizvoda. Posao mu je u marketingu bio zanimljiv, odgovarao je njegovoj naobrazbi i s velikim veseljem ga je uspješno obavljao. Nije se tužio ni na plaću, dapače, bio je zadovoljan s obzirom na plaće u mnogim drugim poduzećima iste struke u okruženju. Sve je to išlo do jednoga dana dok se većinski vlasnik, tj. država, nije odlučio privatizirati veći dio svog udjela. Nakon brzog preuzimanja poduzeća novi vlasnik je potpuno promijenio ustroj cijelog proizvodnog ciklusa, a time je uslijedio i izmijenjen plan kadrovskih potreba.

Ispred vrata sobe u kojoj je novi upravni odbor odlučivao o novim mjerama, okupili su se članovi sindikata s predsjednikom na čelu. Iz prijašnjih uvida u razvoj poduzeća moglo se predmnijevati da će se dogoditi nešto što bi moglo biti porazno za zaposlenike a i za cijelu tvrtku. Već se šušalo o višku radnika kao razlogu za smanjenje troškova tvrtke. Stvarali su se dogovori oko načina i mjesta prosvjeda ukoliko bi uprava donijela za radnike nepovoljne odluke. Napetost je bila na samom vrhu izdržljivosti.

Na kraju svakog strpljenja obistinilo se nažalost predosjećanje okupljenih zaposlenika. Uprava je donijela odluku da *radi opće uspješnosti tvrtke* treba desetak posto radnika napustiti poduzeće i tražiti mogućnost iskorištenja svojih stručnih sposobnosti na drugom mjestu. Na popisu takvih zaposlenika našlo se i Ivanovo ime. Od te zaprepašujuće odluke gotovo da se srušio u nesvijest, samo ga je jaka buka oko njega, glasni prosvjedi i naguravanja radnika spasila da se održi na nogama. Nazvao je suprugu u njezino poduzeće. Šutnja iz telefonske slušalice joj je sve rekla. Ona brizne u plač. Kako će ostvariti svoje planove, pitala se u sebi?

Ivan se još dugo vremena nije mogao smiriti. Povrijeđen, tužan i osiromašen hodao je zabrinuto u svom podstanskom stanu. Nije shvaćao pravo značenje onoga što mu se dogodilo. Lucija je sjedila u sobi na kutnom ležaju i nijemo gledala u prazninu. Propuh zalupi prozor. Ona se trgne iz svojih misli. Pogleda Ivana misleći da je on zalupio prozor. Šutnja. Nijedno nije imalo što reći, htjeli su samo da ovaj trenutak zatome. Tako nadošle, gotovo bešumne minute, nisu bile pogodne da Lucija kaže nešto što mu je još prije nekoliko dana željela reći. Vladala je vrlo glasna tišina.

Dok je Lucija naslonjena na prozor grickala nokte od nerveze, padao je sumrak, a njezin lik se blijedo ocrtavao u oknu. Ivan je šetkao gore, dolje, polako, s noge na nogu uzduž sobe. Žmirkava žarulja o stropu bila je tipična slika njihova novonastalog bračnog trenutka.

Ostati bez posla nije samo poslovno razočaranje, već je ravno položaju kada se ostane bez izlaza, siromašan intelektualno i duhovno opustošen. Sanjali su svoju bračnu sreću kojom su željeli stvoriti bogato obiteljsko ozračje. Ali, ona kao da im bježi i preobražava se u osjećaj nemoći i tjeskobe. Pred njima se odjednom iskrevljila budućnost poput znutitih usta.

Ivan zastane u svojoj besciljnoj šetnji sobom, dohvati neke novine koje su mu bile pod rukom, zagleda se u njih a da zapravo ništa nije čitao. Lucija, još uvijek oslonjena na prozor, pogleda ga ne krijući zabrinutost:

– Ne smijemo se predati ovoj trenutnoj nemoći i ne ostvariti svoje životne planove... – kaže Ivan, nemarno smota novine, okrene glavu prema njoj, a Lucija nastavi:

– ... ne dopustimo da nas ove slabosti skrše, da izgubimo snagu izražavanja svojih radnih i ljudskih sposobnosti, ne dajmo da u nama zavlada košmar – spusti pogled, odmakne se od prozora, pa sad ona počne šetati po sobi skrštenih ruku.

U Ivanu se stvarao osjećaj skvrčenosti u klupko, kao da se sve ispreplelo oko njegove vlastite osobe. Bio je svjestan da je Lucija u pravu. Ne dvoji u njezino bogatstvo duha i čvrstinu osobe. Dok je tražio pogodne riječi za nastavak njihova međusobnog zgrušanog razgovora, zapali cigaretu. Tek toliko da učini kratku potrebnu misaonu stanku.

– Ipak, moramo se odlučiti za neko rješenje, zajedničko, za nas. Gubitak moga zaposlenja ne smije nas obeshrabriti – kaže Ivan.

– Tvoje dugogodišnje stručno usavršavanje, potvrđivanje na poslu i marljivost, moja struka i moje radno mjesto, sigurno će biti blagoslovljeni, trebamo samo vjerovati... – nadoveže se Lucija puna optimizma i nastavi – ... u tome je naša zajednička moć! Mozaik sadašnjih događanja staviti će našu budućnost na pravo mjesto.

– Ali, kako? – u nevjerici se pitao Ivan.

– Vidjet ćeš, Ivane! Vidjet ćeš da će sve izići na dobro! – promišljeno kaže Lucija premda ni sama nije znala kako to i ostvariti. Molila se da im Bog, milosrdni Otac, bude milostiv u njihovu životu. Čvrsto se uzdala da će po milosti njihova ljubav postati iskrena, predana i požrtvovna, da će po njoj moći premostiti nastale životne teškoće.

– Moram priznati – nastavi Lucija uprtim očima u Ivana – i ja sam se često osjećala malenom i nesigurnom pred samom sobom, a danas na to gledam kao na prošlu zanamarivu sitnicu. Toliko želim nas oboje obogatiti, ja ovakva kakva jesam, nesigurna, ne osvrćući se na teškoće u životu jer sam uvijek željela da naša budućnost ne bude popločana gorčinom i besmisлом.

– Vidim – Ivan je htjede zaštititi od njezinih samooptuživanja i nastavi – vidim da tvoja snaga izvire iz vjere, da nas milost Svemogućega neće zaobići...

– Ah, priznajem i razumijem tvoju opravdanu zabrinutost. No, stvari s nama stoje sasvim dobro. Mi ćemo uspjeti. Sigurno. – nadahnuto mu Lucija potvrdi sagnute glave kao da prebrojava dukate na đerdanu svoje radosti.

– Priznajem, tek zadnjih nekoliko dana ili mjeseci sam primijetio da se u nama nalaze neke skrivene prepreke, a mogli bismo ih savladati voljom, našom zajedničkom odlučnošću. Teret svakodnevnih stvari koji nam se nameće čini nas zdvojnima. Kao da gazimo po postavljenim stupicama podmetnutim pod naša htijenja – razlagao je Ivan svoje misli.

– Tek sada dolazi vrijeme naših velikih podviga – zadovoljno mu prizna Lucija suznih očiju od radosti.

– Tvoje suze mi unose nemir, ali i nadu u moj život. Mi možemo, reći ćeš, sposobni smo preuzeti rizik naše budućnosti, bez sumnje... – s odobravanjem joj Ivan odgovori.

– Tvoje povjerenje mi daje svaki put iznova snagu. No, novonastalo stanje stavlja nas oboje pred nove izazove – smireno i s puno ljubavi rastumači mu Lucija. Ivan nježno položi ruku na Lucijino rame, obgrli je i udahne miris njezina tijela.

– Bit ćemo odlučni, postojani, smioni. Obećavam! – zakune se Lucija sva u zanosu i nastavi – Trebam te, Ivane. Gospodin je na našoj strani, milostiv je, od sada će biti sve drugačije. Naše molitve i nadanja se ostvaruju. Nećemo tražiti ništa što je izvan nas, ništa što bi nas moglo skrenuti u neželjeni smjer, ništa čime bismo mogli izgubiti ono što je unutar nas, a unutar nas je... Ivane, jedan novi, jedan novi... novi... Dah! Da! Osjećam to.

Ivan se sav uzbuđen naglo prene, udubi joj se u vesele zjenice oka, primakne joj lice k sebi na poljubac.

– Ivane, ovaj poljubac nije beznačajan poljubac, je li?!

– Mi uistinu nismo siromašni, Lucijo! – Ivan joj potvrdi sav uzdihan.

– Nazovimo ga Emanuel! – skupa izuste.

Lajčo Perušić

/Šesta nagrada na Zvonikovu natječaju
za duhovnu kratku priču 2016./

BUNARIĆ 2016.

22. 08. BDM Kraljica: sveta misa u 18,00 sati
25. 08. Trodnevica: 19,00 sati – klanjanje
26. 08. Trodnevica: 19,00 sati – križni put
27. 08. Trodnevica: 19,00 sati – bdjenje
28. 08. PROŠTENJE
6,30 sati – misa za hodočasnike pješake
08,00 sati – biskupska sveta misa (mađarski)
10,00 sati – biskupska sveta misa (hrvatski)
16,00 sati – misa za bolesnike i djelatnike Karitasa (dvojezična)
03. 09. Prva subota: sveta misa u 9,30 sati
05. 09. Blažena Majka Tereza iz Kalkute: sveta misa u 18,00 sati
08. 09. Mala Gospa: sveta misa u 10,00 (hrvatski)
12. 09. Ime Marijino: sveta misa u 18,00 sati

Proštenje u svetištu u Doroslovu

U okviru ovogodišnjeg centralnog proštenja u svetištu Blažene Djevice Marije, pomoćnice kršćana u Doroslovu, na uočnicu blagdana Rođenja BDM, u srijedu 7. rujna, sv. misu na hrvatskom jeziku u 20 sati u kapeli predvodi vlč. Vinko Cvijin, župnik u Vajskoj i Bođanima.

Na dan proštenja, u četvrtak, 8. rujna, koncelebrirano blagdano misno slavlje na hrvatskom jeziku u 8,30 sati predvodi subotički biskup mons. Ivan Pénczes, a propovijeda o. Stjepan Vidak OCD, prior somborskog Karmela.

Središnje euharistijsko slavlje na mađarskom jeziku, koje počinje u 10 sati, predvodi mons. János Székely, budimpeštansko-ostrogonski pomoćni biskup.

HosanaFest

Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest 2016. održat će se u subotu, 10. rujna 2016. s početkom u 20 sati u Dvorani sportova u Subotici.

Slogan ovogodišnjega festivala je *Milost na milost!* (Iv 1,16)

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo „Ivan Antunović“ 24000 SUBOTICA,
Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240
Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd
Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru: Kancelarija za vere R. Srbije, Grad Subotica, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, i Hrvatska biskupska konferencija

Hrvatska

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; Vrdnik: 88,4 MHz Facebook strana:
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; NIŠ: 102,07 MHz Radio Marija Srbije

Fotografije u ovom broju:

Zvonik, Hrvatska riječ,

Vedran Jegerić, Snežana V. Lamić,

Zoran Vukmanov Šimokov (Dužijanica)

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din
- poštom:
1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem, Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na račun s naznakom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo „Ivan Antunović“,
Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

KRAJICE SVETE KRUNICE
I SVETI BARTOLE
MOLITE ZA NAS!

300 godina

marijanskog svetišta na Tekijama

sr.rs

Bandashi i bandašice okolnih dužijana

Đurđin

Tavankut

Mirgeš

Žednik

Sombor

Lemeš

Mala Pešča